

Պ-1108-31.10.2016,29.11.2016-ՊԻ-010/1

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԸ**

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

ԲԱԺԻՆ I

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 1

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԸ

Հոդված 1. Ազգային ժողովի սահմանադրական կարգավիճակը և գործառույթները

1. Ազգային ժողովը ժողովրդի ներկայացուցչական մարմինն է:
2. Ազգային ժողովն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդիր իշխանությունը:
3. Ազգային ժողովը վերահսկողություն է իրականացնում գործադիր իշխանության նկատմամբ, ընդունում է պետական բյուջեն և իրականացնում է Սահմանադրությամբ սահմանված այլ գործառույթներ:

Հոդված 2. Ազգային ժողովի գործունեությունը և մարմինները

1. Ազգային ժողովն իր սահմանադրական լիազորությունները և գործառույթներն իրականացնելիս գործում է սույն օրենքին (այսուհետ՝ Կանոնակարգ) համապատասխան՝ նստաշրջանների, նիստերի, ինչպես նաև իր մարմինների աշխատանքի միջոցով:
2. Ազգային ժողովի մարմիններն են պատգամավորները, Ազգային ժողովի նախագահը, նրա տեղակալները, խմբակցությունները, հանձնաժողովները և Ազգային ժողովի խորհուրդը (այսուհետ՝ խորհուրդ):

ԳԼՈՒԽ 2

ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԸ

Հոդված 3. Պատգամավորի իրավունքները

1. Պատգամավորն իրավունք ունի՝
 - 1) հանդես գալու օրենսդրական նախաձեռնությամբ.

2) ներկայացնելու Ազգային ժողովի որոշման, հայտարարության, ուղերձի նախագիծ.

3) ելույթներ ունենալու, հարցեր տալու և առաջարկներ ներկայացնելու Ազգային ժողովի, նրա հանձնաժողովների, աշխատանքային խմբերի նիստերում, ինչպես նաև խորհրդարանական լսումներում.

4) գրավոր հարցեր ուղղելու Կառավարությանը.

5) բանավոր հարցերով դիմելու Կառավարության անդամներին.

6) առաջադրվելու Ազգային ժողովի կողմից ընտրվող կամ նշանակվող այն պաշտոններում, որի պահանջներին նա համապատասխանում է.

7) զբաղեցնելու իր կարգավիճակով պայմանավորված պաշտոններ.

8) ընդգրկվելու Ազգային ժողովի ժամանակավոր, քննիչ հանձնաժողովների, ինչպես նաև ենթահանձնաժողովների, աշխատանքային խմբերի կազմերում.

9) ընդգրկվելու միջազգային խորհրդարանական կազմակերպություններում, ինչպես նաև միջխորհրդարանական հանձնաժողովներում Ազգային ժողովի կամ այլ պաշտոնական պատվիրակությունների կազմում.

10) ընդգրկվելու Ազգային ժողովի բարեկամական խմբերի կազմերում.

11) դուրս գալու խմբակցության կազմից.

12) ծանոթանալու Ազգային ժողովին կամ նրա հանձնաժողովներին հասցեագրված ցանկացած փաստաթղթի, բացառությամբ անվանական կամ անձնական նյութերի, ինչպես նաև պետական կամ ծառայողական գաղտնիք պարունակող այնպիսի տեղեկության, որին իրավասու չէ իրազեկվել.

13) ունենալ երկու օգնական, որոնցից մեկը վճարովի, իսկ մյուսը՝ հասարակական հիմունքներով:

Հոդված 4. Պատգամավորի պարտականությունները

1. Պատգամավորը պարտավոր է՝

1) ընդգրկվել առնվազն մեկ մշտական հանձնաժողովի կազմում, բացառությամբ Կանոնակարգի 11-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքերի.

2) մասնակցել Ազգային ժողովի, ինչպես նաև իր անդամակցած հանձնաժողովի և աշխատանքային խմբի նիստերին.

3) մասնակցել իր անդամակցած հանձնաժողովի հրավիրած խորհրդարանական լսումներին.

4) պահպանել պատգամավորական էթիկայի կանոնները.

5) Ազգային ժողովի նիստերին, ինչպես նաև իր հանձնաժողովի նիստերին կամ հրավիրած խորհրդարանական լսումներին ներկայանալու անհնարինության

դեպքում տեղյակ պահել Ազգային ժողովի նախագահին կամ հանձնաժողովի նախագահին.

6) կազմակերպելու քաղաքացիների ընդունելություն.

7) պահպանել Ազգային ժողովի նստավայրի տարածքում և շենքում գործող անվտանգության կանոնները:

2. Պատգամավորը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով հանդես գալ շահերի բախման վերաբերյալ հայտարարությամբ:

ԳԼՈՒԽ 3

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԵՎ ՆՐԱ ՏԵՂԱԿԱԼՆԵՐԸ

Հոդված 5. Ազգային ժողովի նախագահը

1. Ազգային ժողովի նախագահը ներկայացնում է Ազգային ժողովը և ապահովում նրա բնականոն գործունեությունը:

2. Ազգային ժողովի նախագահը՝

1) նախագահում է Ազգային ժողովի նիստերը.

2) գումարում է Ազգային ժողովի արտահերթ նիստեր և նստաշրջաններ.

3) շրջանառության մեջ է դնում Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացված հարցերը և նշանակում է գլխադասային հանձնաժողով.

4) Հանրապետության նախագահին է ուղարկում Ազգային ժողովի ընդունած Սահմանադրությունում փոփոխությունները, օրենքները, ինչպես նաև Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը հանրաքվեի դնելու վերաբերյալ Ազգային ժողովի որոշումները.

5) ստորագրում և հրապարակում է Ազգային ժողովի որոշումները, հայտարարությունները և ուղերձները.

6) հրավիրում և նախագահում է Խորհրդի նիստերը.

7) Ազգային ժողովի և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում հերթական նստաշրջանի և նիստերի օրակարգերի նախագծերը.

8) ստորագրում և հրապարակում է Խորհրդի որոշումները.

9) հաստատում է Ազգային ժողովի հանձնաժողովների կազմերը և դրանցում փոփոխությունները.

10) ըստ անհրաժեշտության հրավիրում է քաղաքական խորհրդակցություններ.

11) տնօրինում է Ազգային ժողովի նյութական միջոցները.

12) նշանակում է Աշխատակազմի ղեկավարին և նրա տեղակալներին, ինչպես նաև Աշխատակազմում պետական ծառայության բարձրագույն պաշտոններում, նրանց ազատում այդ պաշտոններից.

13) հաստատում է Աշխատակազմում պետական ծառայության պաշտոնների անվանացանկը, անձնագրերը, ինչպես նաև Աշխատակազմի հաստիքացուցակը և աշխատողների պաշտոնային դրույքաչափերը.

14) իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահի ներկայացմամբ հաստատում է Ազգային ժողովի բյուջետային գրասենյակի (այսուհետ՝ Բյուջետային գրասենյակ) փորձագետներին ներկայացվող պահանջները, ինչպես նաև նրանց պաշտոնների նկարագրերը.

15) հաստատում է «Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի աշխատակազմում պետական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված կարգերը.

16) կարող է հրավիրել խորհրդարանական լսումներ՝ սահմանելով դրանց անցկացման կարգը.

17) կարող է ձևավորել հասարակական հիմունքներով գործող խորհրդակցական մարմիններ.

18) նշանակում է սահմանադրական դատարանում Ազգային ժողովի ներկայացուցիչ.

19) դիտորդական առաքելություն իրականացնելու հրավեր է ուղարկում ընտրությունների ժամանակ դիտորդական առաքելություն իրականացնելու իրավունք ունեցող միջազգային կազմակերպություններին, օտարերկրյա հասարակական կազմակերպություններին.

20) հաստատում է Ազգային ժողովի նստավայրի տարածքում և շենքում գործող անվտանգության կանոնները.

21) պարզևատրում է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատվո մեդալով, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատվոգրով, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի շնորհակալագրով, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի հուշամեդալով, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի հուշանվերով, ինչպես նաև խրախուսում է դրամական պարգևատրմամբ.

22) կարող է իր որևէ գործառույթի իրականացումը հանձնարարել Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալին.

23) իրականացնում է օրենքով նախատեսված այլ լիազորություններ:

3. Իր լիազորություններն իրականացնելիս Ազգային ժողովի նախագահն ընդունում է որոշումներ և կարգադրություններ, որոնք երկու աշխատանքային

օրվա ընթացքում տեղադրվում են Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում (www.parliament.am):

Հոդված 6. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալները

1. Ազգային ժողովի նախագահն ունի երեք տեղակալ:
2. Ազգային ժողովի նախագահի հանձնարարությամբ Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալը՝
 - 1) նախագահում է Ազգային ժողովի նիստերը.
 - 2) նախագահում է Խորհրդի նիստերը.
 - 3) փոխարինում է Ազգային ժողովի նախագահին կամ իրականացնում է նրա որոշակի գործառնություններ:
3. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալները մասնակցում են Խորհրդի նիստերին:
4. Ազգային ժողովի նախագահի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նախագահի կողմից Հանրապետության նախագահի պարտականությունները կատարելիս Ազգային ժողովի նախագահի լիազորությունները կատարում է Ազգային ժողովի նախագահի այն տեղակալը, որը պաշտոնում ընտրվելիս ստացել է առավել շատ ձայներ, իսկ ձայների հավասարության դեպքում՝ տարիքով ավագը:

ԳԼՈՒԽ 4

ԽԱՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 7. Խմբակցությունների ստեղծումը

1. Խմբակցությունները ստեղծվում են նորընտիր Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանի բացման օրը՝ Ազգային ժողովի մանդատների բաշխմանը մասնակցած կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) թվին և անվանումներին համապատասխան:
2. Խմբակցությունում ընդգրկվում են միևնույն կուսակցության կամ կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակով մանդատ ստացած պատգամավորները:
3. Ազգային ժողովի ընտրության արդյունքով մանդատների ընդհանուր թվի ոչ պակաս, քան 54 տոկոսը ստացած կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կամ քաղաքական կոալիցիայի անդամ կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ստեղծած խմբակցությունները համարվում են կառավարող, իսկ մյուս խմբակցությունները՝ ընդդիմադիր:

4. Վարչապետի հրաժարական ներկայացնելու կամ վարչապետի պաշտոնը թափուր մնալու այլ դեպքերում խմբակցությունը համարվում է կառավարող, եթե՝

1) խմբակցության կամ նրա մասնակցությամբ քաղաքական կոալիցիայի առաջադրած թեկնածուն ընտրվում է վարչապետ, իսկ մյուս խմբակցությունները համարվում են ընդդիմադիր.

2) խմբակցության ղեկավարը կամ քարտուղարն Ազգային ժողովի նիստում հանդես է գալիս պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ երրորդի առաջադրմամբ ընտրված վարչապետի ներկայացրած Կառավարության ծրագրին կողմ քվեարկելու մասին խմբակցության որոշման վերաբերյալ հայտարարությամբ, իսկ մյուս խմբակցությունները համարվում են ընդդիմադիր:

5. Եթե կառավարող խմբակցության ղեկավարը կամ քարտուղարն Ազգային ժողովի նիստում հանդես է գալիս քաղաքական կոալիցիայից դուրս գալու մասին հայտարարությամբ՝ ներկայացնելով խմբակցության որոշումը, ապա այդ պահից խմբակցությունը համարվում է ընդդիմադիր:

Հոդված 8. Խմբակցության լիազորությունները

1. Խմբակցությունն իրավունք ունի՝

1) հանդես գալու օրենսդրական նախաձեռնությամբ.

2) Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնելու որոշման, հայտարարության կամ ուղերձի նախագիծ.

3) քաղաքական կոալիցիա կազմելու այլ խմբակցությունների հետ, ինչպես նաև դուրս գալու կոալիցիայից.

4) առաջադրելու վարչապետի թեկնածու.

5) իրավասու մշտական հանձնաժողովին առաջադրելու թեկնածուներ Ազգային ժողովի կողմից ընտրվող կամ նշանակվող պաշտոններում.

6) գրավոր հարցապնդումներով դիմելու Կառավարության անդամներին.

7) ներկայացնելու առաջարկներ Սահմանադրության փոփոխությունների, օրենքի, Ազգային ժողովի որոշման, հայտարարության կամ ուղերձի նախագծի վերաբերյալ.

8) հանրաքվեի և Հանրապետության նախագահի ընտրության արդյունքներով ընդունված որոշումների հետ կապված վեճերով դիմելու Սահմանադրական դատարան.

9) նշանակել և փոխել Խորհրդում իր ներկայացուցչին.

10) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու իր անդամին, ընդհուլ՝ հեռացնել խմբակցությունից.

11) իրականացնելու Կանոնակարգով նախատեսված այլ լիազորություններ:

2. Իր լիազորություններն իրականացնելիս խմբակցությունն ընդունում է որոշումներ:

3. Խմբակցության որոշումներն ընդունվում են քվեարկությանը մասնակցած խմբակցության անդամների ձայների մեծամասնությամբ, եթե քվեարկությանը մասնակցել է խմբակցության անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

4. Խմբակցության ղեկավարը իրականացնում է Կանոնակարգով կամ խմբակցության կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

5. Ընդդիմադիր խմբակցությունն ունի Կանոնակարգով սահմանված գործունեության երաշխիքներ:

Հոդված 9. Խմբակցության գործունեությունը

1. Խմբակցությունը գործում է Կանոնակարգին և իր որոշմամբ հաստատված կանոնադրությանը համապատասխան:

2. Խմբակցության կանոնադրությամբ սահմանվում են նրա՝

- 1) անվանումը,
- 2) անդամների իրավունքները և պարտականությունները,
- 3) ղեկավարի և քարտուղարի ընտրության կարգը, ինչպես նաև նրանց լիազորությունները,
- 4) նիստերի գումարման և անցկացման կարգը,
- 5) որոշումների ընդունման կարգը,
- 6) օրենսդրական նախաձեռնությամբ հանդես գալու ընթացակարգը,
- 7) Ազգային ժողովի որոշման, հայտարարության կամ ուղերձի ներկայացման ընթացակարգը,
- 8) վարչապետի թեկնածուի առաջադրման ընթացակարգը,
- 9) իրավասու մշտական հանձնաժողովին Ազգային ժողովի կողմից ընտրվող կամ նշանակվող պաշտոններում թեկնածուների առաջադրման ընթացակարգը,
- 10) Կառավարության անդամներին գրավոր հարցապնդումներով դիմելու ընթացակարգը,
- 11) հանրաքվեի և Հանրապետության նախագահի ընտրության արդյունքներով ընդունված որոշումների հետ կապված վեճերով Սահմանադրական դատարան դիմելու ընթացակարգը,
- 12) Սահմանադրության փոփոխությունների, օրենքների և Ազգային ժողովի որոշման նախագծերի վերաբերյալ առաջարկների ներկայացման ընթացակարգը,
- 13) խմբակցությունից դուրս գալու կարգը,

14) խմբակցության անդամին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու, ընդհուպ՝ խմբակցությունից հեռացնելու կարգը,

15) կանոնադրության ընդունման և դրանում փոփոխություններ կամ լրացումներ կատարելու կարգը,

16) գործունեության կարգին վերաբերող այլ դրույթներ:

3. Խմբակցության նիստերը, որպես կանոն, հրավիրվում են Ազգային ժողովի հերթական նիստերին հաջորդող շաբաթվա ընթացքում:

4. Խմբակցության գործունեությունը դադարում է, եթե նրա բոլոր անդամները դուրս են գալիս խմբակցությունից, և վերականգնվում է, եթե նրա կազմում ընդգրկվում է դրա իրավասությունն ունեցող առնվազն մեկ պատգամավոր:

ԳԼՈՒԽ 5

ՄՇՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 10. Մշտական հանձնաժողովների ստեղծումը

1. Մշտական հանձնաժողովները ստեղծվում են օրենքների նախագծերի, Ազգային ժողովի իրավասության մեջ մտնող այլ հարցերի նախնական քննարկման և դրանց վերաբերյալ Ազգային ժողով եզրակացություններ ներկայացնելու, ինչպես նաև խորհրդարանական վերահսկողություն իրականացնելու համար:

2. Մշտական հանձնաժողովները ստեղծվում են Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ: Որոշման նախագիծը ներկայացնելու իրավունք ունեն խմբակցությունները, որով սահմանվում են՝

- 1) հանձնաժողովների թիվը, անվանումները և գործունեության ոլորտները,
- 2) առանձին օրենքների նախագծերի նախնական քննարկման և դրանց վերաբերյալ Ազգային ժողովին եզրակացություններ ներկայացնելու իրավասություն ունեցող հանձնաժողովները,
- 3) պաշտոններում ընտրության կամ նշանակման համար Ազգային ժողովին թեկնածուներ առաջարկելու իրավասություն ունեցող հանձնաժողովները,
- 4) խորհրդարանական վերահսկողություն իրականացնելու իրավասություն ունեցող հանձնաժողովները, նրանց վերահսկողության շրջանակը, մարմինները և պաշտոնատար անձինք,
- 5) Բյուջետային գրասենյակի գործունեության ընդհանուր համակարգման և մշտադիտարկման իրավասությունն ունեցող հանձնաժողովը:

3. Նախագիծն Ազգային ժողովում քննարկվում է ընդհանուր կարգով: Եթե ներկայացվել են մեկից ավելի նախագծեր, ապա դրանք համարվում են

այլընտրանքային և քննարկվում են Ազգային ժողովի աշխատակարգով (այսուհետ՝ Աշխատակարգ) սահմանված կարգով սահմանված կարգին համապատասխան:

4. Մշտական հանձնաժողովների ստեղծումից հետո՝ դրանց թիվը չի կարող փոփոխվել:

Հոդված 11. Մշտական հանձնաժողովների կազմավորումը

1. Մշտական հանձնաժողովի կազմը և դրանում փոփոխությունները հաստատում է Ազգային ժողովի նախագահը, եթե պահպանված են սույն հոդվածով սահմանված սկզբունքները:

2. Մշտական հանձնաժողովներում տեղերը բաշխվում են Աշխատակարգով սահմանված կարգով՝ կառավարող և ընդդիմադիր խմբակցություններում ընդգրկված պատգամավորների թվի համամասնությամբ:

3. Խմբակցության անդամը հանձնաժողովում ընդգրկվում, ինչպես նաև հանձնաժողովի կազմից դուրս է գալիս իր գրավոր դիմումով՝ խմբակցության համաձայնությամբ կամ խմբակցության որոշմամբ:

4. Խմբակցությունից դուրս եկած կամ հեռացված պատգամավորը՝ խմբակցությունների կողմից թափուր թողնված հանձնաժողովի անդամի տեղում ընդգրկվում է իր գրավոր դիմումով՝ Ազգային ժողովի նախագահի համաձայնությամբ:

5. Ազգային ժողովի նախագահը և նրա տեղակալները, ինչպես նաև խմբակցությունների ղեկավարները կարող են չընդգրկվել հանձնաժողովի կազմում:

6. Խմբակցությունն իրավունք ունեն թափուր թողնելու հանձնաժողովում իրեն հատկացված տեղը, ինչպես նաև փոխելու հանձնաժողովում ընդգրկված իր անդամին:

7. Հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները դադարում են, եթե նրա պատգամավորական լիազորությունները դադարում կամ դադարեցվում են, նա դուրս է գալիս հանձնաժողովից կամ խմբակցությունից, կամ հեռացվում է խմբակցությունից:

Հոդված 12. Մշտական հանձնաժողովի գործունեությունը

1. Մշտական հանձնաժողովն իր իրավասության շրջանակում՝

- 1) իրականացնում է գլխադասային հանձնաժողովի գործառույթներ.
- 2) իրականացնում է խորհրդարանական վերահսկողություն.

3) պաշտոններում ընտրության կամ նշանակման համար Ազգային ժողովին առաջարկում է թեկնածուներ.

4) կարող է հարցումներով դիմել պետական կառավարման համակարգի մարմիններին, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին և դրանց պաշտոնատար անձանց.

5) հրավիրում է խորհրդարանական լսումներ.

6) կարող է ստեղծել ենթահանձնաժողովներ և աշխատանքային խմբեր:

2. Մշտական հանձնաժողովն ունի իր աշխատակարգը, որը Խորհրդի սահմանած օրինակելի աշխատակարգին համապատասխան՝ հաստատվում է հանձնաժողովի որոշմամբ:

3. Մշտական հանձնաժողովը կարող է իր իրավասությանը վերապահված հարցերի նախնական քննարկման և դրա արդյունքները հանձնաժողով ներկայացնելու նպատակով՝ Աշխատակարգով սահմանված կարգով ստեղծել ենթահանձնաժողովներ կամ աշխատանքային խմբեր:

4. Ենթահանձնաժողովը կամ աշխատանքային խումբը կարող է լուծարվել վաղաժամկետ՝ հանձնաժողովի որոշմամբ:

5. Մշտական հանձնաժողովի լիազորություններն ավարտվում են Ազգային ժողովի լիազորությունների ժամկետի ավարտման դեպքում:

Հոդված 13. Մշտական հանձնաժողովի նախագահը և նրա տեղակալը

1. Մշտական հանձնաժողովի նախագահը՝

1) նախապատրաստում և նախագահում է հանձնաժողովի նիստերը.

2) գումարում է հանձնաժողովի արտահերթ նիստ.

3) մասնակցում է Խորհրդի նիստերին.

4) ապահովում է հանձնաժողովի որոշումների կատարումը.

5) ղեկավարում է հանձնաժողովի քարտուղարությունը.

6) համակարգում է աշխատանքային խմբերի աշխատանքը.

7) համակարգում է Ազգային ժողովի մարմինների և Աշխատակազմի հետ հանձնաժողովի, ինչպես նաև հանձնաժողովի քարտուղարության գործունեությունը.

8) հանձնաժողովի հաստատմանն է ներկայացնում հանձնաժողովի նիստի օրակարգի նախագիծը.

9) ընթացք է տալիս և պատասխանում հանձնաժողովին ուղղված դիմումներին.

10) կարող է հանձնաժողովի իրավասությանը վերապահված նախագիծն ուղարկել փորձաքննության, ինչպես նաև հանձնաժողովի աշխատանքներին մասնակցելու համար հրավիրել մասնագետներ:

11) հանձնաժողովին իրազեկում է նրա որոշումների կատարման ընթացքի մասին:

12) Աշխատակարգով սահմանված կարգով հաշվառում է հանձնաժողովի նիստերից և հրավիրած խորհրդարանական լսումներից հանձնաժողովի անդամների բացակայությունները:

2. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի բացակայության կամ պաշտոնը թափուր լինելու դեպքում նրան փոխարինում է տեղակալը, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ հանձնաժողովի լիազորված անդամը:

Հոդված 14. Մշտական հանձնաժողովների նիստերը

1. Մշտական հանձնաժողովների հերթական նիստերը, որպես կանոն, հրավիրվում են Ազգային ժողովի հերթական նիստերին նախորդող շաբաթվա ընթացքում՝ խորհրդի որոշմամբ սահմանված ժամկետացանկով նախատեսված օրերին:

2. Մշտական հանձնաժողովի արտահերթ նիստերը հրավիրվում են նրա նախագահի կամ անդամների առնվազն մեկ քառորդի նախաձեռնությամբ՝ նախաձեռնողի սահմանած ժամկետում:

3. Մշտական հանձնաժողովի նիստերը տեղի են ունենում Ազգային ժողովի նստավայրում: Այլ վայրում հանձնաժողովի նիստ կարող է անցկացվել հանձնաժողովի որոշմամբ, որի մասին հանձնաժողովի նախագահը նախապես տեղեկացնում է Ազգային ժողովի նախագահին:

4. Մշտական հանձնաժողովի նիստերը հրապարակային են: Մշտական հանձնաժողովի փակ նիստ կարող է անցկացվել Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում: Փակ նիստում քվեարկությունն արգելվում է:

5. Մշտական հանձնաժողովի հրապարակային նիստում, նրա անդամներից, պատգամավորներից և հարցի քննարկմանը մասնակցելու իրավունք ունեցող այլ անձանցից բացի կարող են ներկա գտնվել նաև՝

1) Հանրապետության նախագահը, վարչապետը կամ նրանց ներկայացուցիչները:

2) Աշխատակազմի ղեկավարը, նրա տեղակալները, կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները:

3) Ազգային ժողովի նախագահի խորհրդականները:

4) հանձնաժողովի քարտուղարության մասնագետները:

5) Բյուջետային գրասենյակի փորձագետները:

6) քննարկվող հարցի մասնագիտական փորձաքննություն իրականացրած անձինք.

7) հանձնաժողովի անդամների մեկական օգնականները.

8) նիստի լուսաբանումն ապահովող՝ Աշխատակազմի ծառայողները.

9) Ազգային ժողովում հավատարմագրված լրագրողները.

10) հանձնաժողովի որոշմամբ, ինչպես նաև հանձնաժողովի նախագահի կողմից հրավիրված անձինք:

6. Մշտական հանձնաժողովի փակ նիստում նրա անդամներից և հարցը զեկուցողից բացի, կարող են ներկա գտնվել՝ սույն հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին, 2-րդ, 4-րդ և 10-րդ կետերում նշված անձինք:

7. Ազգային ժողովի նիստի ընթացքում մշտական հանձնաժողովի նիստ չի կարող անցկացվել:

Հոդված 15. Մշտական հանձնաժողովի նիստերի անցկացման կարգը

1. Մշտական հանձնաժողովի նիստն իրավագոր է, եթե նիստին ներկա է (գրանցվել է) հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին և այն նախագահում է հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա բացակայության կամ պաշտոնը թափուր լինելու դեպքում՝ նրա տեղակալը կամ հանձնաժողովի լիազորված անդամը:

2. Մշտական հանձնաժողովի նիստն սկսվում է օրակարգի հաստատմամբ: Մինչև օրակարգի հաստատումն այլ հարցեր չեն քննարկվում:

3. Մշտական հանձնաժողովի նիստում հարցերը քննարկվում են Ազգային ժողովի նիստում հարցերի քննարկման ընդհանուր կարգին համապատասխան՝ Կանոնակարգով և հանձնաժողովի աշխատակարգով սահմանված կարգով:

4. Հանձնաժողովի օրակարգի հաստատման կամ նրա իրավասությանը վերապահված այլ որոշման ընդունման վերաբերյալ առաջարկ ներկայացնելու իրավունք ունեն միայն հանձնաժողովի անդամները, բացառությամբ՝ Կանոնակարգի 79-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքի:

5. Մշտական հանձնաժողովի նիստում զեկուցողներին հարցեր տալու, ինչպես նաև նիստի վարման կարգի վերաբերյալ ելույթի իրավունք ունեն միայն պատգամավորները, բացառությամբ Կանոնակարգի 79-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքի: Հանձնաժողովի նիստում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող այլ անձինք կարող են ելույթ ունենալ նիստը նախագահողի թույլտվությամբ կամ հանձնաժողովի որոշմամբ:

6. Մշտական հանձնաժողովի որոշումներն ընդունվում են քվեարկությանը մասնակցած հանձնաժողովի անդամների ձայների մեծամասնությամբ, եթե

քվեարկությանը մասնակցել է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին: Յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ քվեարկությունը կատարվում է հարցի քննարկման ավարտից անմիջապես հետո: Հանձնաժողովի անդամը կարող է քվեարկել կողմ, դեմ, ձեռնպահ կամ հրաժարվել հարցի քվեարկությանը մասնակցելուց:

7. Մշտական հանձնաժողովները կարող են իրենց նախաձեռնությամբ՝ Ազգային ժողովի մյուս մշտական կամ ժամանակավոր հանձնաժողովների հետ անցկացնել համատեղ նիստեր, որտեղ որոշումները յուրաքանչյուր հանձնաժողովի կողմից ընդունվում են առանձին-առանձին:

Հոդված 16. Մշտական հանձնաժողովի հարցումները

1. Մշտական հանձնաժողովն իր որոշմամբ կարող է իր իրավասությանը վերապահված հարցերի վերաբերյալ հարցումներով դիմել պետական կառավարման համակարգի մարմիններին, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին և դրանց պաշտոնատար անձանց, որոնք պարտավոր են՝

1) երեքշաբաթյա ժամկետում քննարկել հանձնաժողովի գրավոր հարցումը և գրավոր պատասխանել նրան.

2) ողջամիտ ժամկետում հանձնաժողովին տեղեկացնել հարցման քննարկման անցկացման մասին:

ԳԼՈՒԽ 6

ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 17. Ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծումը

1. Ժամանակավոր հանձնաժողովը կարող է ստեղծվել առանձին օրենքների, Ազգային ժողովի որոշումների, հայտարարությունների և ուղերձների նախագծերի, ինչպես նաև պատգամավորական էթիկային առնչվող հարցերի քննարկման և դրանց վերաբերյալ Ազգային ժողով եզրակացություններ ներկայացնելու համար:

2. Ժամանակավոր հանձնաժողովը ստեղծվում է Ազգային ժողովի որոշմամբ, որի նախագիծը ներկայացնելու իրավունքն ունի խմբակցությունը:

3. Ժամանակավոր հանձնաժողովի անդամների թիվը սահմանվում է Ազգային ժողովի որոշմամբ, իսկ հանձնաժողովի կազմը և դրանում փոփոխությունները հաստատում է Ազգային ժողովի նախագահը՝ Կանոնակարգի 11-րդ հոդվածով սահմանված սկզբունքներին համապատասխան: Պատգամավորական էթիկային առնչվող հարցերով ժամանակավոր

հանձնաժողովում կառավարող և ընդդիմադիր խմբակցություններն ունեն հավասար թվով անդամներ:

4. Ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու մասին Ազգային ժողովի որոշմամբ սահմանվում են հանձնաժողովի անվանումը, գործունեության ժամկետը, ինչպես նաև նրա իրավասությանը վերապահված նախագծի կամ պատգամավորական էթիկային առնչվող հարցի վերաբերյալ եզրակացությունների ներկայացման ժամկետները:

5. Առանձին նախագծի հարցով ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծումից հետո նրան են անցնում գլխադասային հանձնաժողովի բոլոր իրավասությունները և գործառույթները:

6. Ժամանակավոր հանձնաժողովի գործունեության ժամկետը մինչև վեց ամիս է, որը կարող է մեկ անգամ, մինչև վեց ամսով երկարաձգվել հանձնաժողովի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ:

Հոդված 18. Ժամանակավոր հանձնաժողովի գործունեությունը

1. Առանձին նախագծի հարցով ժամանակավոր հանձնաժողովն իր իրավասության շրջանակում՝

1) իրականացնում է գլխադասային հանձնաժողովի գործառույթները, քննարկում և Ազգային ժողով եզրակացություններ է ներկայացնում իր իրավասությանը վերապահված նախագծի վերաբերյալ.

2) կարող է Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնել հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ.

3) կարող է սահմանել կամ փոխել հանձնաժողովում քննարկվող հարցերի ներկայացման ժամկետները.

4) կարող է հարցումներով դիմել պետական կառավարման համակարգի մարմիններին, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին և դրանց պաշտոնատար անձանց..

5) կարող է հրավիրել խորհրդարանական լսումներ:

2. Պատգամավորական էթիկայի հարցերով ժամանակավոր հանձնաժողովն իր իրավասության շրջանակում՝

1) քննարկում և Ազգային ժողով եզրակացություն է ներկայացնում իր իրավասությանը վերապահված հարցի վերաբերյալ.

2) կարող է հարցմամբ դիմել պետական կառավարման համակարգի մարմիններին, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին և դրանց պաշտոնատար անձանց.

3) հարցմամբ կարող է պահանջել և օրենքով սահմանված կարգով ստանալ հանձնաժողովում քննարկվող հարցին առնչվող անհրաժեշտ նյութեր ու փաստաթղթեր.

4) հարցմամբ կարող է պահանջել իրականացնել հանձնաժողովում քննարկվող հարցին առնչվող փորձագիտական հետազոտություններ և ստանալ դրանց արդյունքում կազմված եզրակացությունները:

3. Պատգամավորական էթիկայի հարցերով ժամանակավոր հանձնաժողովի պահանջած տեղեկությունները և եզրակացությունները պետք է նրան ուղարկվեն հարցումն ստանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, եթե հարցման մեջ ավելի երկար ժամկետ նշված չէ, կամ հարցման հասցեատերը հանձնաժողովի պահանջը կատարելու համար ողջամիտ ժամկետ չի առաջարկում: Հանձնաժողովի անդամները պահանջվող տեղեկություններին առնչվող նյութերին կամ փաստաթղթերին կարող են ծանոթանալ նաև դրանց գտնվելու վայրում:

4. Պետական, ծառայողական, առևտրային կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք պարունակող տեղեկությունները հանձնաժողովին են տրամադրվում, իսկ հանձնաժողովի անդամներն այդպիսի տեղեկությունների կարող են ծանոթանալ օրենքով սահմանված կարգով:

5. Պատգամավորական էթիկային առնչվող հարցի վերաբերյալ ժամանակավոր հանձնաժողովի եզրակացությունը ներկայացվում է Աշխատակարգով սահմանված կարգով: Եզրակացությունն Ազգային ժողովի նիստում չի քննարկվում:

6. Ժամանակավոր հանձնաժողովի լիազորություններն իրականացվում, ինչպես նաև նիստերն անցկացվում են մշտական հանձնաժողովների համար Կանոնակարգի 14-րդ հոդվածով սահմանված կարգին համապատասխան: Պատգամավորական էթիկայի հարցերով ժամանակավոր հանձնաժողովի նիստերը փակ են, իսկ հերթական նիստերը գումարվում են հանձնաժողովի կամ նրա նախագահի սահմանած օրերին:

7. Ժամանակավոր հանձնաժողովն ունի իր աշխատակարգը, որը Խորհրդի սահմանած օրինակելի աշխատակարգին համապատասխան՝ հաստատվում է հանձնաժողովի որոշմամբ:

Հոդված 19. Ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահը և նրա տեղակալը

1. Ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահը և նրա տեղակալն ընտրվում են հանձնաժողովի որոշմամբ:

2. Ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահը՝

1) նախապատրաստում և նախագահում է հանձնաժողովի նիստերը.

2) գումարում է հանձնաժողովի արտահերթ նիստ.

3) ապահովում է հանձնաժողովի որոշումների կատարումը.

4) ղեկավարում է հանձնաժողովի փորձագետների (մասնագետների) աշխատանքը.

5) համակարգում է Ազգային ժողովի մարմինների և Աշխատակազմի հետ հանձնաժողովի, ինչպես նաև հանձնաժողովի փորձագետների (մասնագետների) գործունեությունը.

6) հանձնաժողովի հաստատմանն է ներկայացնում հանձնաժողովի նիստի օրակարգի նախագիծը.

7) ընթացք է տալիս և պատասխանում հանձնաժողովին ուղղված դիմումներին.

8) հանձնաժողովի նիստերում հարցերի քննարկումներին մասնակցելու համար հրավիրում է մասնագետներ.

9) հանձնաժողովին իրազեկում է նրա որոշումների կատարման ընթացքի մասին:

3. Ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահի բացակայության կամ պաշտոնը թափուր լինելու դեպքում նրան փոխարինում է տեղակալը, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ հանձնաժողովի որոշմամբ լիազորված հանձնաժողովի անդամը:

Հոդված 20. Ժամանակավոր հանձնաժողովի լիազորությունների ավարտը

1. Ժամանակավոր հանձնաժողովի լիազորություններն ավարտվում են՝

1) հանձնաժողովի իրավասությանը վերապահված նախագիծն ընդունվելու կամ այլ հիմքով շրջանառությունից դուրս գալու պահից.

2) պատգամավորական էթիկային առնչվող հարցի վերաբերյալ հանձնաժողովի եզրակացությունն Ազգային ժողովին ներկայացվելու պահից.

3) հանձնաժողովի գործունեության ժամկետն ավարտվելու դեպքում.

4) հանձնաժողովի լուծարման դեպքում.

5) Ազգային ժողովի լիազորությունների ժամկետի ավարտման դեպքում:

2. Եթե ժամանակավոր հանձնաժողովի լիազորությունների ավարտման պահին նրա իրավասությանը վերապահված նախագիծը դեռևս չըջանառության մեջ է, ապա այդ հարցի նախնական քննարկումն իրականացնում է Ազգային ժողովի նախագահի նշանակած գլխաասային հանձնաժողովը:

3. Ժամանակավոր հանձնաժողովը կարող է լուծարվել Ազգային ժողովի որոշմամբ, որի նախագիծը ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:

ԳԼՈՒԽ 7

ՔՆՆԻՉ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 21. Քննիչ հանձնաժողովի ստեղծումը

1. Պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի պահանջով, Ազգային ժողովի իրավասության մեջ մտնող և հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերին վերաբերող փաստերը պարզելու և դրանք Ազգային ժողով ներկայացնելու նպատակով, իրավունքի ուժով ստեղծվում է Ազգային ժողովի քննիչ հանձնաժողով:

2. Պաշտպանության և անվտանգության բնագավառներում քննիչ հանձնաժողովի լիազորություններ կարող է իրականացնել միայն Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ երրորդի պահանջով:

3. Քննիչ հանձնաժողով ստեղծելու պահանջն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացվում պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի գրավոր դիմումով, որտեղ նշվում են հանձնաժողովի՝

1) քննության առարկան և իրավասության ոլորտը,
2) նախագահի անունը, ազգանունը, բացառությամբ՝ սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված դեպքի.

3) գեկույցն Ազգային ժողով ներկայացնելու ժամկետը:

4. Բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված դեպքի՝ դիմումին կցվում է քննիչ հանձնաժողովի անդամների թիվը սահմանելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ:

5. Եթե դիմումն անհրաժեշտ թվով պատգամավորներ չեն ստորագրել կամ այն սույն հոդվածի 3-րդ կամ 4-րդ մասերի պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը վերադարձնում է դիմումը՝ նշելով պատճառների մասին.

2) համապատասխանում է, ապա պահանջն Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվելու պահից քննիչ հանձնաժողովը համարվում է ստեղծված, որի մասին հայտարարում է Ազգային ժողովի նախագահը:

6. Բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված դեպքի՝ քննիչ հանձնաժողովի անդամների թիվը սահմանվում է Ազգային ժողովի որոշմամբ, իսկ հանձնաժողովի կազմը և դրանում փոփոխությունները հաստատում է Ազգային ժողովի նախագահը՝ Կանոնակարգի 11-րդ հոդվածով մշտական հանձնաժողովների կազմավորման սկզբունքներին համապատասխան:

7. Քննիչ հանձնաժողովի լիազորությունների ժամկետը մինչև վեց ամիս է, որը կարող է մեկ անգամ, հանձնաժողովի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ երկարաձգվել մինչև վեց ամսով:

Հոդված 22. Քննիչ հանձնաժողովի գործունեությունը

1. Քննիչ հանձնաժողովը կարող է իր՝

1) անդամների առնվազն մեկ քառորդի նախաձեռնությամբ՝ առանց որոշման, դիմել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ու պաշտոնատար անձանց՝ պահանջելով իր իրավասության ոլորտին վերաբերող անհրաժեշտ տեղեկություններ.

2) որոշմամբ դիմել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ու պաշտոնատար անձանց՝ պահանջելով իրականացնել հանձնաժողովի իրավասության ոլորտին վերաբերող հարցին առնչվող փորձագիտական հետազոտություններ և ստանալ դրանց արդյունքում կազմված եզրակացությունները.

3) որոշմամբ հանձնաժողով հրավիրել իրավասու պաշտոնատար անձանց, ինչպես նաև այն անձանց, որոնք ներկայացրել են հանձնաժողովի իրավասության ոլորտին վերաբերող տեղեկություններ:

2. Քննիչ հանձնաժողովի պահանջած տեղեկությունները և եզրակացությունները պետք է նրան ուղարկվեն դիմումը ստանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, եթե դիմումի մեջ ավելի երկար ժամկետ նշված չէ, կամ դիմումի հասցեատերը հանձնաժողովի պահանջը կատարելու համար ողջամիտ ժամկետ չի առաջարկում: Հանձնաժողովի անդամները պահանջվող տեղեկություններին առնչվող նյութերին կամ փաստաթղթերին կարող են ծանոթանալ նաև դրանց գտնվելու վայրում:

3. Քննիչ հանձնաժողովի նիստերն անցկացվում են մշտական հանձնաժողովների համար Կանոնակարգի 14-րդ հոդվածով սահմանված կարգին համապատասխան: Քննիչ հանձնաժողովի հերթական նիստերը գումարվում են հանձնաժողովի կամ նրա նախագահի սահմանած օրերին: Քննիչ հանձնաժողովի որոշումներն ընդունվում են նրա անդամների ձայների մեծամասնությամբ:

4. Քննիչ հանձնաժողովն ունի իր աշխատակարգը, որը Խորհրդի սահմանած օրինակելի աշխատակարգին համապատասխան՝ հաստատվում է հանձնաժողովի որոշմամբ:

Հոդված 23. Քննիչ հանձնաժողով հրավիրված անձանց իրավունքները և պարտականությունները

1. Քննիչ հանձնաժողով հրավիրված պաշտոնատար անձինք պարտավոր են, իսկ հանձնաժողովի իրավասության ոլորտին վերաբերող տեղեկություններ ներկայացրած այլ անձինք՝ իրավունք ունեն ներկայանալու և բացատրություններ տալու հանձնաժողովի նիստում, ինչպես նաև պատասխանելու հանձնաժողովի անդամների հարցերին:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված անձն իրավունք ունի՝

1) ծանոթանալու իր մասնակցությամբ հանձնաժողովի նիստերի արձանագրություններին, ինչպես նաև ներկայացնելու դրանցում փոփոխություններ կատարելու պահանջ.

2) պարզաբանումներ տալու հանձնաժողովի զեկույցի վերաբերյալ, ինչպես նաև հիմնավորելու իր դիրքորոշումն ամբողջությամբ:

Հոդված 24. Քննիչ հանձնաժողովի գործունեության սահմանափակումները

1. Քննիչ հանձնաժողովի քննության առարկա չի կարող հանդիսանալ դատավարության որևէ փուլում գտնվող, ինչպես նաև օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտին վերաբերող հարցը:

2. Պետական, ծառայողական, առևտրային կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք պարունակող տեղեկությունները քննիչ հանձնաժողովին են տրամադրվում, իսկ հանձնաժողովի անդամներն այդպիսի տեղեկությունների կարող են ծանոթանալ օրենքով սահմանված կարգով:

Հոդված 25. Քննիչ հանձնաժողովի նախագահը և նրա տեղակալը

1. Քննիչ հանձնաժողովում նախագահում է Կանոնակարգի 21-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետում նշված պատգամավորը, իսկ նախագահի տեղակալն ընտրվում է հանձնաժողովի որոշմամբ՝ այլ խմբակցության ներկայացմամբ:

2. Պաշտպանության և անվտանգության բնագավառների քննիչ հանձնաժողովի նախագահի գործառույթներն իրականացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նախագահի տեղակալինը՝ իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը:

3. Քննիչ հանձնաժողովի նախագահը՝

- 1) նախապատրաստում և նախագահում է հանձնաժողովի նիստերը.
- 2) գումարում է հանձնաժողովի արտահերթ նիստ.
- 3) ապահովում է հանձնաժողովի որոշումների կատարումը.
- 4) ղեկավարում է հանձնաժողովի գործունեության մասնագիտական սպասարկումն իրականացնող անձանց աշխատանքը.

5) համակարգում է Ազգային ժողովի մարմինների և Աշխատակազմի հետ հանձնաժողովի, ինչպես նաև հանձնաժողովի մասնագիտական սպասարկումն իրականացնող անձանց գործունեությունը.

6) հանձնաժողովի հաստատմանն է ներկայացնում հանձնաժողովի նիստի օրակարգի նախագիծը.

7) ընթացք է տալիս և պատասխանում հանձնաժողովին ուղղված դիմումներին.

8) հանձնաժողովին իրազեկում է նրա որոշումների կատարման ընթացքի մասին:

4. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված քննիչ հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները դադարում են, ապա հանձնաժողովի նոր նախագահի անունը, ազգանունն Ազգային ժողովի նախագահին են ներկայացվում քննիչ հանձնաժողովի ստեղծման պահանջը ներկայացրած պատգամավորների գրավոր դիմումով: Եթե դիմումը ստորագրում են պատգամավորների ընդհանուր թվի մեկ քառորդից պակաս թվով պատգամավորներ, ապա քննիչ հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնը մնում է թափուր:

5. Քննիչ հանձնաժողովի նախագահի բացակայության կամ պաշտոնը թափուր լինելու դեպքում նրան փոխարինում է տեղակալը, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ հանձնաժողովի լիազորված անդամը:

Հոդված 26. Քննիչ հանձնաժողովի ղեկույցը

1. Քննիչ հանձնաժողովն իր գործունեության արդյունքում Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացնում է ղեկույց, որը ներառում է հանձնաժողովի ստեղծման

համար հիմք հանդիսացած հարցի վերաբերյալ պարզված փաստերը, ինչպես նաև դրանց առնչությամբ ձեռնարկվելիք միջոցների վերաբերյալ հանձնաժողովի եզրահանգումները:

2. Եթե քննիչ հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդը զեկույցի վերաբերյալ ունի հատուկ կարծիք, ապա նրանց ներկայացուցիչը կարող է Ազգային ժողովի նիստում զեկույցի քննարկման ընթացքում հանդես գալ հարակից զեկուցմամբ՝ ներկայացնելով հատուկ կարծիքը:

3. Ջեկույցին կցվում են դրանում նշված փաստերը և եզրահանգումները հիմնավորող փաստաթղթեր կամ այլ նյութեր:

4. Ջեկույցն Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում, քննարկվում է Ազգային ժողովի հերթական նիստում: Հարցը քննարկվում է ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) մինչև 20 թույն տևողությամբ ելույթով հանդես է գալիս քննիչ հանձնաժողովի նախագահը՝ ներկայացնելով հանձնաժողովի զեկույցը, որից հետո նրան հարցեր են տրվում:

2) հարակից զեկուցմամբ կարող է հանդես գալ սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված դեպքում քննիչ հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդի ներկայացուցիչը, որից հետո նրան հարցեր են տրվում:

3) մինչև 15 թույն տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով հանդես է գալիս քննիչ հանձնաժողովի նախագահը:

4) հարցի քննարկման ընդհանուր տևողությունը սահմանվում է 90-ից մինչև 270 թույն, որի ավարտից հետո՝ քննիչ հանձնաժողովի նախագահը եզրափակիչ ելույթի իրավունք ունի:

5. Հարցի քննարկումն ավարտվելուց հետո քննիչ հանձնաժողովի զեկույցը, ինչպես նաև սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով ներկայացված հատուկ կարծիքն Աշխատակարգով սահմանված կարգով ուղարկվում է իրավասու պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ ու պաշտոնատար անձանց, որոնք պարրտավոր են զեկույցի վերաբերյալ իրենց գրավոր պատասխանն Ազգային ժողովի նախագահին ուղարկել մեկամսյա ժամկետում: Պատասխանն Աշխատակարգով սահմանված կարգով տեղադրվում է Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

Հոդված 27. Քննիչ հանձնաժողովի լիազորությունների ավարտը

1. Քննիչ հանձնաժողովի լիազորությունները ավարտվում են՝
- 1) Ազգային ժողովի նիստում նրա ղեկույցի քննարկումն ավարտվելու պահից.
- 2) նրա ղեկույցի ներկայացման ժամկետի լրանալու օրը, եթե մինչ այդ ղեկույցը չի ներկայացվել Ազգային ժողովի քննարկմանը.
- 3) Ազգային ժողովի լիազորությունների ժամկետի ավարտման դեպքում:

ԳԼՈՒԽ 8

ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Հոդված 28. Խորհրդի կազմը և գործունեությունը

1. Խորհուրդը կազմված է Ազգային ժողովի նախագահից, նրա երեք տեղակալներից, խմբակցությունների մեկական ներկայացուցիչներից և մշտական հանձնաժողովների նախագահներից:
2. Խմբակցությունը Խորհրդում իր ներկայացուցչին նշանակում և կարող է փոխել իր որոշմամբ:
3. Խորհուրդը գործում է իր աշխատակարգին համապատասխան, որը հաստատվում է նրա որոշմամբ:

Հոդված 29. Խորհրդի լիազորությունները

1. Խորհուրդը՝
- 1) հաստատում է Ազգային ժողովի հերթական նստաշրջանների և նիստերի օրակարգերի նախագծերը.
- 2) սահմանում է Ազգային ժողովի հերթական նիստերի օրակարգային հարցերի քննարկման հաջորդականությունը.
- 3) սահմանում է մշտական և ժամանակավոր հանձնաժողովների հերթական նիստերի գումարման օրերի ժամկետացանկը.
- 4) կարող է սահմանել Ազգային ժողովի հերթական նիստում քննարկվող հարցի տևողությունը.
- 5) կարող է ընդունել Ազգային ժողովի հերթական նիստերի ընթացքում լրացուցիչ նիստ անցկացնելու մասին որոշում.
- 6) Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 6-րդ կետով սահմանված դեպքում՝ պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով դիմում է Սահմանադրական դատարան.
- 7) սահմանում է Ազգային ժողովի հանձնաժողովների օրինակելի աշխատակարգերը.

8) հաստատում է Աշխատակազմի կառուցվածքը և կանոնադրությունը.

9) իրավասու մշտական հանձնաժողովի առաջարկությամբ՝ հաստատում է Բյուջետային գրասենյակի աշխատակարգը, փորձագետների պաշտոնավարման պայմանների, ընտրության (մշանակման), ինչպես նաև Բյուջետային գրասենյակի փորձագետներին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու կարգերը.

10) հաստատում է Ազգային ժողովի քննիչ և ժամանակավոր հանձնաժողովների փորձագետների (մասնագետների) կազմը և թիվը.

11) հաստատում է Ազգային ժողովում լրագրողների հավատարմագրման, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նստավայրում մամուլի ասուլիսների, ձեպագրույցների անցկացման կարգերը.

12) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատվո մեդալի, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատվոգրի, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի շնորհակալագրի, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի հուշամեդալի, Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի հուշանվերի նկարագրությունը և պարգևատրման կարգը.

13) հաստատում է «Ազգային ժողովի պատգամավոր» կրծքանշանի նկարագրությունը.

14) հաստատում է մշտական հանձնաժողովներում և դրանց համատեղ նիստերում պետական բյուջեի նախագծի նախնական քննարկումների անցկացման, առաջարկների ներկայացման և Կառավարության կողմից փոփոխություններ կատարելու ժամկետացանկը.

15) հաստատում է մշտական հանձնաժողովներում բյուջեի տարեկան հաշվետվության նախնական քննարկումների անցկացման ժամկետացանկը.

16) համաձայնություն է տալիս միջխորհրդարանական համաձայնագիր ստորագրելու համար.

17) հաստատում է միջազգային խորհրդարանական կազմակերպություններում, միջխորհրդարանական հանձնաժողովներում Ազգային ժողովի պատվիրակությունների կազմերը, դրանց կազմավորման և գործունեության կարգերը.

18) ստեղծում է Ազգային ժողովի բարեկամական խմբեր, ինչպես նաև լուծարում դրանք, հաստատում է դրանց կազմերը, կազմավորման և գործունեության կարգերը.

19) սահմանում է Ազգային ժողովի նիստերի և «խորհրդարանական շաբաթ» հեռուստահաղորդաշարի հեռարձակման համար մրցույթի պայմանները:

Հոդված 30. Խորհրդի նիստերի հրավիրման կարգը

1. Խորհրդի հերթական նիստերը, որպես կանոն, հրավիրվում են Ազգային ժողովի հերթական նիստերի շաբաթվա երկուշաբթի օրը՝ Ազգային ժողովի նախագահի սահմանած ժամին:

2. Խորհրդի արտահերթ նիստերը հրավիրում է Ազգային ժողովի նախագահը՝ իր կամ Խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի նախաձեռնությամբ:

3. Խորհրդի հերթական նիստի, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նախագահի հրավիրած արտահերթ նիստի օրակարգի նախագիծը կազմում և Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացնում Աշխատակազմը:

Հոդված 31. Խորհրդի նիստերի հրապարակայնությունը

1. Խորհրդի նիստերը հրապարակային են:

2. Խորհրդի փակ նիստ կարող է անցկացվել նրա որոշմամբ: Փակ նիստում քվեարկությունն արգելվում է:

3. Խորհրդի հրապարակային նիստում, նրա անդամներից բացի, կարող են ներկա գտնվել՝

1) Աշխատակազմի ղեկավարը և նրա տեղակալներից մեկը.

2) օրակարգային հարցերի վերաբերյալ եզրակացություն ներկայացրած Աշխատակազմի կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները.

3) Խորհրդի որոշմամբ, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նախագահի կողմից հրավիրված անձինք.

4) նիստի սպասարկումը կամ լուսաբանումն ապահովող ծառայողները՝ Աշխատակազմի ղեկավարի սահմանած ցանկով.

5) վարչապետի ներկայացուցիչը՝ նստաշրջանների, նիստերի օրակարգերին վերաբերող հարցերի քննարկման ժամանակ.

4. Խորհրդի փակ նիստում, նրա անդամներից բացի, կարող են ներկա գտնվել Աշխատակազմի ղեկավարը, նրա տեղակալներից մեկը և նրա սահմանած ցանկով նիստի սպասարկումն ապահովող ծառայողները, իսկ նստաշրջանների, նիստերի օրակարգերին վերաբերող հարցերի քննարկման ժամանակ՝ նաև Կառավարության ներկայացուցիչը:

Հոդված 32. Խորհրդի նիստերի անցկացման կարգը

1. Խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե նիստին ներկա է (գրանցվել է) Խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին և այն նախագահում է Ազգային ժողովի նախագահը կամ նրան փոխարինող տեղակալը:

2. Նիստն սկսվում է օրակարգի հաստատումով: Մինչև օրակարգի հաստատումն այլ հարցեր չեն քննարկվում:

3. Խորհրդի նիստում հարցերը քննարկվում են Ազգային ժողովի նիստում հարցերի քննարկման ընդհանուր կարգին համապատասխան՝ Խորհրդի աշխատակարգով սահմանված կարգով:

4. Խորհրդի օրակարգի հաստատման կամ նրա իրավասությանը վերապահված այլ որոշման ընդունման վերաբերյալ առաջարկ ներկայացնելու, ինչպես նաև զեկուցողներին հարցեր տալու կամ նիստի վարման կարգի վերաբերյալ ելույթի իրավունք ունեն միայն Խորհրդի անդամները: Խորհրդի նիստին ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող այլ անձինք կարող են ելույթ ունենալ նիստը նախագահողի թույլտվությամբ կամ Խորհրդի որոշմամբ:

5. Խորհրդի որոշումներն ընդունվում են նրա անդամների ձայների մեծամասնությամբ: Յուրաքանչյուր հարցի վերաբերյալ քվեարկությունը կատարվում է հարցի քննարկման ավարտից անմիջապես հետո: Խորհրդի անդամը կարող է քվեարկել կողմ, դեմ, ձեռնպահ կամ հրաժարվել քվեարկությանը մասնակցելուց:

ԲԱԺԻՆ II

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆՏՏԱՇՐՋԱՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆԻՍՏԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 9

ԱՌԱՋԻՆ ՆՏՏԱՇՐՋԱՆԸ

Հոդված 33. Առաջին նստաշրջանի հրավիրումը

1. Հերթական ընտրությունների դեպքում նորընտիր Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանը հրավիրվում է նախորդ գումարման Ազգային ժողովի լիազորությունների ժամկետի ավարտման օրը՝ ժամը 10:00-ին, որի մասին հայտարարում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

2. Գործող Ազգային ժողովի լիազորությունների ավարտման օրը նորընտիր Ազգային ժողով կազմավորված չլինելու, ռազմական կամ արտակարգ դրության պատճառով Ազգային ժողովի ընտրությունը Սահմանադրության 91-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում անցկացվելու, ինչպես նաև Ազգային ժողովի

արտահերթ ընտրության դեպքերում առաջին նստաշրջանը հրավիրվում է նորընտիր Ազգային ժողովի կազմավորումից հետո՝ երկրորդ երկուշաբթի օրը՝ ժամը 10:00-ին, որի մասին հայտարարում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

Հոդված 34. Առաջին նստաշրջանի անցկացումը

1. Առաջին նստաշրջանի նիստերը բացում և մինչև Ազգային ժողովի նախագահի ընտրվելը նախագահում է տարիքով ավագ պատգամավորը:

2. Առաջին նստաշրջանի բացման առթիվ ողջույնի ելույթի իրավունք ունեն Հանրապետության նախագահը և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

3. Ողջույնի ելույթներից հետո պատգամավորները երդվում են՝ «Հանուն համազգային նպատակների իրականացման և հայրենիքի հզորացման ու բարգավաճման՝ երդվում եմ բարեխղճորեն կատարել ժողովրդի առաջ ունեցած պարտավորություններս, պահպանել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունը և օրենքները, նպաստել Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանության և շահերի պահպանմանը, անել ամեն ինչ քաղաքացիական համերաշխության, ազգային ու համամարդկային արժեքների պահպանման համար:»:

4. Նիստից բացակայող կամ Ազգային ժողովի կազմը հետագայում համալրած պատգամավորը երդվում է Ազգային ժողովի՝ իր մասնակցությամբ առաջին նիստում:

5. Պատգամավորների երդումից հետո նիստը նախագահողն Ազգային ժողով ընտրվելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի արձանագրության հիման վրա՝ պաշտոնապես հայտարարում է Ազգային ժողովի պատգամավորների ընդհանուր թիվը, քաղաքական կոալիցիա կազմած կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) անվանումները և ներկայացնում պատգամավորներին՝ կարդալով յուրաքանչյուրի անունը, ազգանունը, կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անվանումը, որից հետո պատգամավորները գրանցվում են:

6. Նիստը նախագահողը հայտարարում է առաջին նստաշրջանի օրակարգը՝

1) հաշվիչ հանձնախմբի ստեղծում.

2) Ազգային ժողովի նախագահի ընտրություն.

- 3) Ազգային ժողովի նախագահի երեք տեղակալների ընտրություններ.
- 4) մշտական հանձնաժողովների ստեղծում.
- 5) մշտական հանձնաժողովների նախագահների ընտրություններ.
- 6) Կառավարության ծրագրին հավանություն տալու հարց:

7. Առաջին նստաշրջանի նիստերն անցկացվում են հերթական նիստերի համար՝ Կանոնակարգի 38–րդ հոդվածով սահմանված կարգով: Մինչև մշտական հանձնաժողովների նախագահների ընտրությունների հարցի քննարկումն ավարտվելը տեղի են ունենում ամենօրյա նիստեր:

8. Կառավարության ծրագիրն Ազգային ժողով ներկայացվելուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հայտարարում է հարցի քննարկմանը նվիրված նիստի օրը և ժամը:

9. Ազգային ժողովի նախագահն Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանի նիստում հանդես է գալիս խմբակցությունների և մշտական հանձնաժողովների, խորհրդի կազմավորման վերաբերյալ հայտարարությամբ:

10. Առաջին նստաշրջանը փակվում է Ազգային ժողովի նախագահի եզրափակիչ ելույթով և հերթական նստաշրջանի գումարման օրվա մասին հայտարարությամբ:

Հոդված 35. Հաշվիչ հանձնախմբի ստեղծումը և նրա լիազորությունները

1. Հաշվիչ հանձնախումբ ստեղծվում է Կանոնակարգի 11-րդ հոդվածով մշտական հանձնաժողովների կազմավորման սկզբունքներին համապատասխան, նիստը նախագահողի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ: Առաջարկը ներկայացվում է Ազգային ժողովի նիստի ընթացքում և քվեարկության է դրվում առանց քննարկման:

2. Հաշվիչ հանձնախմբի լիազորությունները պահպանվում են մինչև Ազգային ժողովի լիազորությունների ավարտը:

3. Հաշվիչ հանձնախմբի կազմում փոփոխությունները հաստատում է նիստը Ազգային ժողովի նախագահը՝ Կանոնակարգի 11-րդ հոդվածով մշտական հանձնաժողովների կազմավորման սկզբունքներին համապատասխան:

4. Հաշվիչ հանձնախումբն իր կազմից ընտրում է հանձնախմբի նախագահ և քարտուղար:

5. Պաշտոնում ընտրվող կամ նշանակվող թեկնածուն, ինչպես նաև քվեարկության դրված հարցի հեղինակը համապատասխան քվեարկության ընթացքում չեն կարող մասնակցել հաշվիչ հանձնախմբի աշխատանքներին:

6. Հաշվիչ հանձնախումբը՝

1) կազմակերպում է գաղտնի, անվանական քվեարկությունների անցկացումը և Ազգային ժողով է ներկայացնում դրանց արդյունքները.

2) Ազգային ժողովի նիստերի էլեկտրոնային համակարգը չգործելու դեպքում գրանցում է պատգամավորներին, ինչպես նաև հաշվում է բաց քվեարկությանը մասնակցած պատգամավորների ծայները:

7. Գաղտնի կամ անվանական քվեարկության կազմակերպման, ինչպես նաև գաղտնի քվեարկության քվեաթերթիկն անվավեր ճանաչելու վերաբերյալ հաշվիչ հանձնախմբի որոշումներն ընդունվում են նրա անդամների ծայների մեծամասնությամբ:

8. Գաղտնի կամ անվանական քվեարկության արձանագրությունը ստորագրում են հաշվիչ հանձնախմբի նախագահը և մյուս անդամները:

ԳԼՈՒԽ 10

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆՆԵՐԸ

Հոդված 36. Հերթական նստաշրջանների գումարման կարգը

1. Ազգային ժողովի հերթական նստաշրջանները գումարվում են տարեկան երկու անգամ՝ հունվարի երրորդ երկուշաբթիից մինչև հունիսի երրորդ հինգշաբթին և սեպտեմբերի երկրորդ երկուշաբթիից մինչև դեկտեմբերի երրորդ հինգշաբթին:

2. Հերթական նստաշրջանի ընթացքում գումարվում են Ազգային ժողովի հերթական նիստեր, ինչպես նաև կարող են գումարվել արտահերթ նիստեր:

Հոդված 37. Հերթական նիստերի գումարման կարգը

1. Հերթական նստաշրջանի առաջին հերթական նիստերը, որպես կանոն, գումարվում են երկուշաբթիից հինգշաբթին, իսկ մյուս նիստերը՝ երեք շաբաթը մեկ անգամ, երեքշաբթիից ուրբաթ: Հերթական նստաշրջանի վերջին շաբաթվա հերթական նիստերն ավարտվում են հինգշաբթի օրը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետներում օրակարգային հարցերի քննարկումը չավարտվելու դեպքում հերթական նիստերը շարունակվում են մինչև դրանց քննարկումն ավարտվելը, սակայն ոչ ավելի, քան երեք օր:

3. Ազգային ժողովի նախագահի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ հերթական նիստերը կարող են տեղափոխվել Ազգային ժողովի նիստերից ազատ շաբաթ: Առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման: Որոշումը կարող է ընդունվել տեղափոխվող նիստերից առնվազն մեկ շաբաթ առաջ:

4. Նույն գումարման հերթական նստաշրջանի ընթացքում հերթական նիստերը կարող են տեղափոխվել ոչ ավելի, քան երկու անգամ: Հերթական նստաշրջանի առաջին և վերջին շաբաթվա հերթական նիստերը, ինչպես նաև այն նիստերը, որոնց օրակարգում նախատեսվում է ընդգրկել պարտադիր քննարկման ենթակա հարց՝ չեն կարող տեղափոխվել:

Հոդված 38. Հերթական նիստերի անցկացման կարգը

1. Հերթական նիստերի յուրաքանչյուր օրը՝ ժամը 10:00-ից մինչև 18:00 տեղի է ունենում չորս հիմնական նիստ: Հերթական նիստերի առաջին շաբաթվա երեքշաբթի վերջին հիմնական նիստերն ավարտվում են՝ հերթագրված վերջին պատգամավորի հայտարարությունից, իսկ չորեքշաբթի օրվա վերջին հիմնական նիստերը՝ հերթագրված վերջին պատգամավորի հարցին պատասխանելուց հետո:

2. Հերթական նիստերի յուրաքանչյուր օրվա ընթացքում՝ ժամը 18:30-ից մինչև 20:00, Ազգային ժողովի կամ Խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել մեկ լրացուցիչ նիստ: Արտահերթ նիստի գումարման ժամին լրացուցիչ նիստ չի կարող անցկացվել:

3. Լրացուցիչ նիստ անցկացնելու մասին Ազգային ժողովի կամ Խորհրդի որոշումը կարող է ընդունվել մինչև տվյալ օրվա վերջին հիմնական նիստի ավարտը: Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է նիստը նախագահողի, խմբակցության ղեկավարի կամ քարտուղարի, իսկ Խորհրդի որոշումը՝ նրա անդամի առաջարկությամբ: Ազգային ժողովի որոշման ընդունման վերաբերյալ առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման:

4. Հիմնական և լրացուցիչ նիստերից յուրաքանչյուրի տևողությունը 90 րոպե է, որը կարող է նիստը նախագահողի առաջարկով առանց քվեարկության երկարաձգվել մինչև 15 րոպեով:

5. Հերթական նիստերի յուրաքանչյուր օրվա երկրորդ նիստից հետո հայտարարվում է մեկ ժամ, իսկ մյուս նիստերից հետո՝ 30 րոպե ընդմիջում: Նիստի երկարաձգման դեպքում ընդմիջումը կրճատվում է համապատասխան ժամկետով:

6. Ոչ աշխատանքային օրերին հերթական նիստեր չեն անցկացվում:

Հոդված 39. Հերթական նստաշրջանի օրակարգը

1. Հերթական նստաշրջանի օրակարգում կարող են ընդգրկվել միայն Ազգային ժողովում շրջանառության մեջ դրված, այդ թվում՝ նախորդ հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկված հարցերը:

2. Հերթական նստաշրջանի օրակարգի կամ դրանում լրացումներ կատարելու մասին նախագծում ընդգրկվում են հերթական նիստերի առաջին օրվա դրությամբ նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկվելու ենթակա հետևյալ հարցերը.

1) պարտադիր քննարկման ենթակա հարցերը,

2) այն հարցերը, որոնց վերաբերյալ գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացությունը ստացվել է կամ դրա ներկայացման ժամկետը լրացել է:

3. Պարտադիր քննարկման ենթակա հարցերն են՝

1) թափուր պաշտոններում ընտրության կամ նշանակման մասին հարցերը.

2) Կառավարության ծրագրին հավանություն տալու մասին հարցը.

3) Կառավարության վստահության հարցը.

4) Կառավարության որոշմամբ անհետաձգելի համարվող օրենքի նախագծերը.

5) վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին հարցը.

6) Սահմանադրական դատարանի դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին հարցը.

7) Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի եզրակացությամբ՝ Ազգային ժողովի կողմից ընտրված պաշտոնատար անձանց լիազորությունների դադարեցման մասին հարցերը.

8) պատգամավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին հարցը.

9) Մարդու իրավունքների պաշտպանի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին հարցը.

10) խմբակցությունների հարցապնդումների պատասխանների քննարկման մասին հարցերը.

11) ընդդիմադիր խմբակցության կողմից արտահերթ համարված հարցը.

12) Ազգային ժողովի քննիչ հանձնաժողովի անդամների թիվը սահմանելու մասին հարցը.

13) Ազգային ժողովի քննիչ հանձնաժողովի զեկույցը.

14) Ազգային ժողովի քննիչ հանձնաժողովի գործունեության ժամկետը երկարաձգելու մասին հարցը.

15) Ազգային ժողովի ժամանակավոր հանձնաժողովի գործունեության ժամկետը երկարաձգելու մասին հարցը.

16) Ազգային ժողովի նախագահի ներկայացրած հայտարարության կամ ուղերձի նախագիծը.

17) պետական մարմինների, պաշտոնատար անձանց զեկույցները, հաղորդումները, և հաշվետվությունները.

18) օրենքով կամ Ազգային ժողովի որոշմամբ նախատեսված քննարկման ժամկետ ունեցող հարցերը:

4. Պարտադիր քննարկման ենթակա հարցերը հերթական նստաշրջանի և նիստերի օրակարգերի նախագծերում ընդգրկվում են միաժամանակ՝ բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասի 17-րդ մասում նշված հարցի, որը հերթական նիստերի օրակարգի նախագծում ընդգրկվում են Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

5. Հերթական նստաշրջանի օրակարգի կամ դրանում լրացումներ կատարելու նախագիծը կազմված է հետևյալ բաժիններից՝

1) առաջին բաժին, որտեղ ներառվում են նախորդ հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկված, ինչպես նաև պարտադիր քննարկման ենթակա հարցերը.

2) երկրորդ բաժին, որտեղ ներառվում են այն հարցերը, որոնց վերաբերյալ գլխադասային հանձնաժողովը ներկայացրել է դրական եզրակացություն.

3) երրորդ բաժին, որտեղ ներառվում են այն հարցերը, որոնց վերաբերյալ գլխադասային հանձնաժողովը եզրակացություն չի ներկայացրել:

6. Հերթական նստաշրջանի օրակարգի և դրանում լրացումներ կատարելու մասին նախագծերը մշակում և Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացնում Աշխատակազմը:

7. Հերթական նստաշրջանի օրակարգի և դրանում լրացումներ կատարելու մասին նախագծերն Ազգային ժողովի նախագահի ներկայացմամբ հաստատում է Խորհուրդը:

8. Հերթական նստաշրջանի օրակարգի կամ դրանում լրացումներ կատարելու մասին նախագիծն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) հիմնական զեկուցմամբ հանդես է գալիս Ազգային ժողովի նախագահը..

2) հարակից զեկուցում չի լինում.

3) նախագծի երրորդ բաժնում ներառված հարցերի հեղինակներն իրավունք ունեն Աշխատակարգով սահմանված կարգով մինչև երեքական թույլի ընթացքում ներկայացնելու հարցը, որից հետո՝ նույն տևողությամբ ելույթով, կարող են հանդես գալ գլխադասային հանձնաժողովի ներկայացուցիչները՝ ներկայացնելով հարցի վերաբերյալ հանձնաժողովի եզրակացությունը.

4) մտքերի փոխանակության ընթացքում պատգամավորների ելույթների համար հատկացվում է երկուական, իսկ խմբակցությունների ներկայացուցիչներին ելույթի համար՝ երեքական թույլ.

5) քննարկումն ավարտվում է Ազգային ժողովի նախագահի՝ մինչև հինգ թույլ տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով, որտեղ նա, ելնելով քննարկման արդյունքներից, իր հայեցողությամբ միասնական քվեարկության է դնում նախագծի երկրորդ բաժնի հարցերը կամ դրանց մի մասը հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկելու մասին հարցը, որի ընդունվելու դեպքում՝ երկրորդ բաժնի մնացած և երրորդ բաժնի բոլոր, իսկ չընդունվելու դեպքում՝ երկրորդ և երրորդ բաժինների բոլոր հարցերը քվեարկվում են առանձին-առանձին:

9. Հերթական նստաշրջանի օրակարգի կամ դրանում լրացումներ կատարելու մասին նախագծի 1-ին բաժնում ներառված հարցերը հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկվում են առանց քվեարկության:

10. Քվեարկության արդյունքում հերթական նստաշրջանի օրակարգում չընդգրկված հարցը շրջանառությունից հանվում է:

Հոդված 40. Հերթական նիստերի օրակարգը

1. Հերթական նիստերի օրակարգում կարող են ընդգրկվել միայն հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկված հարցերը, այդ թվում՝ պարտադիր քննարկման ենթակա, ինչպես նաև նախորդ հերթական նիստերում անավարտ մնացած հարցերը:

2. Հերթական նիստերի օրակարգի նախագիծը կազմված է հետևյալ բաժիններից.

1) առաջին բաժին, որտեղ ներառվում են պարտադիր քննարկման ենթակա, ինչպես նաև նախորդ հերթական նիստերում անավարտ մնացած հարցերը.

2) երկրորդ բաժին, որտեղ ներառվում են հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկված այլ հարցեր:

3. Հերթական նիստերի օրակարգի նախագիծը մշակում և Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացնում Աշխատակազմը: Նախագծի երկրորդ բաժնում հարցերը ներառվում են հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկվելու օրերի հաջորդականությամբ: Նախագծի երկրորդ բաժնի հարցերի թիվը որոշելիս հաշվի են առնվում Կառավարության, մշտական հանձնաժողովների և խմբակցությունների գրավոր առաջարկները, ինչպես նաև առաջիկա հերթական նիստերում քննարկման ենթակա հարցերի ծավալը և լրացուցիչ նիստերի անցկացման հնարավորությունը:

4. Հերթական նիստերի օրակարգի նախագիծն Ազգային ժողովի նախագահի ներկայացմամբ հաստատում է Խորհուրդը: Հարցի քննարկման ընթացքում Խորհրդի անդամներն իրավունք ունեն առաջարկելու՝ նախագծի երկրորդ բաժնում ներառելու կամ դրանից հանելու հարցեր: Նախագիծն ամբողջությամբ քվեարկության է դրվում՝ Խորհրդի անդամների բոլոր առաջարկները քվեարկելուց հետո:

5. Հերթական նիստերի օրակարգի նախագծում ընդգրկված հարցերի քննարկումն ապահովելու նպատակով Խորհուրդը կարող է նախագիծը հաստատելուց հետո սահմանել հարցերի քննարկման հերթականությունը կամ տևողությունը, ինչպես նաև կայացնել առաջիկա հերթական նիստերի ընթացքում լրացուցիչ նիստ անցկացնելու մասին որոշում:

6. Հերթական նիստերի օրակարգի նախագիծն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) հիմնական զեկուցմամբ հանդես է գալիս Ազգային ժողովի նախագահը..

2) մտքերի փոխանակության ընթացքում պատգամավորների ելույթների համար հատկացվում է երկուական, իսկ խմբակցությունների ներկայացուցիչներին ելույթի համար՝ երեքական թույլ.

3) Ազգային ժողովի նախագահի առաջարկությամբ՝ քվեարկության է դրվում նախագծի երկրորդ բաժնի հարցերը հերթական նիստերի օրակարգում ընդգրկելու մասին հարցը, որի չընդունվելու դեպքում այդ բաժնի բոլոր հարցերը քվեարկվում են առանձին-առանձին.

4) պատգամավորի առարկության դեպքում՝ առանց քննարկման քվեարկության է դրվում օրակարգային որևէ հարցի քննարկման տևողությունը սահմանափակելու մասին խորհրդի որոշումը հաստատելու մասին հարցը: Եթե խորհրդի որոշումը չի հաստատվում, ապա այդ հարցը քննարկվում է ընդհանուր կարգով՝ առանց տևողության սահմանափակման.

5) Ազգային ժողովի նախագահի առաջարկությամբ՝ վերջնական տեսքով քվեարկության են դրվում օրակարգային հարցերի քննարկման հատուկ ընթացակարգերի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագծերը:

7. Հերթական նիստերի օրակարգի նախագծի առաջին բաժնի հարցերը հերթական նիստերի օրակարգում ընդգրկվում են առանց քվեարկության:

8. Քվեարկության արդյունքում հերթական նիստերի օրակարգում չընդգրկված հարցը մնում է հերթական նստաշրջանի օրակարգում: Եթե հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկվելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, հարցը չի ընդգրկվում հերթական նիստերի օրակարգում, ապա այն հանվում է շրջանառությունից:

Հոդված 41. Հերթական նիստերի ընթացքը

1. Հերթական նիստերը սկսվում են հերթական նստաշրջանի և նիստերի օրակարգերի նախագծերի քննարկմամբ, որոնց հաստատումից հետո սահմանված հաջորդականությամբ քննարկվում են օրակարգային հարցերը:

2. Օրակարգային հարցերի քննարկման հաջորդականությունը կարող է փոխվել Ազգային ժողովի նախագահի հայտարարությամբ, որին խմբակցության ղեկավարի կամ քարտուղարի առարկության դեպքում՝ առարկությունն առանց քննարկման դրվում է քվեարկության: Որոշման ընդունման դեպքում օրակարգային հարցերի քննարկման հաջորդականությունը չի փոխվում:

3. Օրակարգային հարցերի քննարկումն ընդհատվում է Կանոնակարգի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետներում գումարվող հերթական նիստերի յուրաքանչյուր՝

1) երկրորդ շաբաթվա երեքշաբթի օրվա երկրորդ հիմնական նիստում, որի ընթացքում քննարկվում է ընդդիմադիր խմբակցության կողմից արտահերթ համարված մեկ հարց.

2) երեքշաբթի օրվա երրորդ հիմնական նիստում, որի ընթացքում կարող է անցկացվել հասարակական հետաքրքրություն ներկայացնող հրատապ թեմայով մեկ քննարկում.

3) երեքշաբթի օրվա վերջին հիմնական նիստում, որի ընթացքում պատգամավորները կարող են հանդես գալ հայտարարություններով.

4) չորեքշաբթի օրվա երրորդ հիմնական նիստում, որի ընթացքում ներկայացվում և կարող են քննարկվել խմբակցությունների հարցապնդումների պատասխանները.

5) չորեքշաբթի օրվա վերջին հիմնական նիստում, որի ընթացքում վարչապետը և Կառավարության անդամները պատասխանում են պատգամավորների հարցերին:

4. Օրակարգային հարցերի քննարկումն ընդհատվում է նաև Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում՝ Ազգային ժողովի գործունեության կազմակերպման հարցերով որոշման նախագծերի, ինչպես նաև այդպիսի որոշումների ընդունման վերաբերյալ առաջարկների քննարկման կամ քվեարկության համար անհրաժեշտ ժամանակահատվածով:

5. Հասարակական հետաքրքրություն ներկայացնող հրատապ թեմայով քննարկման, հարցապնդման պատասխանի կամ արտահերթ համարված հարցի բացակայության, դրանց քննարկումն ավարտվելու, վարչապետին և Կառավարության անդամներին պատգամավորների հարցերը, ինչպես նաև պատգամավորների հայտարարություններն ավարտվելուց հետո օրակարգային հարցերի քննարկումը շարունակվում է:

6. Հերթական նիստերը համարվում են փակված օրակարգային հարցերի քննարկումն ավարտվելուց հետո, սակայն ոչ ուշ, քան Կանոնակարգի 37-րդ հոդվածի 2-րդ մասում նշված ժամկետի ավարտը:

7. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ և 5-րդ կետերում նշված նիստերի տեսագրություններն Աշխատակարգով սահմանված կարգով՝ հաջորդ օրն ամբողջությամբ ցուցադրվում են հեռուստատեսությամբ:

Հոդված 42. Արտահերթ նիստի գումարման կարգը

1. Արտահերթ նիստ գումարում է Ազգային ժողովի նախագահը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի կամ Կառավարության նախաձեռնությամբ: Կառավարության նախաձեռնությունն իրականացվում է նրա որոշմամբ:

2. Արտահերթ նիստ գումարելու նախաձեռնությունն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացվում պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի կամ վարչապետի պաշտոնական գրությամբ: Պատգամավորների գրությունում, ինչպես նաև վարչապետի գրությանը կից ներկայացվող Կառավարության որոշման մեջ նշվում են՝

1) արտահերթ նիստի օրակարգը, ներառյալ՝ օրակարգային հարցերի անվանումները և քննարկման հաջորդականությունը,

2) արտահերթ նիստը սկսելու օրը, ժամը և նիստ անցկացման կարգը,

3) արտահերթ նիստը նախաձեռնողի ներկայացուցչի անունը, ազգանունը,

4) դիմումին կից ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը:

3. Գրությանը կից ներկայացվում են օրակարգային հարցերի քննարկման համար՝ Կանոնակարգով և Աշխատակարգով պահանջվող փաստաթղթերը:

4. Արտահերթ նիստի օրակարգում նույն օրենքի առաջին և երկրորդ ընթերցմամբ քննարկելու մասին հարցերը կարող են ընդգրկվել միայն սույն հոդվածի 6-րդ մասի 1-ին կամ 2-րդ կետով նախատեսված կարգով:

5. Եթե արտահերթ նիստի օրակարգում ընդգրկված են միևնույն օրենքի նախագիծը մի քանի ընթերցմամբ քննարկելու մասին հարցեր, ապա նախաձեռնողը ներկայացնում է հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ, որով նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների և գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացության ներկայացման համար նախատեսվում է առնվազն երեքական ժամ:

6. Արտահերթ նիստը, որպես կանոն, գումարվում է պաշտոնական գրությունն Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվելուց հետո հինգերորդ

աշխատանքային օրը: Մինչև նշված ժամկետը լրանալը արտահերթ նիստ կարող է գումարվել, եթե օրակարգում ընդգրկված նախագծերի վերաբերյալ գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացությունները ստացվել են, կամ դրանց ներկայացման ժամկետները լրացել են, իսկ առանց եզրակացության՝ բացառիկ դեպքերում, հետևյալ կարգով.

1) Կառավարության նախաձեռնության դեպքում՝ վարչապետը խորհրդակցել և բանավոր համաձայնեցրել է արտահերթ նիստ գումարելու հարցն Ազգային ժողովի նախագահի հետ.

2) պատգամավորների նախաձեռնության դեպքում խմբակցության հիմնավորված միջնորդությամբ՝ խորհրդի որոշմամբ:

7. Եթե գրությունը կամ օրակարգային որևէ հարց սույն հոդվածի պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը վերադարձնում է գրությունը կամ օրակարգային տվյալ հարցին առնչվող փաստաթղթերը՝ նշելով պատճառների մասին:

2) համապատասխանում է, ապա Ազգային ժողովի նախագահը նախաձեռնողի սահմանած օրակարգով և ժամկետում գումարում է Ազգային ժողովի արտահերթ նիստ:

8. Եթե Կառավարությունը սույն հոդված 6-րդ մասում սահմանված ժամկետում պետական բյուջեի եկամուտների էական նվազեցման կամ ծախսերի ավելացման մասին եզրակացություն չի ներկայացնում, ապա համարվում է, որ արտահերթ նիստի օրակարգում ընդգրկված նախագիծն այդ տեսքով էականորեն չի նվազեցնում պետական բյուջեի եկամուտները կամ ավելացնում ծախսերը:

Հոդված 43. Արտահերթ նիստի անցկացման կարգը

1. Հերթական նիստերից ազատ օրերին արտահերթ նիստերը կարող են տեղի ունենալ ժամը 11:00-ից մինչև 24:00:

2. Հերթական նիստերի օրը՝ ժամը 18:30-ից մինչև 24:00 կարող են տեղի ունենալ մինչև երեք արտահերթ նիստ:

3. Արտահերթ նիստերից յուրաքանչյուրի տևողությունը 90 րոպե է, որը կարող է նախաձեռնողի ներկայացուցչի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ երկարաձգվել մինչև 15 րոպեով: Առաջարկը քվեարկության է դրվում

առանց քննարկման: Նիստի երկարաձգման դեպքում ընդմիջումը կրճատվում է համապատասխան ժամկետով:

4. Արտահերթ նիստի յուրաքանչյուր նիստից հետո նախատեսվում է 30 րոպե ընդմիջում: Հերթական նիստերից ազատ օրը գումարվելու դեպքում՝ արտահերթ նիստի յուրաքանչյուր օրվա առաջին նիստից հետո կարող է նախատեսվել մեկ ժամ, ընդմիջում:

Հոդված 44. Արտահերթ նիստերի ընթացքը

1. Արտահերթ նիստը սկսվում է նախաձեռնողի ներկայացրած՝ օրակարգային հարցերի քննարկման հատուկ ընթացակարգերի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագծերի քննարկմամբ, իսկ դրանց քննարկումն ավարտվելու կամ բացակայության դեպքում նախաձեռնողի սահմանած հաջորդականությամբ քննարկվում են օրակարգային հարցերը:

2. Օրակարգային հարցերի քննարկման հաջորդականությունը կարող է փոխվել, ինչպես նաև օրակարգից հարցը կարող է հանվել նախաձեռնողի ներկայացուցչի առաջարկով՝ առանց քվեարկության:

3. Օրակարգային հարցերի քննարկումն ավարտվելուց հետո արտահերթ նիստը համարվում է փակված:

ԳԼՈՒԽ 11

ԱՐՏԱՀԵՐԹ ՆԱՏԱՀՐՋԱՆՆԵՐԸ

Հոդված 45. Արտահերթ նստաշրջանի գումարման կարգը

1. Արտահերթ նստաշրջան գումարում է Ազգային ժողովի նախագահը՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի կամ Կառավարության նախաձեռնությամբ: Կառավարության նախաձեռնությունն իրականացվում է նրա որոշմամբ:

2. Արտահերթ նստաշրջանը չի կարող անցկացվել հերթական նստաշրջանի ընթացքում:

3. Արտահերթ նստաշրջան գումարելու նախաձեռնությունն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացվում պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի կամ վարչապետի պաշտոնական գրությամբ: Պատգամավորների գրությունում, ինչպես նաև վարչապետի գրությանը կից ներկայացվող Կառավարության որոշման մեջ նշվում են՝

1) արտահերթ նստաշրջանի օրակարգը, որը ներառում է օրակարգային հարցերի անվանումները և քննարկման հաջորդականությունը,

2) արտահերթ նստաշրջանը սկսելու օրը, ժամը և նիստերի անցկացման կարգը,

3) արտահերթ նստաշրջանը նախաձեռնողի ներկայացուցչի անունը, ազգանունը,

4) դիմումին կից ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը:

4. Գրությանը կից ներկայացվում են օրակարգային հարցերը քննարկելու համար՝ Կանոնակարգով և Աշխատակարգով պահանջվող փաստաթղթերը:

5. Արտահերթ նստաշրջանի օրակարգում նույն օրենքի առաջին և երկրորդ ընթերցմամբ քննարկելու մասին հարցերը կարող են ընդգրկվել միայն սույն հոդվածի 9-րդ մասի 1-ին կամ 2-րդ կետով նախատեսված կարգով:

6. Եթե արտահերթ նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկված են միևնույն օրենքի նախագիծը մի քանի ընթերցմամբ քննարկելու մասին հարցեր, ապա նախաձեռնող ներկայացնում է հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ, որով նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների և գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացության ներկայացման համար նախատեսվում է առնվազն երեքական ժամ:

9. Արտահերթ նստաշրջանը, որպես կանոն, գումարվում է պաշտոնական գրությունն Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվելուց հետո հինգերորդ աշխատանքային օրը: Մինչև նշված ժամկետը լրանալը արտահերթ նստաշրջան կարող է գումարվել, եթե օրակարգում ընդգրկված նախագծերի վերաբերյալ գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացությունները ստացվել են, կամ դրանց ներկայացման ժամկետները լրացել են, իսկ առանց եզրակացության՝ բացառիկ դեպքերում, հետևյալ կարգով.

1) Կառավարության նախաձեռնության դեպքում վարչապետը խորհրդակցել և բանավոր համաձայնեցրել է արտահերթ նստաշրջան գումարելու հարցն Ազգային ժողովի նախագահի հետ.

2) պատգամավորների նախաձեռնության դեպքում խմբակցության հիմնավորված միջնորդությամբ՝ խորհրդի որոշմամբ:

7. Եթե գրությունը կամ օրակարգային որևէ հարց սույն հոդվածի պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը վերադարձնում է գրությունը կամ օրակարգային տվյալ հարցին առնչվող փաստաթղթերը՝ նշելով պատճառների մասին.

2) համապատասխանում է, ապա Ազգային ժողովի նախագահը նախաձեռնողի սահմանած օրակարգով և ժամկետում գումարում է Ազգային ժողովի արտահերթ նստաշրջան:

10. Եթե Կառավարությունը սույն հոդված 9-րդ մասում սահմանված ժամկետում պետական բյուջեի եկամուտների էական նվազեցման կամ ծախսերի ավելացման մասին եզրակացություն չի ներկայացնում, ապա համարվում է, որ արտահերթ նիստի օրակարգում ընդգրկված նախագիծն այդ տեսքով էականորեն չի նվազեցնում պետական բյուջեի եկամուտները կամ ավելացնում ծախսերը:

Հոդված 46. Արտահերթ նստաշրջանի անցկացման կարգը

1. Արտահերթ նստաշրջանը անցկացվում է հետևյալ կարգով`

1) նստաշրջանի յուրաքանչյուր օրը տեղի է ունենում 90 րոպե տևողությամբ չորս նիստ,

2) յուրաքանչյուր նիստից հետո նախատեսվում է 30 րոպե ընդմիջում,

3) երկրորդ ընդմիջման տևողությունը կարող է նախատեսվել մեկ ժամ:

2. Արտահերթ նստաշրջանի յուրաքանչյուր նիստի տևողությունը կարող նախաձեռնողի ներկայացուցչի առաջարկությամբ` Ազգային ժողովի որոշմամբ երկարաձգվել մինչև 15 րոպեով: Առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման: Նիստի երկարաձգման դեպքում ընդմիջումը կրճատվում է համապատասխան ժամկետով:

Հոդված 47. Արտահերթ նստաշրջանի ընթացքը

1. Արտահերթ նստաշրջանը սկսվում է նախաձեռնողի ներկայացրած` օրակարգային հարցերի քննարկման հատուկ ընթացակարգերի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագծերի քննարկմամբ, իսկ դրանց քննարկումն ավարտվելու կամ բացակայության դեպքում` նախաձեռնողի սահմանած հաջորդականությամբ քննարկվում են օրակարգային հարցերը:

2. Օրակարգային հարցերի քննարկման հաջորդականությունը կարող է փոխվել, ինչպես նաև օրակարգից հարցը կարող է հանվել նախաձեռնողի ներկայացուցչի առաջարկով` առանց քվեարկության:

3. Օրակարգային հարցերի քննարկումն ավարտվելու կամ հերթական նստաշրջանը սկսվելու դեպքում՝ արտահերթ նստաշրջանը համարվում է փակված:

ԳԼՈՒԽ 12

ՀԱՏՈՒԿ ՆԻՍՏԵՐԸ

Հոդված 48. Ռազմական դրություն հայտարարվելու դեպքում հատուկ նիստի գումարման և անցկացման կարգը

1. Ռազմական դրություն հայտարարվելու դեպքում իրավունքի ուժով անհապաղ գումարվում է Ազգային ժողովի հատուկ նիստ:

2. Եթե ռազմական դրություն հայտարարելու մասին Կառավարության որոշման հրապարակումից հետո՝ չորս ժամվա ընթացքում, գրանցված պատգամավորների թիվը նիստի իրավագործության համար բավարար չէ, ապա նիստը սկսվում է առանց իրավագործության ապահովման:

3. Հարցը քննարկվում է ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) հիմնական զեկուցմամբ հանդես է գալիս վարչապետը կամ նրա ներկայացուցիչը

2) հարակից զեկուցում չի լինում.

3) մտքերի փոխանակության ընթացքում կարող են ելույթ ունենալ միայն խմբակցությունների երկուական ներկայացուցիչներ:

4. Նիստի իրավագործության դեպքում, հարցի քննարկման ընթացքում խմբակցության ղեկավարը կամ քարտուղարը կարող է առաջարկել վերացնել ռազմական դրությունը կամ ռազմական դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված որևէ միջոցառում՝ ներկայացնելով առաջարկի վերաբերյալ խմբակցության որոշումը: Առաջարկն առանց քննարկման քվեարկության է դրվում եզրափակիչ ելույթներից անմիջապես հետո: Որոշումն ընդունվում և հրապարակվում է Կանոնակարգի 109-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված կարգով: Եթե որոշումը չի ընդունվում, ապա նման նախագիծ կարող է ներկայացվել ոչ շուտ, քան մեկ ամիս հետո:

5. Հարցի քննարկումն ավարտվելուց հետո հատուկ նիստը համարվում է փակված:

Հոդված 49. Արտակարգ դրություն հայտարարվելու դեպքում հատուկ նիստի գումարման և անցկացման կարգը

1. Արտակարգ դրություն հայտարարվելու դեպքում իրավունքի ուժով անհապաղ գումարվում է Ազգային ժողովի հատուկ նիստ:

2. Եթե արտակարգ դրություն հայտարարվելու մասին Կառավարության որոշման հրապարակումից հետո՝ չորս ժամվա ընթացքում, գրանցված պատգամավորների թիվը նիստի իրավագործության համար բավարար չէ, ապա նիստը սկսվում է առանց իրավագործության ապահովման:

3. Հարցը քննարկվում է ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) հիմնական զեկուցմամբ հանդես է գալիս վարչապետը կամ նրա ներկայացուցիչը.

2) հարակից զեկուցում չի լինում.

3) մտքերի փոխանակության ընթացքում կարող են ելույթ ունենալ միայն մշտական հանձնաժողովների և խմբակցությունների մեկական ներկայացուցիչներ:

4. Նիստի իրավագործության դեպքում, հարցի քննարկման ընթացքում խմբակցության ղեկավարը կամ քարտուղարը կարող է առաջարկել վերացնել արտակարգ դրությունը կամ արտակարգ դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված որևէ միջոցառում՝ ներկայացնելով առաջարկի վերաբերյալ խմբակցության որոշումը: Առաջարկն առանց քննարկման քվեարկության է դրվում եզրափակիչ ելույթներից անմիջապես հետո: Որոշումն ընդունվում և հրապարակվում է Կանոնակարգի 110-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված կարգով: Եթե որոշումը չի ընդունվում, ապա նման նախագիծ կարող է ներկայացվել ոչ շուտ, քան մեկ ամիս հետո:

5. Հարցի քննարկումն ավարտվելուց հետո հատուկ նիստը համարվում է փակված:

Հոդված 50. Հանրապետության նախագահի պաշտոնի ստանձնմանը նվիրված հատուկ նիստի գումարման և անցկացման կարգը

1. Հանրապետության նախագահը պաշտոնը ստանձնում է Ազգային ժողովի հատուկ նիստում, որը հերթական ընտրության դեպքում գումարվում է՝ Հանրապետության նախորդ նախագահի լիազորությունների ավարտման օրը, իսկ արտահերթ ընտրության դեպքում՝ Հանրապետության նախագահի ընտրվելուց հետո՝ տասներորդ օրը:

2. Նիստի գումարման օրը և ժամը հայտարարում է Ազգային ժողովի նախագահը:

3. Նիստի անցկացման կարգը սահմանվում է Ազգային ժողովի նախագահի առաջարկությամբ՝ Խորհրդի որոշմամբ:

Հոդված 51. Սահմանադրությամբ սահմանված ժամկետների ապահովման նպատակով գումարվող հատուկ նիստերը

1. Սահմանադրության 115-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում Ազգային ժողովի հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին հարցը քննարկվում է իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում:

2. Սահմանադրության 125-րդ հոդվածի 2-րդ մասով և 126-րդ հոդվածով սահմանված ժամկետներում Ազգային ժողովի հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ Հանրապետության նախագահի ընտրության մասին հարցը քննարկվում է իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում:

3. Սահմանադրության 157-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետում Ազգային ժողովի հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ Կառավարության վստահության հարցը քվեարկության է դրվում իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում:

4. Սույն հոդվածում նշված հատուկ նիստերի գումարման օրվա և ժամի մասին հայտարարում է Ազգային ժողովի նախագահը:

5. Հատուկ նիստում ընդմիջում կարող է հայտարարվել միայն Ազգային ժողովի նախագահի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ: Առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման:

6. Հարցի քննարկումն ավարտվելուց հետո հատուկ նիստը համարվում է փակված:

ԳԼՈՒԽ 13

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 52. Ազգային ժողովի նիստի իրավազորությունը

1. Ազգային ժողովի նիստն իրավագոր է, եթե նիստի սկզբում սահմանված կարգով գրանցվել է պատգամավորների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

2. Պատգամավորների գրանցումն իրականացվում է էլեկտրոնային համակարգով՝ Ազգային ժողովի հերթական նիստերի, արտահերթ նիստերի կամ արտահերթ նստաշրջանի յուրաքանչյուր օրվա առաջին նիստի, ինչպես նաև հատուկ նիստի սկզբում:

3. Գրանցման կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով: Պատգամավորը գրանցվում է անձամբ: Գրանցումը համագոր է քվեարկությանը և դրանից պատգամավորի բացակայելը կարող է Կանոնակարգի 166-րդ հոդվածով սահմանված կարգով համարվել անհարգելի:

4. Եթե գրանցված պատգամավորների թիվը նիստի իրավագորության համար բավարար չէ, ապա գրանցումը շարունակվում է մինչև անհրաժեշտ թվով պատգամավորների գրանցվելը, բայց ոչ ավելի, քան չորս ժամ: Նշված ժամկետում նիստի իրավագորության՝

1) ապահովման դեպքում նիստը նախագահողը պատգամավորներին տեղեկացնում է նիստն սկսվելու մասին.

2) չապահովման դեպքում տվյալ օրվա նիստերը համարվում են չկայացած:

Հոդված 53. Ազգային ժողովի նիստը նախագահելը

1. Ազգային ժողովի նիստը նախագահում է Ազգային ժողովի նախագահը, իսկ Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում՝ նրա տեղակալը կամ տարիքով ամենավագ պատգամավորը:

2. Նիստը նախագահողը՝

1) բացում, ընդհատում և փակում է նիստը.

2) ապահովում է օրակարգային հարցերի քննարկման հաջորդականությունը և յուրաքանչյուր հարցի քննարկումն սկսվելուց առաջ տեղեկացնում է հաջորդող երեք հարցի մասին.

3) ձայն է տալիս ելույթի, ինչպես նաև հարցի կամ դրան պատասխանելու համար.

4) կազմակերպում է պատգամավորների գրանցումը, ելույթների և հարցերի համար հերթագրումը, քվեարկության անցկացումը և դրանց արդյունքների հրապարակումը.

5) համակարգում է նիստն սպասարկող ծառայողների աշխատանքը.

6) նիստի բնականոն ընթացքը վերականգնելու նպատակով կարող է ընդմիջել ելույթները.

7) իրականացնում է Կանոնակարգով սահմանված այլ լիազորություններ:

3. Նիստը նախագահողի օրինական պահանջը չկատարելու, քննարկվող հարցից ելույթում շեղվելու, վիրավորական արտահայտություն անելու, բացակա պատգամավորի փոխարեն գրանցվելու կամ քվեարկելու, պատգամավորի քվեարկությանը խոչընդոտելու, Ազգային ժողովի նիստի բնականոն ընթացքը խոչընդոտելու կամ նիստի կարգը խախտող այլ գործողություն կատարելու դեպքում նախագահողն իրավունք ունի պատգամավորի նկատմամբ կիրառելու կարգապահական միջոցներ, իսկ նիստին ներկա գտնվող այլ անձին՝ նախազգուշացնելու կամ հեռացնելու նիստերի դահլիճից:

4. Պատգամավորի նկատմամբ կարող են կիրառվել հետևյալ կարգապահական միջոցները՝

1) նախազգուշացում՝ անունը, ազգանունը հրապարակելով.

2) խոսափողի անջատում.

3) մեկ նիստում խոսափողից հանդես գալու իրավունքից զրկում.

4) հեռացում՝ մինչև տվյալ օրվա ավարտը կայանալիք նիստերից՝ զրկելով այդ ընթացքում դահլիճում ներկա լինելու իրավունքից.

5) Ազգային ժողովի նիստերի օրերին Ազգային ժողովի նիստերի դահլիճում ներկա գտնվելու իրավունքից մինչև յոթ օրով զրկում:

5. Կարգապահական միջոցը, որպես կանոն, պետք է կիրառվի մեղմից դեպի խիստը, համաչափ լինի արարքի ծանրությանը և նպատակ հետապնդի ապահովելու նիստի բնականոն ընթացքը: Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետով սահմանված կարգապահական միջոցը կարող է կիրառվել, եթե մինչ այդ պատգամավորի նկատմամբ կիրառվել է սույն հոդվածի 4-րդ մասի 4-րդ կետով սահմանված կարգապահական միջոցը, և պատգամավորն ինքնակամ դա չի կատարել:

6. Նիստերի դահլիճից հիմնական զեկուցողի հեռացման դեպքում հարցի քննարկումը հետաձգվում է կարգապահական միջոցի կիրառման ժամկետով, եթե

պատգամավորի մասնակցությունն Ազգային ժողովի նիստին ժամկետից շուտ չի վերականգվում:

7. Խմբակցության հիմնավորված միջնորդությամբ Խորհուրդն իրավունք ունի մինչև կարգապահական միջոցի կիրառման ժամկետի լրանալը վերականգնելու հեռացված պատգամավորի մասնակցությունն Ազգային ժողովի նիստին:

8. Նիստից հեռացման պահանջին չենթարկվելու դեպքում նախագահողը հանձնարարում է Ազգային ժողովի անվտանգությունն ապահովող ծառայությանը իրականացնել պահանջը:

9. Եթե նիստում անկարգություն է առաջանում, և նախագահողն ի վիճակի չէ վերականգնել նիստի բնականոն ընթացքը, ապա նա կարող է մինչև կես ժամով ընդհատել նիստը:

10. Եթե նիստի վերսկսվելուց հետո անկարգությունը շարունակվում է, ապա նախագահողը նիստը հայտարարում է փակված:

Հոդված 54. Ազգային ժողովի նիստերի հրապարակայնությունը

1. Ազգային ժողովի նիստերը հրապարակային են:

2. Ազգային ժողովի փակ նիստ կարող է անցկացվել պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ հինգերորդի կամ Կառավարության առաջարկությամբ՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ: Փակ նիստում քվեարկությունն արգելվում է:

3. Փակ նիստ անցկացնելու մասին առաջարկն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացվում պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ հինգերորդի կամ վարչապետի պաշտոնական գրությամբ: Պատգամավորների գրությունում, ինչպես նաև վարչապետի գրությանը կից ներկայացվող Կառավարության որոշման մեջ նշվում են Ազգային ժողովի փակ նիստի անցկացման օրը, ժամը և քննարկվող հարցի անվանումը:

4. Եթե գրությունը սույն հոդվածի 3-րդ մասի պահանջներին՝

3) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը վերադարձնում է գրությունը՝ նշելով պատճառների մասին.

4) համապատասխանում է և ներկայացվել է Ազգային ժողովի նիստի ընթացքում, ապա փակ նիստ անցկացնելու մասին առաջարկն առանց քննարկման քվեարկության է դրվում այդ նիստում, իսկ դիմումն Ազգային ժողովի նիստերից ազատ օրը ներկայացվելու դեպքում՝ առաջարկն առանց քննարկման քվեարկության է դրվում Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստում:

Հոդված 55. Ազգային ժողովի նիստում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք

1. Ազգային ժողովի հրապարակային նիստում պատգամավորներից և հարցի քննարկմանը մասնակցելու իրավունք ունեցող անձանցից բացի, կարող են ներկա գտնվել՝

1) Հանրապետության նախագահը, վարչապետը կամ նրանց ներկայացուցիչները.

2) Կառավարության անդամները.

3) Կենտրոնական բանկի, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահները.

4) գլխավոր դատախազը.

5) Մարդու իրավունքների պաշտպանը.

6) Աշխատակազմի ղեկավարը, նրա տեղակալներից մեկը և նրա կողմից սահմանված ցանկով նիստի սպասարկումը կամ լուսաբանումն ապահովող Աշխատակազմի ծառայողները.

7) նիստը նախագահողի հրավիրած անձինք:

2. Ազգային ժողովի փակ նիստում պատգամավորներից բացի, կարող են ներկա գտնվել սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ և 6-րդ կետերում նշված անձինք:

3. Աշխատակազմի կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները, Ազգային ժողովի նախագահի և նրա տեղակալների խորհրդականներն ու օգնականները, մշտական հանձնաժողովների, խմբակցությունների փորձագետները (մասնագետները) Ազգային ժողովի նիստում կարող են ներկա գտնվել Աշխատակազմի ղեկավարի թույլտվությամբ:

4. Ազգային ժողովում հավատարմագրված լրագրողներն իրենց մասնագիտական գործունեությունն իրականացնում են Ազգային ժողովի նիստերի դաիլիճում առանձնացված հատուկ տեղում, իսկ նիստերի դաիլիճում կարող են ներկա գտնվել Աշխատակազմի ղեկավարի թույլտվությամբ:

5. Ազգային ժողովի նիստերի դահլիճում խմբակցություններին հատկացվում են առանձին հատվածներ, իսկ Հանրապետության նախագահին, Կառավարության անդամներին, Աշխատակազմին և հրավիրված անձանց՝ հատուկ տեղեր:

ԳԼՈՒԽ 14

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏՈՒՄ ՀԱՐՑԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 56. Ազգային ժողովի նիստում հարցերի քննարկման ընդհանուր ընթացակարգը

1. Ազգային ժողովի նիստում հարցերը քննարկվում են հետևյալ ընթացակարգով՝

- 1) հիմնական զեկուցում.
- 2) հարցեր զեկուցողին, նրա պատասխանները, հարց տվողի և զեկուցողի արձագանքները.
- 3) հարակից զեկուցումներ.
- 4) հարցեր յուրաքանչյուր հարակից զեկուցողին, նրանց պատասխանները, հարց տվողի և զեկուցողի արձագանքները.
- 5) մտքերի փոխանակություն.
- 6) քվեարկություն:

2. Հարցի քննարկման ընթացքում պատգամավորն իրավունք ունի Կանոնակարգի 60-րդ հոդվածով սահմանված կարգով, քվեարկությունից առաջ և հետո՝ մեկական անգամ հանդես գալու վարման կարգի վերաբերյալ ելույթով:

3. Հարցի քննարկման ընթացքում հատկացվում են՝
- 1) հիմնական և հարակից զեկուցումների համար՝ քսանական թույլ.
 - 2) հարցերի համար՝ երկուական թույլ.
 - 3) հարցերին պատասխանելու համար՝ հնգական թույլ.
 - 4) արձագանքելու համար՝ մեկական թույլ.
 - 5) խմբակցությունների ներկայացուցիչների ելույթներ համար՝ տասական, իսկ մյուս ելույթների համար՝ հնգական թույլ.
 - 6) վարման կարգի վերաբերյալ ելույթի համար՝ մեկ թույլ:

4. Հարցերի քվեարկություններն անցկացվում են բաց՝ անվանական: Գաղտնի քվեարկություններն անցկացվում են Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում:

Հոդված 57. Հիմնական և հարակից զեկուցումը

1. Հիմնական կամ հարակից զեկուցմամբ հանդես գալու իրավունք ունի Կանոնակարգով դրա իրավասությունն ունեցող անձը:

2. Հիմնական և հարակից զեկուցման կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 58. Հարցեր տալը

1. Հիմնական և յուրաքանչյուր հարակից զեկուցողի՝ մեկական անգամ հարցեր տալու իրավունք ունեն պատգամավորները:

2. Պատասխանից հետո հարցեր տվողը և զեկուցողն արձագանքելու իրավունք ունեն:

3. Հիմնական և յուրաքանչյուր հարակից զեկուցողի արտահերթ հարցեր տալու իրավունք ունի Ազգային ժողովի նախագահը կամ նիստը նախագահողը:

4. Հերթագրված, սակայն դաիլիճից բացակայող պատգամավորը զրկվում է տվյալ հարցի քննարկման ընթացքում հարց տալու իրավունքից:

5. Հարցերի համար հերթագրման, ինչպես նաև հարցեր տալու, դրանց պատասխանելու, պատասխաններին արձագանքելու կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 59. Մտքերի փոխանակությունը

1. Մտքերի փոխանակությունն իրականացվում է հետևյալ ընթացակարգով՝

1) պատգամավորների և հրավիրված անձանց ելույթներ.

2) խմբակցությունների ներկայացուցիչների ելույթներ.

3) եզրափակիչ ելույթներ:

2. Մինչև եզրափակիչ ելույթները, արտահերթ ելույթի իրավունք ունեն Ազգային ժողովի նախագահը կամ նիստը նախագահողը, իսկ մինչև քվեարկությունը՝ միայն վարչապետը:

3. Հարցի քննարկմանը հրավիրված անձանց ելույթի իրավունք կարող է տրվել գլխադասային հանձնաժողովի կամ նիստը նախագահողի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նախագահի կամ գլխադասային հանձնաժողովի առաջարկությամբ՝ Խորհրդի որոշմամբ:

4. Խմբակցության անունից ելույթի գրավոր հայտը, որը ներառում է նրա ներկայացուցչի անունը, ազգանունը, խմբակցության ղեկավարը կամ քարտուղարը կարող է Ազգային ժողովի նախագահին կամ նիստը նախագահողին ներկայացնել՝

1) մինչև Ազգային ժողովի հերթական նիստերի օրակարգի նախագծի հաստատումը.

2) մինչև Ազգային ժողովում հարցի քննարկման ընթացքում պատգամավորների և հրավիրված անձանց ելույթների ավարտը:

5. Եզրափակիչ ելույթով հանդես գալու իրավունք ունեն Կանոնակարգով դրա իրավասությունն ունեցող անձինք:

6. Ղահլիճից բացակայող՝ հերթագրված պատգամավորները, խմբակցությունների ներկայացուցիչները, ինչպես նաև հրավիրված անձինք զրկվում են ելույթի իրավունքից:

7. Հերթագրված, սակայն ելույթների ժամկետն ավարտվելու կամ այլ պատճառով ելույթ չունեցած պատգամավորները կարող են հարցի քննարկումից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմ ուղարկել իրենց գրավոր ելույթի տեքստը, որն Աշխատակազմը ներառում է Ազգային ժողովի նիստի սղագրությունում:

8. Ելույթների համար հերթագրման, ինչպես նաև ելույթ ունենալու կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 60. Նիստի վարման կարգի վերաբերյալ ելույթները

1. Պատգամավորը կարող է մեկ անգամ, անմիջապես քվեարկությունից առաջ՝

1) հերքել իր անձի վերաբերյալ արված արտահայտությունը.

2) հանդես գալ շահերի բախման վերաբերյալ հայտարարությամբ.

3) հանդես գալ հարցի քվեարկությանը մասնակցելուց հրաժարվելու մասին հայտարարությամբ.

4) Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում՝ հանդես գալ ընդմիջման մասին առաջարկով.

5) Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում՝ առաջարկել ընդունել Ազգային ժողովի գործունեության կազմակերպման հարցերով որոշում:

2. Պատգամավորը կարող է մեկ անգամ, քվեարկությունից հետո՝ մինչև հերթական հարցի քննարկումը սկսելը՝

1) արտահայտվել նիստի վարման կարգի վերաբերյալ.

2) առաջարկել լուսատախտակի վրա վերականգնել բաց քվեարկության արդյունքները և կարծիք հայտնել քվեարկության ընթացքում խախտումների մասին.

3) Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում՝ առաջարկել ընդունել Ազգային ժողովի գործունեության կազմակերպման հարցերով որոշում:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ կամ 3-րդ մասում նշված հարցերի վերաբերյալ պատգամավորը կարող է արտահայտվել նաև իր ելույթում:

9. Նիստի վարման կարգի վերաբերյալ ելույթների համար հերթագրման, ինչպես նաև ելույթ ունենալու կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 61. Բաց քվեարկությունը

1. Բաց քվեարկությունն անցկացվում է էլեկտրոնային համակարգով՝ Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

2. Բաց քվեարկությունն անվանական է: Էլեկտրոնային համակարգը չգործելու դեպքում Սահմանադրությամբ և Կանոնակարգով նախատեսված անվանական քվեարկություններն անցկացվում են Կանոնակարգի 62-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

3. Նիստը նախագահողը հայտնում է քվեարկության անցկացման մոտավոր ժամանակը, քվեարկությունից առաջ հայտարարում է քվեարկության դրվող բոլոր հարցերը կամ առաջարկները, ճշտում դրանց ձևակերպումները, իսկ Սահմանադրությամբ նախատեսված դեպքերում հիշեցնում նաև, թե ձայների ինչ քանակով է ընդունվում որոշումը:

4. Ազգային ժողովի նիստին ներկա պատգամավորը քվեարկում է անձամբ՝ կողմ, դեմ, ձեռնպահ, կամ կարող է հրաժարվել քվեարկությանը մասնակցելուց, իսկ Ազգային ժողովի նիստից բացակայող պատգամավորի փոխարեն՝ սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքում կարող է քվեարկել նաև խմբակցության ղեկավարը:

5. Ազգային ժողովի կողմից գործուղման մեկնող պատգամավորը կարող է իր քվեարկության իրավունքը լիազորել խմբակցության ղեկավարին: Պատգամավորի կողմից ստորագրված լիազորագիրը խմբակցության ղեկավարին պետք է հանձնվի նախապես՝ մինչև գործուղման մեկնելը: Խմբակցության ղեկավարը լիազորագիրն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացնում հարցի քվեարկությունից առաջ՝ նիստի վարման կարգի վերաբերյալ ելույթով, որից հետո կարող է քվեարկել համապատասխան պատգամավորի փոխարեն:

6. Քվեարկության արդյունքները լուսատախտակի վրա վերականգնվում են, եթե այդ մասին նիստի վարման կարգի վերաբերյալ ելույթում առաջարկում է որևէ պատգամավոր: Եթե պատգամավորի կողմից հայտնաբերվում են խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել քվեարկության արդյունքների վրա, ապա նիստը նախագահողի առաջարկով՝ առանց քննարկման, հարցի քվեարկությունը կրկնվում է:

7. Քվեարկության ավարտից հետո նիստը նախագահողը հայտարարում է որոշման ընդունման կամ չընդունման մասին, որից հետո՝ պատգամավորի քվեարկությունը՝ կողմ, դեմ, ձեռնպահ կամ չքվեարկելը, չի կարող վիճարկվել կամ փոփոխվել:

Հոդված 62. Գաղտնի, ինչպես նաև էլեկտրոնային համակարգը չգործելու դեպքում անվանական քվեարկության անցկացման կարգը

1. Գաղտնի, ինչպես նաև էլեկտրոնային համակարգը չգործելու դեպքում անվանական քվեարկությունը կազմակերպում է հաշվիչ հանձնախումբը՝ դրա անցկացման ժամի, տեղի և կարգի մասին Ազգային ժողովի նիստում տեղյակ պահելով պատգամավորներին:

2. Հաշվիչ հանձնախումբն Ազգային ժողովի նիստում ներկայացնում է քվեարկության արդյունքները, որի հիման վրա նիստը նախագահողը հայտարարում է որոշման ընդունման կամ չընդունման, իսկ ընտրության դեպքում՝ թեկնածուի ընտրության կամ չընտրվելու մասին:

3. Գաղտնի, ինչպես նաև էլեկտրոնային համակարգը չգործելու դեպքում քվեարկության կազմակերպման, անցկացման, և դրանց արդյունքների ամփոփման կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 63. Հարցի քննարկման ընդհանուր տևողության սահմանափակումը

1. Ազգային ժողովի հերթական նիստերի ընթացքում հարցի քննարկման ընդհանուր տևողությունը կարող է 30-ից մինչև 360 րոպեով սահմանափակվել Խորհրդի որոշմամբ, իսկ արտահերթ նստաշրջանի կամ նիստի ընթացքում՝ նախաձեռնողի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ: Որոշումը կարող է ընդունվել մինչև հարցի քննարկումը սկսելը:

2. Հարցի քննարկման ընդհանուր տևողությունը սահմանափակվում է նաև Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում և կարգով:

3. Հարցի քննարկման ընդհանուր տևողության սահմանափակման դեպքում զեկուցումների, հարցերի, պատասխանների և ելույթների համար հատկացվող ժամանակը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 64. Հարցի քննարկման ընդմիջումները

1. Հարցի քննարկման ընթացքում մինչև մեկ ժամ ընդմիջում կարող է հայտարարվել եզրափակիչ ելույթում հիմնական զեկուցողի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ: Առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման:

2. Խմբակցության ղեկավարի կամ քարտուղարի պահանջով հարցի քվեարկությունից առաջ հայտարարվում է մեկ ընդմիջում՝ 20 րոպե տևողությամբ:

3. Եթե հարցի քննարկումն ընդմիջվել է, ապա ընդմիջման ժամկետը լրանալուց հետո քննարկումը վերսկսվում է այն փուլից, որից այն ընդմիջվել էր:

4. Հարցի քննարկման ընդհանուր տևողության սահմանափակման դեպքում ընդմիջում չի կարող հայտարարվել:

Հոդված 65. Հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգը

1. Առանձին հարցի քննարկման համար Ազգային ժողովը կարող է սահմանել հատուկ ընթացակարգ, որով չի կարող սահմանափակվել զեկուցողներին հարց տվողների և ելույթ ունեցողների թիվը, ինչպես նաև կրճատվել ելույթի կամ հարց տալու համար Կանոնակարգի 56-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամանակը:

2. Հատուկ ընթացակարգի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունեն`

1) արտահերթ նստաշրջանը կամ նիստը նախաձեռնողը` օրակարգում ընդգրկված հարցի քննարկման մասին.

2) գլխադասային հանձնաժողովը` իր իրավասությանը վերապահված հարցի քննարկման մասին.

3) հիմնական զեկուցողը` իր ներկայացրած հարցի քննարկման մասին.

4) քննիչ հանձնաժողովը` իր զեկույցի քննարկման մասին:

3. Հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը կարող է ներկայացվել մինչև Ազգային ժողովի նիստում հարցի քննարկումը սկսվելը և քվեարկության է դրվում առանց քննարկման:

ԲԱԺԻՆ III

ՕՐԵՆՍՊԵՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ

ԳԼՈՒԽ 15

ՕՐԵՆՍՊԵՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 66. Օրենսդրական նախաձեռնության իրավունքը

1. Օրենսդրական նախաձեռնության իրավունք ունեն պատգամավորը, խմբակցությունը և Կառավարությունը:

2. Օրենսդրական նախաձեռնությունն իրականացվում է Ազգային ժողովի քննարկմանն օրենքի նախագծի կամ նախագծերի փաթեթի առաջադրմամբ: Օրենքի նախագծի համար Կանոնակարգով սահմանված դրույթները տարածվում են նաև օրենքներին նախագծերի փաթեթի վրա:

3. Կառավարությունը և խմբակցությունն օրենսդրական նախաձեռնությունն իրականացնում են իրենց որոշմամբ:

4. Ընտրական իրավունք ունեցող առնվազն հիսուն հազար քաղաքացի ունի Ազգային ժողովին քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով օրենքի նախագիծ առաջարկելու իրավունք: Քաղաքացիական նախաձեռնությունն իրականացվում է «Հանրաքվեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ Կանոնակարգով օրենսդրական նախաձեռնության համար սահմանված պահանջներին համապատասխան:

5. Խմբակցության կամ պատգամավորի նախաձեռնությամբ, ինչպես նաև քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով չեն կարող ներկայացվել Սահմանադրության 110-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 116-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 117-րդ հոդվածով, 121-րդ հոդվածով, 147-րդ հոդվածի 2-րդ մասով և 189-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ Կառավարության բացառիկ իրավասությանը վերապահված օրենքների նախագծեր:

6. Սահմանադրություն ընդունելու կամ փոփոխելու նախաձեռնություններն իրականացվում են Կանոնակարգի 19-րդ գլխով սահմանված կարգով:

Հոդված 67. Օրենսդրական նախաձեռնության հեղինակը

1. Ազգային ժողովում, նրա մարմիններում և Կառավարությունում որպես օրենսդրական նախաձեռնության հեղինակ հանդես գալու իրավունք ունի՝

1) պատգամավորը՝ իր նախաձեռնության դեպքում.

2) օրենսդրական նախաձեռնության առաջադրման մասին գրությունում նշված պատգամավորը՝ երկու կամ ավելի թվով պատգամավորի նախաձեռնության դեպքում.

3) խմբակցության ներկայացուցիչը՝ խմբակցության նախաձեռնության դեպքում.

4) վարչապետի լիազորած Կառավարության անդամը կամ նրան փոխարինող տեղակալը՝ Կառավարության նախաձեռնության դեպքում.

5) քաղաքացիական նախաձեռնության լիազոր ներկայացուցիչը՝ քաղաքացիական նախաձեռնության դեպքում:

2. Հեղինակն իրավասու է Կանոնակարգով սահմանված կարգով՝

1) օրենքի նախագծի քննարկման ժամանակ հանդես գալ զեկուցմամբ, ելույթ ունենալ, պատասխանել հարցերին.

2) ընդունել կամ մերժել օրենքի նախագծի վերաբերյալ առաջարկները.

- 3) լրամշակել օրենքի նախագիծը.
- 4) ցանկացած ժամանակ հետ կանչել օրենքի նախագիծը.
- 5) դուրս գալու նախաձեռնության հեղինակների կազմից:

3. Խմբակցությունը կամ վարչապետն իրենց ներկայացուցին լիազորում են, ինչպես նաև կարող են նրան փոխել իրենց որոշմամբ:

4. Նախագիծը հետ կանչելու, ինչպես նաև նախաձեռնության հեղինակների կազմից դուրս գալու կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 68. Օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնելը և շրջանառության մեջ դնելը

1. Օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացվում Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված պաշտոնական գրությամբ: Գրության ներկայացման կարգը, ինչպես նաև գրությունը կցվող փաստաթղթերի ցանկը սահմանվում են Աշխատակարգով :

2. Եթե օրենսդրական նախաձեռնության վերաբերյալ պաշտոնական գրությունը Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված պահանջներին`

1) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է նախաձեռնության հեղինակին` նշելով պատճառների մասին.

2) համապատասխանում է, ապա գրությունը ստանալուց հետո` երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը մշտական հանձնաժողովների կազմից նշանակում է գլխադասային հանձնաժողով և օրենքի նախագիծն Աշխատակարգով սահմանված կարգով դնում է շրջանառության մեջ:

Հոդված 69. Օրենքի նախագիծը շրջանառությունից հանելը

1. Օրենքի նախագիծ, իսկ նախագծերի փաթեթի դեպքում` նաև մյուս նախագծերը շրջանառությունից հանվում են հետևյալ դեպքերում.

1) քվեարկության արդյունքում նախագիծը հերթական մատաշրջանի օրակարգում չի ընդգրկվում.

2) հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկվելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, նախագիծը հերթական նիստերի օրակարգում չի ընդգրկվում:

3) նախագծի հեղինակների պատգամավորական լիազորությունները դադարելուց կամ դադարեցվելուց հետո՝ երկու ամսվա ընթացքում, պատգամավորը, խմբակցությունը կամ Կառավարությունն Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված գրավոր դիմումով չեն տեղեկացնում օրենսդրական նախաձեռնությանը միանալու մասին՝ նշելով հիմնական գեկուցողի անունը, ազգանունը:

4) Կառավարության հրաժարականի ընդունումից հետո՝ երկու ամսվա ընթացքում, նոր վարչապետն Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված գրավոր դիմումով չի տեղեկացնում օրենսդրական նախաձեռնության վերաբերյալ Կառավարության որոշման ուժի մեջ մնալու մասին՝ նշելով որպես հեղինակ հանդես գալու իրավունք ունեցող անձի անունը, ազգանունը և պաշտոնը:

5) հեղինակը նախագիծը հետ է կանչում:

6) Կանոնակարգով նախատեսված այլ դեպքերում:

2. Շրջանառությունից հանվելու դեպքում նախագիծը միաժամանակ հանվում է հերթական նստաշրջանի կամ նիստերի օրակարգերից, ինչպես նաև դրանց նախագծերից:

ԳԼՈՒԽ 16

ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 70. Օրենքի նախագծի քննարկման ընդհանուր ընթացակարգը

1. Օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովում քննարկվում են երկու ընթերցմամբ:

2. Միջազգային պայմանագրի վավերացման, կասեցման կամ չեղյալ հայտարարելու մասին օրենքի նախագիծը քննարկվում է մեկ ընթերցմամբ:

3. Օրենքի նախագիծը քննարկվում է հետևյալ ընթացակարգով՝

1) շրջանառության մեջ դրված նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների ներկայացումը:

2) առաջին ընթերցման համար նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով ներկայացնելը:

3) գլխադասային հանձնաժողովում նախագծի նախնական քննարկումն առաջին ընթերցմամբ:

- 4) Ազգային ժողովում նախագծի քննարկումն առաջին ընթերցմամբ.
 - 5) առաջին ընթերցմամբ ընդունված նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների ներկայացումը.
 - 6) Երկրորդ ընթերցման համար նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով ներկայացնելը.
 - 7) գլխադասային հանձնաժողովում նախագծի քննարկումը երկրորդ ընթերցմամբ.
 - 8) Ազգային ժողովում նախագծի քննարկումը երկրորդ ընթերցմամբ:
4. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագիծը և դրան կից ներկայացված նախագծերը քննարկվում են Կանոնակարգի 20-րդ գլխով սահմանված կարգով:

Հոդված 71. Օրենքի նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների ներկայացման ընդհանուր կարգը

1. Շրջանառության մեջ դրված, ինչպես նաև առաջին ընթերցմամբ ընդունված օրենքի նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկներ ներկայացնելու իրավունք ունեն Կանոնակարգով դրա իրավասությունն ունեցող անձինք:
2. Գրավոր առաջարկները ներկայացվում են Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով:
3. Կառավարությունն իր առաջարկների հետ միասին ներկայացնում է պետական բյուջեի եկամուտների էական նվազեցման կամ ծախսերի ավելացման մասին եզրակացությունը կամ դրա անհրաժեշտության բացակայության մասին տեղեկանքը, ինչպես նաև օրենքով նախատեսված այլ եզրակացություններ:
4. Եթե Կառավարությունը պետական բյուջեի եկամուտների էական նվազեցման կամ ծախսերի ավելացման մասին եզրակացություն չի ներկայացնում, ապա համարվում է, որ նախագիծն այդ տեսքով էականորեն չի նվազեցնում պետական բյուջեի եկամուտները կամ ավելացնում ծախսերը:

Հոդված 72. Օրենքի նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով ներկայացնելու ընդհանուր կարգը

1. Օրենքի նախագիծն առաջին կամ երկրորդ ընթերցման համար գլխադասային հանձնաժողով է ներկայացնում հեղինակը:
3. Եթե ներկայացված փաստաթղթերը Կանոնակարգով կամ Աշխատակարգով սահմանված պահանջներին՝
 - 1) չեն համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չեն համապատասխանեցվում, ապա գլխադասային հանձնաժողովի

նախագահը դրանք վերադարձնում է ներկայացնողին՝ նշելով պատճառների մասին.

2) համապատասխանում են, ապա գլխադասային հանձնաժողովի նախագահը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանք ուղարկում է հանձնաժողովի անդամներին:

Հոդված 73. Օրենքի նախագծի նախնական քննարկման ընդհանուր կարգը

1. Օրենքի նախագծի նախնական քննարկումը Կանոնակարգով սահմանված կարգով իրականացնում է գլխադասային հանձնաժողովը, ինչպես նաև իրենց նախաձեռնությամբ կամ Խորհրդի առաջարկությամբ կարող են իրականացնել նաև մյուս մշտական հանձնաժողովները:

2. Գլխադասային հանձնաժողովը Կանոնակարգով սահմանված կարգով՝

1) նախագծի առաջին և երկրորդ ընթերցմամբ քննարկումից առաջ՝ Ազգային ժողովին ներկայացնում է եզրակացություն, որի հիման վրա նախագիծն ընդգրկվում է Ազգային ժողովի հերթական նստաշրջանի կամ նիստերի օրակարգի նախագծում.

2) կարող է Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնել հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ:

3. Գլխադասային հանձնաժողովի ներկայացուցիչն Ազգային ժողովում հարցի քննարկման ընթացքում, Կանոնակարգով սահմանված կարգով հանդես է գալիս հարակից զեկուցմամբ՝ ներկայացնելով հանձնաժողովի եզրակացությունը:

4. Եթե գլխադասային հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդը հանձնաժողովի եզրակացության վերաբերյալ ունի հատուկ կարծիք, ապա նրանց ներկայացուցիչը կարող է Ազգային ժողովում հարցի քննարկման ընթացքում հանդես գալ հարակից զեկուցմամբ՝ ներկայացնելով հատուկ կարծիքը:

5. Գլխադասային հանձնաժողովից բացի, մյուս մշտական հանձնաժողովները կարող են մինչև հարցի քննարկումն սկսվելը՝ իրենց գրավոր եզրակացությունները ներկայացնել գլխադասային հանձնաժողով կամ Ազգային ժողով: Այդ դեպքում մշտական հանձնաժողովի ներկայացուցիչն իրավունք ունի գլխադասային հանձնաժողովում, ինչպես նաև Ազգային ժողովում նախագծի քննարկման ընթացքում հանդես գալ հարակից զեկուցմամբ:

6. Գլխադասային և մյուս մշտական հանձնաժողովների եզրակացությունների ներկայացման կարգը սահմանվում է Կանոնակարգով և Աշխատակարգով:

Հոդված 74. Կառավարության որոշմամբ անհետաձգելի համարվող օրենքի նախագծի ներկայացման և քննարկման ժամկետները

1. Կառավարության որոշմամբ անհետաձգելի համարվող օրենքի նախագիծն ընդունվում կամ մերժվում է երկամսյա ժամկետում:

2. Նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների ներկայացման, ինչպես նաև նախագծի առաջին, երկրորդ ընթերցման ներկայացման և քննարկման ժամկետները սահմանվում են Աշխատակարգով:

3. Նախագիծը դադարում է համարվել անհետաձգելի, եթե՝

1) Ազգային ժողովի նիստում նախագծի քննարկման ժամանակ Կառավարության ներկայացուցիչը բացակայում է, և նրա փոխարեն հիմնական կամ հարակից զեկուցմամբ հանդես չի գալիս Կառավարության այլ լիազոր ներկայացուցիչ.

2) Կառավարությունն Աշխատակարգով սահմանված ժամկետներում նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով չի ներկայացնում.

3) Աշխատակարգով սահմանված ժամկետները Կառավարության առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ երկարաձգվում են սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետը գերազանցող ժամկետով:

4. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետը չի համարվում լրացած, եթե անհետաձգելի համարվող օրենքի նախագծի վերաբերյալ Ազգային ժողովը որոշում է կայացնում՝ մերժում է ընդունել առաջին ընթերցմամբ, ինչպես նաև երկրորդ ընթերցմամբ և ամբողջությամբ կամ ընդունում է որպես օրենք, շրջանառության մեջ դրվելուց հետո՝

1) հերթական նստաշրջանի երկու ամսվա ընթացքում, եթե այդ նստաշրջանի ավարտին մնացել է ոչ պակաս, քան երկու ամիս.

2) միմյանց հաջորդող երկու հերթական նստաշրջանների երկու ամսվա ընթացքում, եթե առաջին նստաշրջանի ավարտին մնացել է երկու ամսից պակաս:

Հոդված 75. Օրենքի նախագծի ընդունման առնչությամբ Կառավարության վստահության հարցը

1. Կառավարությունն իր ներկայացրած օրենքի նախագծի ընդունման առնչությամբ կարող է դնել իր վստահության հարցը:

2. Կառավարությունն օրենքի նախագծի առնչությամբ իր վստահության հարցը նույն նստաշրջանի ընթացքում կարող է դնել ոչ ավելի, քան երկու անգամ:

3. Կառավարությունը չի կարող դնել իր վստահության հարցը ռազմական կամ արտակարգ դրության ժամանակ, ինչպես նաև սահմանադրական օրենքի նախագծի ընդունման առնչությամբ:

4. Կառավարությունն իր վստահության հարցը դնում է Ազգային ժողովի նախագահին կամ նիստը նախագահողին ներկայացնելով վարչապետի ստորագրած պաշտոնական գրությունը, որտեղ նշվում է այն օրենքի նախագծի անվանումը, որի ընդունման առնչությամբ Կառավարությունը դնում է իր վստահության հարցը: Գրությանը կցվում է Կառավարությանը վստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը:

5. Կառավարությանը վստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման, Ազգային ժողովի նիստում օրենքի նախագծի համապատասխան ընթերցմամբ քննարկումն ավարտվելուց անմիջապես հետո, սակայն ոչ ուշ, քան այն ներկայացվելուց հետո՝ 72 ժամվա ընթացքում: Այդ ժամկետում Ազգային ժողովի հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ նախագիծը քվեարկության է դրվում իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում:

6. Կառավարությանը վստահություն հայտնելու մասին որոշումն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ՝ անվանական քվեարկությամբ:

7. Եթե Ազգային ժողովը Կառավարությանը վստահություն հայտնելու մասին որոշումը՝

1) ընդունում է, ապա Կառավարության ներկայացրած օրենքի նախագիծը համարվում է ընդունված որպես օրենք.

2) չի ընդունում, ապա Կառավարության հրաժարականն ընդունվելուց հետո՝ յոթնօրյա ժամկետում, խմբակցություններն իրավունք ունեն Կանոնակարգի 142-րդ հոդվածով սահմանված կարգով առաջադրելու վարչապետի թեկնածուներ, և անցկացվում է վարչապետի ընտրություն:

Հոդված 76. Օրենքների ընդունումը

1. Սահմանադրական օրենքներն ընդունվում են պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, Սահմանադրության 109-րդ 3-րդ մասով, 116-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 117-րդ հոդվածով, 119-րդ հոդվածի 4-

րդ մասով, 120-րդ հոդվածի 4-րդ մասով և 122-րդ հոդվածի 1-ին մասերով նախատեսված օրենքներն ընդունվում են պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ, իսկ մյուս օրենքները՝ քվեարկությանը մասնակցող պատգամավորների ձայների մեծամասնությամբ, եթե քվեարկությանը մասնակցել է պատգամավորների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

2. Եթե Ազգային ժողովը մերժում է Սահմանադրության 109-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված կարգով ներկայացված օրենքի նախագծի ընդունումը, ապա նախագիծը կարող է Սահմանադրությամբ և «Հանրաքվեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով դրվել հանրաքվեի:

ԳԼՈՒԽ 17

ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ

Հոդված 77. Շրջանառության մեջ դրված օրենքի նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների ներկայացումը

1. Շրջանառության մեջ դրված օրենքի նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկ ներկայացնելու իրավունք ունեն պատգամավորը, խմբակցությունը և Կառավարությունը:

2. Գրավոր առաջարկը կարող է ներկայացվել նախագիծը շրջանառության մեջ դրվելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում:

Հոդված 78. Օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցման ներկայացնելը

1. Հեղինակը շրջանառության մեջ դրված նախագիծն առաջին ընթերցման համար գլխադասային հանձնաժողով է ներկայացնում գրավոր առաջարկների ներկայացման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:

2. Նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով կարող է ներկայացվել՝

1) առանց փոփոխության, կամ

2) հեղինակի նախաձեռնությամբ կամ գրավոր առաջարկների հիման վրա լրամշակելով: Այդ դեպքում նախագծին կից ներկայացվում է ամփոփաթերթ, որտեղ ընդգրկվում են սահմանված ժամկետում ներկայացված բոլոր գրավոր առաջարկները, ինչպես նաև հեղինակի նախաձեռնությամբ՝ շրջանառության մեջ դրված նախագծում կատարված բոլոր փոփոխությունները և լրացումները:

3. Ամփոփաթերթի ձևը, ինչպես նաև նախագծին կից ներկայացվող մյուս փաստաթղթերի ցանկը սահմանվում են Աշխատակարգով:

4. Եթե սահմանված ժամկետում նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով չի ներկայացվում, կամ հեղինակի գրավոր դիմումով՝ հանձնաժողովի որոշմամբ, այդ ժամկետը չի երկարաձգվում, ապա նախագիծը շրջանառությունից հանվում է:

Հոդված 79. Գլխադասային հանձնաժողովում օրենքի նախագծի նախնական քննարկումն առաջին ընթերցմամբ

1. Գլխադասային հանձնաժողովն օրենքի նախագիծն առաջին ընթերցմամբ քննարկում և դրա վերաբերյալ իր եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացնում նախագիծը հանձնաժողով ներկայացվելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում: Բացառությամբ, սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքի, եթե հանձնաժողովը սահմանված ժամկետում եզրակացությունը չի ներկայացնում, ապա համարվում է, որ հանձնաժողովը նախագծի վերաբերյալ դրական եզրակացություն չի ներկայացրել:

2. Հարցի քննարկման ընթացքում հանձնաժողովի անդամը, հանձնաժողովում անդամ չունեցող խմբակցության ղեկավարը կամ քարտուղարը, իսկ պատգամավորի կամ քաղաքացիական նախաձեռնության դեպքում՝ նաև Կառավարության ներկայացուցիչն իրավունք ունեն իրենց ելույթում՝

1) առաջարկելու՝ ընդունել կամ մերժել շրջանառության մեջ դրված նախագծում կամ նախագծերի փաթեթում կատարված փոփոխությունը կամ լրացումը.

2) նախագծի կամ նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ ներկայացնելու նոր առաջարկ:

3. Հեղինակն իրավունք ունի իր զեկուցման ընթացքում կամ եզրափակիչ ելույթում նախագծի կամ նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ ներկայացնելու առաջարկներ:

4. Հանձնաժողովի անդամները, ինչպես նաև հեղինակն իրավունք ունեն ելույթից հետո՝ հարցեր տալ առաջարկի հեղինակին:

5. Նախագծի վերաբերյալ առաջարկ չներկայացվելու դեպքում հեղինակի ներկայացրած նախագիծն առանց փոփոխության դրվում է քվեարկության: Եթե որոշումն ընդունվում է, ապա համարվում է, որ հանձնաժողովը դրա վերաբերյալ Ազգային ժողովին ներկայացրել է դրական եզրակացություն, իսկ չընդունվելու դեպքում՝ դրական եզրակացություն չի ներկայացրել:

6. Նախագծի վերաբերյալ առաջարկ ներկայացվելու դեպքում՝

1) Ելույթներն ավարտվելուց անմիջապես հետո՝ ըստ ներկայացման հաջորդականության, Աշխատակարգով սահմանված կարգով քվեարկության են դրվում բոլոր առաջարկները.

2) առաջարկների քվեարկությունից հետո՝ նախագիծը հեղինակի համար ընդունելի ուղղումներով դրվում է քվեարկության: Եթե որոշումն ընդունվում է, ապա համարվում է, որ հանձնաժողովը նախագծի վերաբերյալ Ազգային ժողովին ներկայացրել է դրական եզրակացություն, իսկ չընդունվելու դեպքում՝ դրական եզրակացություն չի ներկայացրել:

7. Եթե նախագիծը վերապահված չէ Կառավարության բացառիկ իրավասությանը, հեղինակը նախագիծը քվեարկության է դնում հանձնաժողովի ընդունած ոչ բոլոր առաջարկները ներառած և այն դրական եզրակացություն չի ստանում, ապա որևէ խմբակցություն կամ պատգամավոր կարող կարող է հինգ կամ հանձնաժողովի որոշմամբ սահմանված՝ մինչև տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում հանձնաժողովի հաստատմանը ներկայացնել հանձնաժողովի ընդունած բոլոր առաջարկների հիման վրա լրամշակված նախագիծ: Եթե հանձնաժողովը ներկայացված նախագիծը հաստատում է, իսկ հեղինակի ներկայացրած նախագիծը Կանոնակարգով սահմանված կարգով ընդգրկվում է Ազգային ժողովի հերթական նիստերի օրակարգում, ապա նշված երկու նախագծերն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում են այլընտրանքային նախագծերի համար՝ Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

8. Նախագծի լրամշակման նպատակով հարցի քվեարկությունը կարող է հետաձգվել հեղինակի առաջարկությամբ՝ առանց քվեարկության: Եթե հետաձգվելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, հեղինակը լրամշակված նախագիծ չի ներկայացնում, ապա նախագիծը շրջանառությունից հանվում է:

9. Գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացությունն ստանալուց հետո Ազգային ժողովի նախագահը, Կանոնակարգի 39-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ հարցն ընդգրկում է հերթական նստաշրջանի օրակարգի կամ դրանում լրացումներ կատարելու մասին նախագծի համապատասխան բաժնում:

Հոդված 80. Ազգային ժողովի նիստում օրենքի նախագծի քննարկումն առաջին ընթերցմամբ

1. Օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի նիստում առաջին ընթերցմամբ քննարկվում է ընդհանուր կարգով, սույն հոդվածով սահմանված տարբերությամբ:

2. Հիմնական զեկուցմամբ կարող է հանդես գալ նախագծի հեղինակը, իսկ հարակից զեկուցմամբ՝ գլխադասային հանձնաժողովի լիազորված անդամը:

3. Հարակից զեկուցմամբ հանդես գալու իրավունք ունեն նաև՝

1) վարչապետի լիազորած անձը՝ եթե նախագիծը ներկայացվել է խմբակցության, պատգամավորի նախաձեռնությամբ կամ քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով.

2) նախագծի վերաբերյալ եզրակացություն ներկայացրած Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովների ներկայացուցիչները.

3) գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացության վերաբերյալ հատուկ կարծիք ներկայացրած՝ հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդի ներկայացուցիչը:

4. Ստբերի փոխանակության ընթացքում, մինչև խմբակցությունների ներկայացուցիչների ելույթները, արտահերթ ելույթի իրավունք ունեն վարչապետի լիազորած՝ Կառավարության մինչև երեք անդամ:

5. Հետևյալ հաջորդականությամբ եզրափակիչ ելույթի իրավունք ունեն՝

1) Կառավարության ներկայացուցիչը.

2) հարակից զեկուցողը.

3) հիմնական զեկուցողը:

6. Բացառությամբ սույն հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված դեպքի, հիմնական զեկուցողն իր եզրափակիչ ելույթում կարող է՝

1) նախագիծը քվեարկության դնել միայն իր համար ընդունելի ուղղումներով.

2) առաջարկել՝ նախագիծը լրամշակելու նպատակով Ազգային ժողովի նիստում հարցի քննարկումը հետաձգել, որն ընդունվում է առանց քվեարկության:

7. Ազգային ժողովի նիստում հարցի քննարկումը հետաձգվելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում, սակայն ոչ ուշ, քան հերթական նիստերի շաբաթվան նախորդող ուրբաթ օրը լրամշակված նախագիծ ներկայացվելու դեպքում՝ հարցի քննարկումը վերսկսվում է այդ հերթական նիստերում: Սահմանված ժամկետում լրամշակված նախագիծ չներկայացվելու դեպքում՝ նախագիծը շրջանառությունից հանվում է:

8. Հարցի քննարկումը վերսկսվելու դեպքում՝

1) մինչև հինգ րոպե տևողությամբ ելույթով հանդես է գալիս հեղինակը, որը կարող է քվեարկության դնել լրամշակված նախագիծը.

2) մինչև երեք րոպե տևողությամբ ելույթով կարող է հանդես գալիս գլխադասային հանձնաժողովի ներկայացուցիչը.

3) մինչև երկուսական րոպե տևողությամբ ելույթներով կարող են հանդես գալ խմբակցությունների ներկայացուցիչները:

9. Կանոնակարգի 79-րդ հոդվածի 7-րդ մասին համապատասխան՝ ներկայացված երկու նախագծերը քննարկվում և քվեարկվում են այլընտրանքային նախագծերի համար՝ Աշխատակարգով սահմանված կարգով: Ջեկույցների համար

հատկացվում է մինչև հնգական թույլ, մտքերի փոխանակության ընթացքում մինչև մինչև երկուական թույլ տևողությամբ ելույթներով կարող են հանդես գալ միայն խմբակցությունների ներկայացուցիչները: Հանձնաժողովի ընդունած բոլոր առաջարկների հիման վրա լրամշակված նախագիծը կարող է քվեարկության դրվել առանց փոփոխության, իսկ հեղինակի ներկայացրածը՝ իր համար ընդունելի ուղղումներով:

10. Առաջին ընթերցմամբ չընդունված նախագիծը, իսկ նախագծերի փաթեթի դեպքում՝ նաև մյուս նախագծերը հանվում են շրջանառությունից:

ԳԼՈՒԽ 18

ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳ

Հոդված 81. Առաջին ընթերցմամբ ընդունված օրենքի նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկների ներկայացումը

1. Առաջին ընթերցմամբ ընդունված օրենքի նախագծի վերաբերյալ գրավոր առաջարկ ներկայացնելու իրավունք ունեն խմբակցությունը և Կառավարությունը, ինչպես նաև պատգամավորը՝ շրջանառության մեջ դրված նախագծի փոխված դրույթների վերաբերյալ:

2. Գրավոր առաջարկը կարող է ներկայացվել նախագծի առաջին ընթերցմամբ ընդունվելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, որը կարող է փոխվել հեղինակի կամ գլխադասային հանձնաժողովի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ: Ժամկետը փոխելու վերաբերյալ առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման, նախագծի առաջին ընթերցմամբ ընդունվելուց անմիջապես հետո:

Հոդված 82. Օրենքի նախագիծը երկրորդ ընթերցման ներկայացնելը

1. Հեղինակն առաջին ընթերցմամբ ընդունված նախագիծը երկրորդ ընթերցման համար գլխադասային հանձնաժողով է ներկայացնում գրավոր առաջարկների ներկայացման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:

5. Նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով կարող է ներկայացվել՝

1) առանց փոփոխության, կամ

2) հեղինակի նախաձեռնությամբ կամ գրավոր առաջարկների հիման վրա լրամշակելով: Այդ դեպքում նախագծին կից ներկայացվում է ամփոփաթեթ, որտեղ ընդգրկվում են սահմանված ժամկետում ներկայացված բոլոր գրավոր առաջարկները, ինչպես նաև հեղինակի նախաձեռնությամբ՝ շրջանառության մեջ դրված նախագծում կատարված բոլոր փոփոխությունները և լրացումները:

6. Ամփոփաթերթի ձևը, ինչպես նաև նախագծին կից ներկայացվող մյուս փաստաթղթերի ցանկը սահմանվում են Աշխատակարգով:

7. Եթե սահմանված ժամկետում նախագիծը գլխադասային հանձնաժողով չի ներկայացվում, կամ հեղինակի գրավոր դիմումով՝ հանձնաժողովի որոշմամբ, այդ ժամկետը չի երկարաձգվում, ապա նախագիծը շրջանառությունից հանվում է:

Հոդված 83. Գլխադասային հանձնաժողովում օրենքի նախագծի քննարկումը երկրորդ ընթերցմամբ

1. Գլխադասային հանձնաժողովն օրենքի նախագիծը երկրորդ ընթերցմամբ քննարկում և դրա վերաբերյալ իր եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացնում նախագիծը հանձնաժողով ներկայացվելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում: Բացառությամբ, Կանոնակարգի 79-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքի, եթե հանձնաժողովը սահմանված ժամկետում եզրակացությունը չի ներկայացնում, ապա համարվում է, որ հանձնաժողովը նախագծի վերաբերյալ դրական եզրակացություն չի ներկայացրել:

2. Հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 79-րդ հոդվածի 1-6-րդ և 8-րդ մասերով սահմանված կարգով:

3. Գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացությունը ստանալուց հետո Ազգային ժողովի նախագահը, Կանոնակարգի 40-րդ հոդվածին համապատասխան նախագիծն ընդգրկում է հերթական միստերի օրակարգի նախագծում:

Հոդված 84. Ազգային ժողովի միստում օրենքի նախագծի քննարկումը երկրորդ ընթերցմամբ

1. Օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի միստում երկրորդ ընթերցմամբ քննարկվում է Կանոնակարգի 80-րդ հոդվածի 1-ից 8-րդ մասերով սահմանված կարգով:

2. Ջեկուցողներին հարցեր տալու իրավունք ունեն միայն նախագծի վերաբերյալ Կանոնակարգով սահմանված կարգով ներկայացված առաջարկների հեղինակները:

3. Եթե նախագիծը չի ընդունվում, ապա քվեարկությունից անմիջապես հետո՝ հիմնական զեկուցողը կարող է առաջարկել Ազգային ժողովի որոշմամբ նախագծի քննարկումը վերադարձնել Կանոնակարգի 81-րդ հոդվածով նախատեսված՝ գրավոր առաջարկների ներկայացման փուլ, որը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման:

4. Ազգային ժողովի նախագահին ընդունված օրենքը մեկ շաբաթվա ընթացքում ուղարկում է Հանրապետության նախագահին, որն ստանալուց հետո՝

քսանմեկօրյա ժամկետում, ստորագրում և հրապարակում է այն, կամ նույն ժամկետում դիմում է Սահմանադրական դատարան՝ Սահմանադրությանն օրենքի համապատասխանությունը որոշելու հարցով:

ԳԼՈՒԽ 19

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 85. Սահմանադրությունը ընդունելու կամ փոփոխելու նախաձեռնությունը

1. Սահմանադրությունը ընդունելու կամ Սահմանադրության 202-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված հոդվածները փոփոխելու նախաձեռնության իրավունք ունեն պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ երրորդը, Կառավարությունը կամ ընտրական իրավունք ունեցող երկու հարյուր հազար քաղաքացի:

2. Բացառությամբ Սահմանադրության 202-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված հոդվածների, Սահմանադրության մյուս հոդվածները փոփոխելու նախաձեռնության իրավունք ունեն պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդը, Կառավարությունը կամ ընտրական իրավունք ունեցող հարյուր հիսուն հազար քաղաքացի:

3. Սահմանադրությունը ընդունելու կամ Սահմանադրության 202-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված հոդվածները փոփոխելու նախաձեռնությունն իրականացվում է Ազգային ժողովի քննարկմանը Սահմանադրության փոփոխությունների նախագծի, ինչպես նաև այդ նախագիծը հանրաքվեի դնելու վերաբերյալ Ազգային ժողովի որոշման նախագծի ներկայացմամբ:

4. Բացառությամբ Սահմանադրության 202-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված հոդվածների, Սահմանադրության մյուս հոդվածները փոփոխելու նախաձեռնությունն իրականացվում է Ազգային ժողովի քննարկմանը Սահմանադրության փոփոխությունների նախագծի ներկայացմամբ:

5. Սահմանադրության փոփոխությունների նախաձեռնության հեղինակը Կանոնակարգի 67-րդ հոդվածով նախատեսված համապատասխան անձն է, որն ունի օրենսդրական նախաձեռնության հեղինակի իրավասությունները:

Հոդված 86. Սահմանադրության փոփոխությունների նախաձեռնությունն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնելու և նախագիծը շրջանառության մեջ դնելու կարգը

1. Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացվում Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված պաշտոնական գրությամբ: Գրության ներկայացման կարգը, ինչպես նաև գրությանը կցվող փաստաթղթերի ցանկը սահմանվում են Աշխատակարգով:

2. Եթե նախաձեռնության վերաբերյալ պաշտոնական գրությունը Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված պահանջներին՝

3) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է նախաձեռնության հեղինակին՝ նշելով պատճառների մասին:

4) համապատասխանում է, ապա գրությունը ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը մշտական հանձնաժողովների կազմից նշանակում է գլխադասային հանձնաժողով և Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծն Աշխատակարգով սահմանված կարգով դնում է շրջանառության մեջ:

3. Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը շրջանառությունից հանվում է օրենքների նախագծերի համար՝ Կանոնակարգի 69-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

Հոդված 87. Սահմանադրության փոփոխությունների նախագծի քննարկման և ընդունման կարգը

1. Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծն Ազգային ժողովում քննարկվում է երկու ընթերցմամբ, օրենքների նախագծերի համար՝ Կանոնակարգի 16-րդ, 17-րդ և 18-րդ գլուխներով սահմանված կարգով:

2. Մինչև Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը երկրորդ ընթերցմամբ ընդունելը՝ քվեարկության է դրվում Սահմանադրության փոփոխությանը վերաբերող հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը: Եթե որոշումն ընդունվում է, ապա Ազգային ժողովի նախագահն այն՝ երկրորդ ընթերցմամբ քննարկված Սահմանադրության փոփոխությունների նախագծի հետ միասին երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում ստորագրում և ուղարկում է Սահմանադրական դատարան, իսկ հարցի քննարկումն ընդհատվում է մինչև Սահմանադրական դատարանի որոշումը ստանալը: Եթե որոշումը չի ընդունվում, ապա

1) Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը հանվում է շրջանառությունից, կամ

2) հիմնական գեկուցողի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ նախագծի քննարկումը վերադարձվում է Կանոնակարգի 81-րդ հոդվածով նախատեսված՝ գրավոր առաջարկների ներկայացման փուլ: Առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման:

3. Եթե Սահմանադրական դատարանը Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը ճանաչում է Սահմանադրությանը հակասող, ապա նախագիծը հանվում է շրջանառությունից:

4. Եթե Սահմանադրական դատարանը Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը ճանաչում է Սահմանադրությանը համապատասխանող, ապա նրա որոշումը ստանալուց հետո հարցի քվեարկությունն անցկացվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, հետևյալ կարգով՝

1) Կանոնակարգի 85-րդ հոդվածի 3-րդ մասում նշված դեպքում քվեարկության է դրվում Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը հանրաքվեի դնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը, որն ընդունում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ծայների առնվազն երկու երրորդով:

2) Կանոնակարգի 85-րդ հոդվածի 4-րդ մասում նշված դեպքում քվեարկության է դրվում Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը, որն ընդունում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ծայների առնվազն երկու երրորդով:

5. Եթե սույն հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետում նշված Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը չի ընդունվում, ապա մինչև 20 րոպե տևողությամբ ելույթով կարող է հանդես գալ հիմնական գեկուցողը՝ ներկայացնելով նախագիծը հանրաքվեի դնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ: Հիմնական գեկուցողի ելույթից հետո՝ մինչև տասական րոպե տևողությամբ ելույթներով կարող են հանդես գալ խմբակցությունների ներկայացուցիչները, որից հետո որոշման նախագիծը դրվում է քվեարկության: Որոշումն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ծայների առնվազն երեք հինգերորդով: Եթե որոշումը չի ընդունվում, ապա նախագիծը հանվում է շրջանառությունից:

6. Ազգային ժողովի նախագահը Սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը հանրաքվեի դնելու վերաբերյալ Ազգային ժողովի որոշումը համապատասխան նախագծի հետ միասին մեկ շաբաթվա ընթացքում, ուղարկում է Հանրապետության նախագահին, որը դրանք ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, նշանակում է հանրաքվե:

7. Ազգային ժողովի նախագահին Ազգային ժողովի ընդունած Սահմանադրության փոփոխությունները մեկ շաբաթվա ընթացքում ուղարկում է

Հանրապետության նախագահին, որը ստանալուց հետո՝ քսանմեկօրյա ժամկետում, ստորագրում և հրապարակում է այն:

ԳԼՈՒԽ 20

ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 88. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման, քննարկման և ընդունման ժամկետները

1. Ազգային ժողովը Կառավարության ներկայացմամբ ընդունում է պետական բյուջեն: Պետական բյուջեն օրենքով սահմանված կարգով ներառում է պետության բոլոր եկամուտները և ծախսերը:

2. Կառավարությունը պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացնում Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով՝ բյուջետային տարին սկսվելուց առնվազն իննսուն օր առաջ:

3. Պետական բյուջեն ընդունվում է մինչև բյուջետային տարին սկսվելը: Այդ ժամկետում պետական բյուջեն չընդունվելու դեպքում, մինչև պետական բյուջեի ընդունումը, ծախսերը կատարվում են նախորդ տարվա բյուջեի համամասնություններով:

4. Ազգային ժողովի նախագահը, պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագիծն ստանալուց հետո՝ երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում, խորհրդակցելով վարչապետի հետ՝ կազմում է մշտական հանձնաժողովներում և դրանց համատեղ նիստերում պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի նախնական քննարկումների անցկացման, առաջարկների ներկայացման և Կառավարության կողմից փոփոխություններ կատարելու ժամկետացանկը և այն ներկայացնում խորհրդի հաստատմանը: Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի քննարկումն Ազգային ժողովի նիստում սկսվում է ոչ ուշ, քան բյուջետային տարվան նախորդող նոյեմբեր ամսվա առաջին հերթական նիստերում:

Հոդված 89. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի նախնական քննարկումները և ներկայացման կարգը

1. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի նախնական քննարկումները տեղի են ունենում մշտական հանձնաժողովների և դրանց համատեղ նիստերում, որոնց սահմանված կարգով մասնակցում են նաև Կառավարության լիազորած անձինք:

2. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի պետական և ծառայողական գաղտնիք պարունակող ծախսային հոդվածներին վերաբերող նյութերը քննարկվում են Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովների համատեղ փակ նիստում, որին կարող են մասնակցել պատգամավորները, Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը կամ Հաշվեքննիչ պալատի՝ նրան փոխարինող անդամը, ինչպես նաև Կառավարության լիազորած անձինք:

3. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծում փոփոխություններ կատարելու մասին իրենց առաջարկները պատգամավորները, խմբակցությունները և մշտական հանձնաժողովները Կառավարությանն են ներկայացնում Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

4. Կառավարությունը պետական բյուջեի մասին օրենքի խմբագրված նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացնում Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

Հոդված 90. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի քննարկման կարգը

1. Ազգային ժողովի նիստում պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագիծը քննարկվում է ընդհանուր կարգով՝ սույն հոդվածով սահմանված ընթացակարգին համապատասխան:

2. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման համար Կառավարությունը կարող է հանդես գալ երեք զեկուցմամբ՝ մինչև 90 րոպե ընդհանուր տևողությամբ: Չեկուցողները ներկայացնում են նաև նախնական քննարկումների արդյունքով պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծում կատարված փոփոխությունները:

3. Մինչև երեսունական րոպե տևողությամբ հարակից զեկուցումներով հանդես են գալիս՝

1) Կենտրոնական բանկի նախագահը կամ Կենտրոնական բանկի խորհրդի՝ նրան փոխարինող անդամը՝ ներկայացնելով պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի եզրակացությունը:

2) Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի ներկայացուցիչը՝ ներկայացնելով պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի վերաբերյալ հանձնաժողովի եզրակացությունը:

3) Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի ներկայացուցիչը՝ ներկայացնելով պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի՝ պետական և ծառայողական գաղտնիք պարունակող ծախսերի օրինականության և հիմնավորվածության մասին հանձնաժողովի եզրակացությունը:

4) ըստ ցանկության՝ մշտական մյուս հանձնաժողովների մեկական ներկայացուցիչները՝ ներկայացնելով պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի վերաբերյալ համապատասխան հանձնաժողովի եզրակացությունը.

4. Մինչև խմբակցությունների ելույթները վարչապետի ներկայացմամբ Կառավարության անդամներին, Երևանի քաղաքապետին և մարզպետներին տրվում է յոթ արտահերթ ելույթի իրավունք:

5. Մտքերի փոխանակությունն ավարտվում է վարչապետի կամ պետական ֆինանսների ոլորտի լիազորված մարմնի ղեկավարի՝ մինչև 30 րոպե տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով, որից հետո արտահերթ ելույթի իրավունքը պահպանում է միայն վարչապետը:

6. Մտքերի փոխանակությունն ավարտվելուց հետո նիստը նախագահողը հայտարարում է պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի քննարկման ընդմիջում՝ առնվազն չորս օրով:

7. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի քննարկումն ընդմիջելուց հետո պատգամավորները և խմբակցություններն իրենց առաջարկները, իսկ մշտական հանձնաժողովները՝ իրենց առաջարկներն ու եզրակացությունները ներկայացնում են Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

Հոդված 91. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի քննարկումը վերսկսելը

1. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի քննարկումը վերսկսվելուց հետո հարցը քննարկվում է ընդհանուր կարգով՝ սույն հոդվածով սահմանված ընթացակարգին համապատասխան:

2. Վարչապետը կամ ֆինանսների ոլորտի պետական լիազորված մարմնի ղեկավարը մինչև մեկ ժամ տևողությամբ ելույթում ներկայացնում է պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի վերջնական տարբերակը և ամփոփաթերթիկում ներառված առաջարկները, որից հետո նրանց կարող են տրվել հարցեր:

3. Հայտ ներկայացնելու դեպքում մինչև տասական րոպե տևողությամբ մեկական ելույթի իրավունք ունեն՝

- 1) խմբակցությունների ներկայացուցիչները.
- 2) մշտական հանձնաժողովների ներկայացուցիչները.
- 3) Ազգային ժողովի նախագահը, նրա տեղակալները:

4. Ելույթներից հետո մինչև 30 րոպե տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով հանդես է գալիս վարչապետը կամ ֆինանսների ոլորտի պետական լիազորված մարմնի ղեկավարը, որը կարող է առաջարկել պետական բյուջեի նախագծի վերջնական տարբերակն ընդունել որպես օրենք:

5. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ընդունման առնչությամբ իր վստահության հարցը Կառավարությունը կարող է դնել Կանոնակարգի 75–րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

6. Ընդունված պետական բյուջեի մասին օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովում քննարկվում է հատուկ ընթացակարգով:

Հոդված 92. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի կրկնական ներկայացման կարգը և ժամկետները

1. Պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի չընդունման դեպքում Կառավարությունն Ազգային ժողով պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագիծ է ներկայացնում քվեարկությունից հետո՝ երկու շաբաթվա ընթացքում, որը քվեարկվում և ընդունվում է Կանոնակարգի սույն գլխով սահմանված կարգով՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

2. Պետական բյուջեի մասին օրենքի ընդունման առնչությամբ Ազգային ժողովի կողմից Կառավարությանն անվստահություն հայտնելու դեպքում նոր Կառավարությունն Ազգային ժողով պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագիծ է ներկայացնում իր ծրագրի հավանության արժանանալուց հետո՝ երկու շաբաթվա ընթացքում, որը քվեարկվում և ընդունվում է Կանոնակարգի սույն գլխով սահմանված կարգով՝ մեկ ամսվա ընթացքում:

ԳԼՈՒԽ 21

ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ԿԱՐԳԵՐ

Հոդված 93. Միջազգային պայմանագրի վավերացման, կասեցման կամ չեղյալ հայտարարելու մասին օրենքի նախագծի ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Միջազգային պայմանագրի վավերացման, կասեցման կամ չեղյալ հայտարարելու մասին օրենքի նախագծի նախաձեռնության իրավունքը պատկանում է Կառավարությանը:

2. Ազգային ժողովի վավերացմանը ենթակա միջազգային պայմանագրերի շրջանակը սահմանվում է Սահմանադրությամբ և օրենքով:

3. Միջազգային պայմանագիրն Ազգային ժողովի վավերացման է ներկայացվում, եթե դա կամ դրանում ամրագրված պարտավորությունները Սահմանադրական դատարանի որոշմամբ չեն հակասում Սահմանադրությանը:

4. Միջազգային պայմանագրի վավերացման, կասեցման կամ չեղյալ հայտարարելու մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկման է

ներկայացվում Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով, իսկ շրջանառության մեջ է դրվում ընդհանուր կարգով:

5. Միջազգային պայմանագրի վավերացման, կասեցման կամ չեղյալ հայտարարելու մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է ընդհանուր կարգով՝ մեկ ընթերցմամբ, և կարող է քվեարկության դրվել միայն Կառավարության համար ընդունելի ուղղումներով:

6. Միջազգային պայմանագրի վավերացման, կասեցման կամ չեղյալ հայտարարելու մասին օրենքն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ծայների մեծամասնությամբ:

7. Սույն հոդվածով սահմանված կարգը տարածվում է նաև միջազգային պայմանագրերին Հայաստանի Հանրապետության միանալու մասին օրենքի նախագծերի ընդունման վրա:

8. Եթե որոշում է ընդունվում միջազգային պայմանագիրը վավերացնելու մասին, և համաձայն Կառավարության տեղեկանքի, համապատասխան պայմանագրից բխում է, որ պետք է ընդունվի նոր օրենք, կամ փոփոխություններ կատարվեն գործող օրենքում, ապա Կառավարությունը «Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ժամկետում Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացնում համապատասխան օրենքում փոփոխություններ կատարելու կամ նոր օրենք ընդունելու մասին օրենքի նախագծեր:

9. Սույն հոդվածով սահմանված կարգը չի տարածվում վերաբերյալ միջազգային կազմակերպություններին Հայաստանի Հանրապետության անդամակցության, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության տարածքի փոփոխությանը վերաբերող հարցերի վրա, որոնք լուծվում են Սահմանադրության 205-րդ և Կանոնակարգի 107-րդ հոդվածներով սահմանված կարգով:

Հոդված 94. Համաներման մասին օրենքի նախագծի ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Համաներման մասին օրենքի նախագծի նախաձեռնության իրավունքը պատկանում է Կառավարությանը:

2. Համաներման մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացվում Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով, իսկ շրջանառության մեջ է դրվում ընդհանուր կարգով:

3. Համաներման մասին օրենքի նախագիծը քննարկվում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի փակ նիստում:

4. Իրավասու մշտական հանձնաժողովի եզրակացության ներկայացման ժամկետի լրանալուց հետո համաներման մասին օրենքի նախագիծն ընդհանուր կարգով քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում և կարող է քվեարկության դրվել միայն Կառավարության համար ընդունելի ուղղումներով:

5. Համաներման մասին օրենքն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

Հոդված 95. Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքի նախագծի ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքի նախագծի նախաձեռնության իրավունքը պատկանում է Կառավարությանը:

2. Վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվում և շրջանառության մեջ է դրվում ընդհանուր կարգով:

3. Համայնքների միավորման կամ բաժանման դեպքում այդ համայնքների ղեկավարներն իրավունք ունեն Ազգային ժողով ներկայացնելու միավորման կամ բաժանման վերաբերյալ իրենց գրավոր կարծիքը, իսկ Ազգային ժողովում կամ գլխադասային հանձնաժողովում հարցի քննարկման ընթացքում՝ հանդես գալու հարակից զեկուցմամբ:

4. Համայնքների ղեկավարներն հարցի քննարկմանը մասնակցելու վերաբերյալ իրենց դիմումներն Ազգային ժողովի նախագահին են ուղարկում՝ համապատասխան օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովում շրջանառության մեջ դրվելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

5. Վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովում քննարկվում է ընդհանուր կարգով և կարող է քվեարկության դրվել միայն Կառավարության համար ընդունելի ուղղումներով:

Հոդված 96. Միջհամայնքային միավորման ստեղծման մասին օրենքի նախագծի ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Հանրային շահից ելնելով՝ միջհամայնքային միավորման ստեղծման մասին օրենքի նախագծի նախաձեռնության իրավունքը պատկանում է Կառավարությանը:

2. Միջհամայնքային միավորման ստեղծման մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվում և շրջանառության մեջ է դրվում ընդհանուր կարգով:

3. Օրենքի նախագծով ստեղծվող միջհամայնքային միավորման համայնքների ղեկավարներն իրավունք ունեն Ազգային ժողով ներկայացնելու միավորման վերաբերյալ իրենց գրավոր կարծիքը, իսկ Ազգային ժողովում կամ գլխադասային հանձնաժողովում հարցի քննարկման ընթացքում հանդես գալու հարակից զեկուցմամբ:

4. Համայնքների ղեկավարներն հարցի քննարկմանը մասնակցելու վերաբերյալ իրենց դիմումներն Ազգային ժողովի նախագահին են ուղարկում՝ համապատասխան օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովում շրջանառության մեջ դրվելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

5. Միջհամայնքային միավորման ստեղծման մասին օրենքի նախագիծն Ազգային ժողովում քննարկվում է ընդհանուր կարգով և կարող է քվեարկության դրվել միայն Կառավարության համար ընդունելի ուղղումներով:

Հոդված 97. Ընդդիմադիր խմբակցության կողմից արտահերթ համարված հարցի քննարկման կարգը

1. Օրենքի կամ Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը կարող է հեղինակի համաձայնությամբ՝ ընդդիմադիր խմբակցության որոշմամբ համարվել արտահերթ, եթե դրա վերաբերյալ գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացությունն ստացվել է, կամ դրա ներկայացման ժամկետը լրացել է:

2. Արտահերթ չեն կարող համարել հետևյալ հարցերը՝

1) Սահմանադրության փոփոխությունների նախագծերը.

2) օրենքի նախագծերի երկրորդ ընթերցմամբ քննարկումները.

3) պաշտոններում ընտրության, նշանակման, ինչպես նաև պաշտոնատար անձանց լիազորությունների դադարեցման, պաշտոնանկ անելու, հետ կանչելու մասին Ազգային ժողովի որոշումների նախագծերը:

3. Հերթական նիստերի յուրաքանչյուր երկրորդ շաբաթվա երեքշաբթի օրվա երկրորդ հիմնական նիստում քննարկվում է ընդդիմադիր խմբակցության կողմից արտահերթ համարված մեկ հարց:

4. Հարցն արտահերթ համարելու մասին ընդդիմադիր խմբակցության որոշումը և նիստի արձանագրության քաղվածքն Ազգային ժողովի նախագահին

կարող է ներկայացվել խմբակցության ղեկավարի ստորագրած գրությամբ՝ ոչ ուշ, քան Ազգային ժողովի հերթական նիստերին նախորդող շաբաթվա ուրբաթ օրվա ժամը 18:00: Եթե այդ ժամկետում ներկայացվել է մեկից ավելի գրություն, ապա առաջիկա հերթական նիստերում քննարկվում է այն հարցը, որի վերաբերյալ գրությունն ավելի շուտ է ներկայացվել: Եթե գրությունները ներկայացվել են նույն օրը, ապա արտահերթ համարված հարցերի քննարկման առաջնահերթությունը որոշվում է ըստ ընդդիմադիր խմբակցությունների թվաքանակի՝ փոքրից մեծ:

5. Ընդդիմադիր խմբակցության կողմից արտահերթ համարված հարցը քննարկվում է 90 րոպե տևողությամբ:

ԲԱԺԻՆ IV

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ, ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՈՒՂԵՐՋՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ

ԳԼՈՒԽ 22

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ, ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՈՒՂԵՐՋՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 98. Ազգային ժողովի որոշումները

1. Սահմանադրությամբ սահմանված դեպքերում, ինչպես նաև իր գործունեության կազմակերպման հարցերով Ազգային ժողովն ընդունում է որոշումներ:

2. Աշխատակարգը, ինչպես նաև Ազգային ժողովի գործունեության կազմակերպման հարցերով այլ որոշումներն ընդունվում են Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում և կարգով:

3. Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ կամ Ազգային ժողովի որոշման ընդունման վերաբերյալ առաջարկ ներկայացնելու իրավունք ունեն Սահմանադրությամբ կամ Կանոնակարգով նախատեսված անձինք:

4. Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը՝

1) ներկայացվում և շրջանառության մեջ է դրվում Կանոնակարգով սահմանված կարգով, կամ

2) Կանոնակարգով սահմանված դեպքերում կարող է ներկայացվել Ազգային ժողովի նիստի ընթացքում:

5. Ազգային ժողովի որոշման ընդունման վերաբերյալ առաջարկը ներկայացվում է Ազգային ժողովի նիստի ընթացքում՝ Կանոնակարգով սահմանված դեպքերում:

Հոդված 99. Ազգային ժողովի հայտարարությունները և ուղերձները

1. Ազգային ժողովի հայտարարությունը կամ ուղերձը որոշակի հարցերի, իրադարձությունների և փաստերի վերաբերյալ Ազգային ժողովի դիրքորոշման արտահայտումն է:

2. Ազգային ժողովի հայտարարության կամ ուղերձի նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունեն պատգամավորը և խմբակցությունը:

3. Ազգային ժողովի հայտարարության կամ ուղերձի նախագիծը ներկայացվում և շրջանառության մեջ է դրվում Ազգային ժողովի որոշման նախագծերի համար Կանոնակարգով սահմանված կարգով:

4. Ազգային ժողովի նախագահի առաջարկած հայտարարության կամ ուղերձի նախագիծը կարող է ներկայացվել Ազգային ժողովի նիստի ընթացքում և քննարկվել արտահերթ կարգով:

5. Ազգային ժողովի հայտարարությունները և ուղերձներն ընդունվում են քվեարկությանը մասնակցող պատգամավորների ձայների մեծամասնությամբ, եթե քվեարկությանը մասնակցել է պատգամավորների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

Հոդված 100. Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը ներկայացնելը և շրջանառության մեջ դնելը

1. Ազգային ժողովի որոշման նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված պաշտոնական գրությամբ: Գրության ներկայացման կարգը, ինչպես նաև գրությանը կցվող փաստաթղթերի ցանկը սահմանվում են Աշխատակարգով:

2. Եթե պաշտոնական գրությունը Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է հեղինակին՝ նշելով պատճառների մասին.

2) համապատասխանում է, ապա գրությունը ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը նշանակում է գլխադասային հանձնաժողով և Ազգային ժողովի որոշման նախագիծն Աշխատակարգով սահմանված կարգով դնում է շրջանառության մեջ:

Հոդված 101. Շրջանառության մեջ դրված Ազգային ժողովի որոշման նախագծի քննարկման ընդհանուր ընթացակարգը

1. Շրջանառության մեջ դրված Ազգային ժողովի որոշման նախագիծն Ազգային ժողովում քննարկվում են մեկ ընթերցմամբ:

2. Որոշման նախագիծը քննարկվում է հետևյալ ընթացակարգով՝

1) գլխադասային հանձնաժողովում նախագծի նախնական քննարկումը.

2) Ազգային ժողովում նախագծի քննարկումը:

Հոդված 102. Շրջանառության մեջ դրված Ազգային ժողովի որոշման նախագծի նախնական քննարկման կարգը

1. Շրջանառության մեջ դրված Ազգային ժողովի որոշման նախագծի նախնական քննարկումը Կանոնակարգով սահմանված կարգով իրականացնում է գլխադասային հանձնաժողովը, ինչպես նաև Խորհրդի առաջարկությամբ կարող են իրականացնել նաև մյուս մշտական հանձնաժողովները:

2. Գլխադասային հանձնաժողովը Կանոնակարգով սահմանված կարգով՝

1) Ազգային ժողովին ներկայացնում է եզրակացություն, որի հիման վրա նախագիծն ընդգրկվում է Ազգային ժողովի հերթական նստաշրջանի կամ նիստերի օրակարգի նախագծում.

2) կարող է Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնել հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգի մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ:

7. Գլխադասային հանձնաժողովի ներկայացուցիչն Ազգային ժողովում հարցի քննարկման ընթացքում հանդես է գալիս հիմնական գեկուցմամբ՝ ներկայացնելով ներկայացնելով հանձնաժողովի եզրակացությունը:

8. Եթե գլխադասային հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդը հանձնաժողովի եզրակացության վերաբերյալ ունի հատուկ կարծիք, ապա նրանց ներկայացուցիչը կարող է Ազգային ժողովում հարցի քննարկման ընթացքում հանդես գալ հարակից գեկուցմամբ՝ ներկայացնելով հատուկ կարծիքը:

9. Գլխադասային հանձնաժողովից բացի, մյուս մշտական հանձնաժողովները կարող են մինչև հարցի քննարկումն սկսվելը՝ իրենց գրավոր

Եզրակացությունները ներկայացնել գլխադասային հանձնաժողով կամ Ազգային ժողով: Այդ դեպքում մշտական հանձնաժողովի ներկայացուցիչն իրավունք ունի գլխադասային հանձնաժողովում, ինչպես նաև Ազգային ժողովում նախագծի քննարկման ընթացքում հանդես գալ հարակից զեկուցամբ:

10. Գլխադասային և մյուս մշտական հանձնաժողովների եզրակացություններ ներկայացման կարգը սահմանվում են Կանոնակարգով և Աշխատակարգով:

Հոդված 103. Գլխադասային հանձնաժողովում Ազգային ժողովի որոշման նախագծի նախնական քննարկումը

1. Գլխադասային հանձնաժողովն Ազգային ժողովի որոշման նախագիծն քննարկում և դրա վերաբերյալ իր եզրակացությունն Ազգային ժողով է նախագիծը շրջանառության մեջ դրվելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում: Եթե սահմանված ժամկետում եզրակացությունը չի ներկայացվում կամ այդ ժամկետը հանձնաժողովի որոշմամբ չի երկարաձգվում, ապա համարվում է, որ հանձնաժողովը նախագծի վերաբերյալ դրական եզրակացություն չի ներկայացրել:

2. Ձեկուցողները ներկայացնում են նախագծի հիմնական սկզբունքները, որոնց շուրջ էլ ծավալվում է քննարկումը:

3. Հեղինակն իրավունք ունի մինչև հարցի քննարկման ավարտը ներկայացնելու լրամշակված նախագիծ կամ իր եզրափակիչ ելույթում առաջարկելու՝ նախագիծը լրամշակելու նպատակով հանձնաժողովի նիստում հարցի քննարկումն հետաձգել, որը համարվում է ընդունված՝ առանց քվեարկության:

4. Հարցի քննարկումը չհետաձգվելու դեպքում նախագիծը դրվում է քվեարկության: Նախագծի հաստատման դեպքում համարվում է, որ հանձնաժողովը դրա վերաբերյալ Ազգային ժողովին ներկայացրել է դրական եզրակացություն, իսկ չհաստատվելու դեպքում՝ դրական եզրակացություն չի ներկայացրել:

5. Եթե նախագծի լրամշակման համար հանձնաժողովի նիստում հարցի քննարկումն հետաձգվում է, և դրանից հետո՝ երկամսյա ժամկետում, հիմնական զեկուցողը լրամշակված նախագիծ չի ներկայացնում կամ նրա գրավոր դիմումով՝ հանձնաժողովի որոշմամբ այդ ժամկետը չի երկարաձգվում, ապա նախագիծ շրջանառությունից հանվում է:

6. Հարցի քննարկումը հետաձգվելու դեպքում՝ լրամշակված նախագծի քննարկումը վերսկսվում է զեկուցողների եզրափակիչ ելույթներով: Քվեարկությունը կատարվում է սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված կարգով:

7. Գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացությունն ստանալուց կամ դրա ներկայացման ժամկետը լրանալուց հետո Ազգային ժողովի նախագահը, Կանոնակարգի 39-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ հարցն ընդգրկում է հերթական մատչելի օրակարգի կամ դրանում լրացումներ կատարելու մասին նախագծում:

Հոդված 104. Ազգային ժողովի նիստում Ազգային ժողովի որոշման նախագծի քննարկումը և ընդունումը

1. Ազգային ժողովի որոշման նախագիծն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է ընդհանուր կարգով, սույն հոդվածով սահմանված տարբերությամբ:

2. Հիմնական զեկուցմամբ կարող է հանդես գալ նախագծի հեղինակը, իսկ հարակից զեկուցմամբ՝ գլխադասային հանձնաժողովի լիազորված անդամը:

3. Հարակից զեկուցմամբ հանդես գալու իրավունք ունեն մեկ՝

1) նախագծի վերաբերյալ եզրակացություն ներկայացրած Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովների ներկայացուցիչները.

2) գլխադասային հանձնաժողովի եզրակացության վերաբերյալ հատուկ կարծիք ներկայացրած՝ հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդի ներկայացուցիչը:

4. Մինչև հեղինակի եզրափակիչ ելույթը քվեարկության են դրվում նախագծի վերաբերյալ խմբակցությունների ներկայացրած բոլոր առաջարկները: Ընդունված առաջարկները ներառվում են վերջնական տեքստով քվեարկության դրվող նախագծում:

5. Եզրափակիչ ելույթի իրավունք ունեն հարակից զեկուցողը, որից հետո՝ հիմնական զեկուցողը:

6. Եզրափակիչ ելույթում հիմնական զեկուցողը կարող է՝

1) նախագիծը քվեարկության դնել սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված ուղղումներով.

2) առաջարկել՝ նախագիծը լրամշակելու նպատակով Ազգային ժողովի նիստում հարցի քննարկումը հետաձգել, որն ընդունվում է առանց քվեարկության:

7. Ազգային ժողովի նիստում հարցի քննարկումը հետաձգվելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում, սակայն ոչ ուշ, քան հերթական նիստերի շաբաթվան

նախորդող ուրբաթ օրը լրամշակված նախագիծ ներկայացվելու դեպքում՝ հարցի քննարկումը վերսկսվում է այդ հերթական նիստերում: Սահմանված ժամկետում լրամշակված նախագիծ չներկայացվելու դեպքում՝ նախագիծը շրջանառությունից հանվում է:

8. Հարցի քննարկումը վերսկսվելու դեպքում՝

1) մինչև հինգ թույլ տևողությամբ ելույթով հանդես է գալիս հիմնական զեկուցողը, որը կարող է քվեարկության դնել նախագիծը.

2) մինչև երեք թույլ տևողությամբ ելույթով կարող է հանդես գալիս հարակից զեկուցողը.

3) մինչև երկուսական թույլ տևողությամբ ելույթով կարող են հանդես գալ խմբակցությունների ներկայացուցիչները:

9. Ազգային ժողովի որոշումները, բացառությամբ Սահմանադրությամբ և Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերի, ընդունվում են քվեարկությանը մասնակցող պատգամավորների ձայների մեծամասնությամբ, եթե քվեարկությանը մասնակցել է պատգամավորների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

10. Կանոնակարգով սահմանված դեպքերում Ազգային ժողովի որոշումներն ընդունվում են գաղտնի կամ անվանական քվեարկությամբ:

11. Ազգային ժողովի որոշումն ուժի մեջ է մտնում օրենքով կամ դրանում սահմանված ժամկետում և կարգով հրապարակվելուց հետո: Ազգային ժողովի գործունեության կազմակերպման հարցերով որոշումն ուժի մեջ է մտնում դրա ընդունման պահից, եթե դրանով այլ ժամկետ սահմանված չէ:

Հոդված 105. Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը շրջանառությունից հանելը

1. Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը շրջանառությունից հանվում է հետևյալ դեպքերում.

2. քվեարկության արդյունքում նախագիծը հերթական նստաշրջանի օրակարգում չի ընդգրկվում.

1) հերթական նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկվելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, նախագիծը հերթական նիստերի օրակարգում չի ընդգրկվում.

2) նախագծի հեղինակների պատգամավորական լիազորությունները դադարելուց կամ դադարեցվելուց հետո՝ երկու ամսվա ընթացքում, պատգամավորը կամ խմբակցությունն Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված

գրավոր դիմումով չեն տեղեկացնում նախաձեռնությանը միանալու մասին՝ նշելով հիմնական զեկուցողի անունը, ազգանունը.

3) հեղինակը նախագիծը հետ է կանչում.

4) Կանոնակարգով նախատեսված այլ դեպքերում:

3. Շրջանառությունից հանվելու դեպքում նախագիծը միաժամանակ հանվում է հերթական նստաշրջանի կամ նիստերի օրակարգերից կամ դրանց նախագծերից:

ԳԼՈՒԽ 23

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՐՑԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ԿԱՐԳԵՐ

Հոդված 106. Կառավարության ծրագրին հավանություն տալու մասին հարցը

1. Կառավարության կազմավորումից հետո՝ քսանօրյա ժամկետում, վարչապետն Ազգային ժողով է ներկայացնում Կառավարության ծրագիրը:

2. Կառավարության ծրագիրը քննարկվում է ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) ծրագիրը ներկայացնելու համար վարչապետին տրվում է մինչև երեք ժամ, որից հետո նրան կարող են հարցեր տրվել.

2) հարակից զեկուցմամբ կարող են հանդես գալ մշտական հանձնաժողովների մեկական ներկայացուցիչներ.

3) եզրափակիչ ելույթի համար վարչապետին տրվում է մինչև մեկ ժամ:

3. Ազգային ժողովը Կառավարության ծրագրին հավանություն է տալիս յոթնօրյա ժամկետում՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

4. Եթե Ազգային ժողովը Կառավարության ծրագրին հավանություն չի տալիս, ապա Կառավարության հրաժարականն ընդունվելուց հետո՝ յոթնօրյա ժամկետում, խմբակցություններն իրավունք ունեն Կանոնակարգի 142–րդ հոդվածով սահմանված կարգով առաջադրելու վարչապետի թեկնածուներ, և անցկացվում է վարչապետի ընտրություն:

5. Եթե Ազգային ժողովը Սահմանադրության 149-րդ հոդվածի 2-րդ, 3-րդ մասերին և Կանոնակարգի 142–րդ հոդվածին համապատասխան՝ նոր վարչապետ

չի ընտրում, ապա Ազգային ժողովն արձակվում է իրավունքի ուժով: Եթե Ազգային ժողովն ընտրում է վարչապետին, սակայն կրկին հավանություն չի տալիս Կառավարության ծրագրին, ապա Ազգային ժողովն արձակվում է իրավունքի ուժով:

6. Սույն հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերը չեն տարածվում Սահմանադրության 115-րդ հոդվածին համապատասխան կազմավորված Կառավարության ծրագրի վրա: Եթե այդ Կառավարության ծրագիրը հավանության չի արժանանում, ապա Ազգային ժողովն արձակվում է իրավունքի ուժով:

Հոդված 107. Վերալետական միջազգային կազմակերպություններին Հայաստանի Հանրապետության անդամակցությանը կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքի փոփոխությանը վերաբերող հարցերով հանրաքվեի անցկացման մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագծի ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Վերալետական միջազգային կազմակերպություններին Հայաստանի Հանրապետության անդամակցության, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության տարածքի փոփոխությանը վերաբերող հարցերը լուծվում են հանրաքվեների միջոցով:

2. Վերալետական միջազգային կազմակերպությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցության կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքի փոփոխությանը վերաբերող հարցով հանրաքվե անցկացնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի Կառավարությունը:

3. Նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացվում Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով, իսկ շրջանառության մեջ դրվում և քննարկվում է ընդհանուր կարգով:

4. Հիմնական զեկուցողի եզրափակիչ ելույթից անմիջապես հետո քվեարկության է դրվում հանրաքվեի դրվող հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը: Եթե որոշումը չի ընդունվում, ապա հանրաքվե անցկացնելու վերաբերյալ Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը հանվում է շրջանառությունից:

5. Եթե Սահմանադրական դատարանը հանրաքվեի դրվող հարցը կամ դրան առնչվող իրավական ակտերի նախագծերը ճանաչում է Սահմանադրությանը հակասող, ապա հանրաքվե անցկացնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը հանվում է շրջանառությունից:

6. Եթե Սահմանադրական դատարանը հանրաքվեի դրվող հարցը և դրան առնչվող իրավական ակտերի նախագծերը ձանաչում է Սահմանադրությանը համապատասխանող, ապա Սահմանադրական դատարանի որոշումն ստանալուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, առանց քննարկման քվեարկության է դրվում վերաբերական միջազգային կազմակերպությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցության կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքի փոփոխությանը վերաբերող հարցով հանրաքվե անցկացնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը: Որոշումն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

7. Ազգային ժողովի նախագահը վերաբերական միջազգային կազմակերպությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցության կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքի փոփոխությանը վերաբերող հարցով հանրաքվե անցկացնելու մասին Ազգային ժողովի որոշումը համապատասխան նախագծի հետ միասին մեկ շաբաթվա ընթացքում, ուղարկում է Հանրապետության նախագահին, որը դրանք ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, նշանակում է հանրաքվե:

Հոդված 108. Պատերազմ հայտարարելու կամ խաղաղություն հաստատելու մասին առաջարկության ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Պատերազմ հայտարարելու կամ խաղաղություն հաստատելու մասին առաջարկություն ներկայացնելու իրավունք ունի Կառավարությունը:

2. Պատերազմ հայտարարելու կամ խաղաղություն հաստատելու մասին առաջարկությունն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացնում վարչապետը:

3. Ազգային ժողովի նիստ գումարելու անհնարինության դեպքում պատերազմ հայտարարելու հարցը լուծում է Կառավարությունը:

4. Պատերազմ հայտարարելու հարցով Ազգային ժողովի նիստի գումարման դեպքում՝ պատերազմ հայտարարելու, ինչպես նաև խաղաղություն հաստատելու մասին Կառավարության առաջարկություններն Ազգային ժողովում քննարկվում է ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) հիմնական զեկուցմամբ հանդես է գալիս վարչապետը կամ նրա ներկայացուցիչը.

2) հարակից զեկուցում չի լինում.

3) մտքերի փոխանակության ընթացքում կարող են ելույթ ունենալ միայն խմբակցությունների երկուական ներկայացուցիչներ.

5. Պատերազմ հայտարարելու կամ խաղաղություն հաստատելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

6. Ազգային ժողովի նախագահը պատերազմ հայտարարելու կամ խաղաղություն հաստատելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ստորագրում և հրապարակում է անհապաղ, եթե այդ որոշմամբ այլ ժամկետ սահմանված չէ:

7. Հարցի քննարկումն ավարտվելուց հետո հատուկ նիստը համարվում է փակված:

Հոդված 109. Ռազմական դրությունը վերացնելու կամ ռազմական դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագծի ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Ռազմական դրությունը վերացնելու կամ ռազմական դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:

2. Նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվում, շրջանառության մեջ դրվում և քննարկվում է ընդհանուր կարգով, բացառությամբ՝ Կանոնակարգի 48-րդ հոդվածի 4-րդ մասում նշված դեպքի:

3. Հարցի քննարկման ընթացքում Կառավարության ներկայացուցիչն իրավունք ունի գլխադասային հանձնաժողովի ներկայացուցչից հետո հանդես գալու հարակից զեկուցմամբ:

4. Ռազմական դրությունը վերացնելու կամ ռազմական դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարել մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

5. Ազգային ժողովի նախագահը ռազմական դրությունը վերացնելու կամ ռազմական դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ստորագրում և հրապարակում է անհապաղ, եթե այդ որոշմամբ այլ ժամկետ սահմանված չէ:

Հոդված 110. Արտակարգ դրությունը վերացնելու կամ արտակարգ դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագծի ներկայացման և քննարկման կարգը

1. Արտակարգ դրությունը վերացնելու կամ արտակարգ դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարելու Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:

2. Նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվում, շրջանառության մեջ դրվում և քննարկվում է ընդհանուր կարգով, բացառությամբ՝ Կանոնակարգի 49-րդ հոդվածի 4-րդ մասում նշված դեպքի:

3. Հարցն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է ընդհանուր կարգով: Քննարկման ընթացքում Կառավարության ներկայացուցիչն իրավունք ունի գլխադասային հանձնաժողովի ներկայացուցչից հետո հանդես գալու հարակից զեկուցմամբ:

4. Արտակարգ դրությունը վերացնելու կամ արտակարգ դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարել մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

5. Ազգային ժողովի նախագահը արտակարգ դրությունը վերացնելու կամ արտակարգ դրության իրավական ռեժիմով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը չեղյալ հայտարարելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ստորագրում և հրապարակում է անհապաղ, եթե այդ որոշմամբ այլ ժամկետ սահմանված չէ:

Հոդված 111. Պատգամավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու կարգը

1. Պատգամավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին միջնորդագիրը գլխավոր դատախազը ներկայացնում է Ազգային ժողովի նախագահին, ով այդ մասին անմիջապես տեղեկացնում է միջնորդագրում նշված պատգամավորին, իսկ դրա անհնարինության դեպքում հանդես է գալիս հայտարարությամբ: Միջնորդագրին կցվում է պատգամավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում

հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը:

2. Միջնորդագիրը քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) մինչև քսանական թույն տևողությամբ ելույթներով հանդես են գալիս գլխավոր դատախազը և միջնորդագրում նշված պատգամավորը, որոնց կարող են հարցեր տրվել:

2) մինչև 20 թույն տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով հանդես են գալիս միջնորդագրում նշված պատգամավորը և գլխավոր դատախազը:

3. Եթե միջնորդագրում նշված պատգամավորը հարցի քննարկման սկզբում Ազգային ժողովի նիստից անհարգելի պատճառով բացակայում է, ապա հարցը քննարկվում է առանց նրա մասնակցության:

4. Պատգամավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում են գաղտնի քվեարկությամբ:

Հոդված 112. Սահմանադրական դատարանի դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու կարգը

1. Սահմանադրական դատարանի դատավորի լիազորությունները դադարեցվում են Սահմանադրական դատարանի որոշմամբ՝ անհամատեղելիության պահանջները խախտելու, քաղաքական գործունեությամբ զբաղվելու, առողջական վիճակի պատճառով պաշտոնավարման անհնարինության, էական կարգապահական խախտում կատարելու դեպքերում:

2. Սահմանադրական դատարանի դատավորի լիազորությունների դադարեցման հարցով Սահմանադրական դատարան կարող է դիմել Ազգային ժողովը:

3. Սահմանադրական դատարանի դատավորի լիազորությունների դադարեցման հիմքերի առկայության վերաբերյալ եզրակացությունն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացվում «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

4. Ազգային ժողովի նախագահի հանձնարարությամբ՝ Աշխատակազմը եզրակացությունը 24 ժամվա ընթացքում ուղարկում է խմբակցություններ, որից հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, նրանք իրավունք ունեն Ազգային ժողով ներկայացնելու եզրակացությունում նշված՝ Սահմանադրական դատարանի

դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին որոշման նախագիծ:

5. Չլիսադասային հանձնաժողովի եզրակացությունը ստանալուց կամ դրա ներկայացման ժամկետը լրանալուց հետո նախագիծը քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

6. Ազգային ժողովի նիստում հարցը քննարկվում է ընդհանուր կարգով: Սահմանադրական դատարանի դատավորն իրավունք ունի չլիսադասային հանձնաժողովի ներկայացուցչից հետո ելույթ ունենալու, պատասխանելու հարցերին, ինչպես նաև հանդես գալու եզրափակիչ ելույթով:

7. Եթե հարցի քննարկման սկզբում Սահմանադրական դատարանի դատավորն Ազգային ժողովի նիստից անհարգելի պատճառով բացակայում է, ապա հարցը քննարկվում է առանց նրա մասնակցության:

8. Սահմանադրական դատարանի դատավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով:

Հոդված 113. Մարդու իրավունքների պաշտպանի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատություն զրկելուն համաձայնություն տալու կարգը

1. Մարդու իրավունքների պաշտպանի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին միջնորդագիրը զլխավոր դատախազը ներկայացնում է Ազգային ժողովի նախագահին, ով այդ մասին անմիջապես տեղեկացնում է Մարդու իրավունքների պաշտպանին, իսկ դրա անհնարինության դեպքում հանդես է գալ հայտարարությամբ: Միջնորդագրին կցվում է Մարդու իրավունքների պաշտպանի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը:

2. Միջնորդագիրը ընդհանուր կարգով քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) մինչև քսանական թույն տևողությամբ ելույթներով հանդես են գալիս զլխավոր դատախազը և Մարդու իրավունքների պաշտպանը, որոնց կարող են հարցեր տրվել:

2) մտքերի փոխանակության ընթացքում կարող են ելույթ ունենալ միայն պատգամավորները:

3) մինչև 20 րոպե տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով հանդես են գալիս Մարդու իրավունքների պաշտպանը և գլխավոր դատախազը:

3. Եթե հարցի քննարկման սկզբում Մարդու իրավունքների պաշտպանն Ազգային ժողովի նիստից անհարգելի պատճառով բացակայում է, ապա հարցը քննարկվում է առանց նրա մասնակցության:

4. Մարդու իրավունքների պաշտպանի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելուն կամ նրան ազատությունից զրկելուն համաձայնություն տալու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով:

Հոդված 114. Կուսակցության գործունեությունը կասեցնելու կամ արգելելու վերաբերյալ հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու կարգը

1. Կուսակցության գործունեությունը կասեցնելու կամ արգելելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:

2. Նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացվում Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով, իսկ շրջանառության մեջ դրվում և քննարկվում է ընդհանուր կարգով:

3. Կուսակցության գործունեությունը կասեցնելու կամ արգելելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

4. Ազգային ժողովի նախագահը կուսակցության գործունեությունը կասեցնելու կամ արգելելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին Ազգային ժողովի որոշումը ստորագրում և 24 ժամվա ընթացքում ուղարկում է Սահմանադրական դատարան: Սահմանադրական դատարանում հարցի քննության ընթացքում որպես ներկայացուցիչ հանդես է գալիս հիմնական ղեկուցողը:

Հոդված 115. Աշխատակարգի ընդունումը և փոփոխությունը

1. Աշխատակարգի ընդունման կամ փոփոխության վերաբերյալ Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունեն պատգամավորը և խմբակցությունը:

2. Որոշման նախագիծն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվում, շրջանառության մեջ դրվում և քննարկվում է ընդհանուր կարգով:

ԲԱԺԻՆ V

ԽՈՐՀՐԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ 24

ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ

Հոդված 116. Պետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացումը

1. Յուրաքանչյուր եռամսյակի ավարտից հետո՝ 40 օրվա ընթացքում, Կառավարությունն Ազգային ժողով տեղեկանք է ներկայացնում (նաև էլեկտրոնային տարբերակով) պետական բյուջեի կատարման ընթացքի մասին:

2. Իրավասու մշտական հանձնաժողովն իր նիստում քննարկում է պետական բյուջեի կատարման ընթացքի վերաբերյալ Կառավարության ներկայացրած տեղեկանքը: Հանձնաժողովի նիստում քննարկումներն իրականացվում են ընդհանուր կարգով:

3. Մինչև Ազգային ժողովի նիստում հերթական բյուջետային տարվա պետական բյուջեի ընդունումը Ազգային ժողովը քննարկում է ընթացիկ տարվան նախորդող տարվա բյուջեի կատարման մասին հաշվետվությունը:

4. Ազգային ժողովը վերահսկողություն է իրականացնում պետական բյուջեի կատարման, ինչպես նաև օտարերկրյա պետություններից և միջազգային կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների և վարկերի օգտագործման նկատմամբ:

5. Ազգային ժողովը, Հաշվեքննիչ պալատի եզրակացության առկայությամբ, քննարկում և որոշում է ընդունում պետական բյուջեի կատարման մասին Կառավարության կողմից ներկայացվող տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ:

6. Պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվությունն Ազգային ժողովում քննարկվում և հաստատվում է մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա աշնանային նստաշրջանի բացման օրը:

Հոդված 117. Պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության ներկայացման և քննարկման ժամկետները

1. Կառավարությունը յուրաքանչյուր տարվա պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվությունը՝ պաշտոնապես և էլեկտրոնային տարբերակով, ինչպես նաև դրա վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի կողմից

Կառավարություն ներկայացրած պաշտոնական եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացնում մինչև հաջորդ տարվա մայիսի 1-ը:

2. Ազգային ժողովի նախագահը, պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվությունն ստանալուց հետո՝ երկօրյա ժամկետում, խորհրդակցելով վարչապետի հետ՝ կազմում է մշտական հանձնաժողովներում պետական բյուջեի տարեկան հաշվետվության նախնական քննարկումների անցկացման ժամկետացանկը և այն ներկայացնում է խորհրդի հաստատմանը:

Հոդված 118. Պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության նախնական քննարկումները

1. Պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության նախնական քննարկումները տեղի են ունենում մշտական հանձնաժողովներում, որոնց սահմանված կարգով մասնակցում են նաև Կառավարության անդամները և վարչապետի լիազորած անձինք:

2. Պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության պետական և ծառայողական գաղտնիք պարունակող ծախսային հոդվածներին վերաբերող նյութերը քննարկվում են իրավասու մշտական հանձնաժողովների համատեղ փակ նիստում, որին կարող են մասնակցել պատգամավորները, հաշվեքննիչ պալատի նախագահը կամ Հաշվեքննիչ պալատի՝ նրան փոխարինող անդամը և Կառավարության լիազորած անձինք:

Հոդված 119. Պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության քննարկումը

1. Ազգային ժողովի նիստում պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվությունը քննարկվում է ընդհանուր կարգով:

2. Հաշվետվությունը ներկայացնելիս Կառավարությունը կարող է հանդես գալ երեք զեկուցմամբ՝ մինչև 90 րոպե ընդհանուր տևողությամբ:

3. Մինչև երեսունական րոպե տևողությամբ հարակից զեկուցումներով հանդես են գալիս՝

1) Կենտրոնական բանկի նախագահը՝ ներկայացնելով հաշվետվության վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի եզրակացությունը.

2) Հաշվեքննիչ պալատի նախագահը՝ ներկայացնելով հաշվետվության, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվության վերաբերյալ Հաշվեքննիչ պալատի եզրակացությունը.

3) իրավասու մշտական հանձնաժողովի ներկայացուցիչը՝ ներկայացնելով հաշվետվության վերաբերյալ հանձնաժողովի եզրակացությունը.

4) իրավասու մշտական հանձնաժողովի ներկայացուցիչը՝ ներկայացնելով պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվությունում պետական և ծառայողական գաղտնիք պարունակող ծախսերի օրինականության և հիմնավորվածության մասին հանձնաժողովի եզրակացությունը:

5) ըստ ցանկության՝ մշտական մյուս հանձնաժողովների մեկական ներկայացուցիչները՝ ներկայացնելով համապատասխան հանձնաժողովի եզրակացությունը:

4. Մինչև խմբակցությունների ելույթները վարչապետի ներկայացմամբ Կառավարության անդամներին, Երևանի քաղաքապետին և մարզպետներին տրվում է յոթ արտահերթ ելույթի իրավունք:

5. Մտքերի փոխանակության ավարտից հետո մինչև 30 րոպե տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով հանդես է գալիս վարչապետը կամ պետական ֆինանսների ոլորտի լիազորված մարմնի ղեկավարը, որից հետո քվեարկության է դրվում պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվությունը հաստատելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը:

6. Որոշման ընդունման դեպքում հաշվետվությունը համարվում է հաստատված, իսկ չընդունման դեպքում՝ մերժված:

ԳԼՈՒԽ 25

ԽՈՐՀՐԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆՆ ԱՌՆՉԿՈՂ ՀԱՐՑԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԵՐ

Հոդված 120. Կառավարության անդամներին գրավոր հարցեր ուղղելը

1. Պատգամավորներն ունեն Կառավարության անդամներին գրավոր հարցեր ուղղելու իրավունք:

2. Հարցն ստանալուց հետո՝ երեքշաբաթյա ժամկետում, վարչապետը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ Կառավարության համապատասխան անդամը գրավոր պատասխանում է հարցին:

3. Գրավոր հարցերն ուղարկվում, ինչպես նաև դրանց պատասխանները պատգամավորին տրամադրվում են Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

Հոդված 121. Կառավարության անդամներին բանավոր հարցերով դիմելը

1. Հերթական նստաշրջանի հերթական նիստերի յուրաքանչյուր չորեքշաբթի օրվա վերջին հիմնական նիստում Կառավարության անդամները պատասխանում են պատգամավորների բանավոր հարցերին:

2. Հարցերից յուրաքանչյուրը պետք է վերաբերի Կառավարության մեկ անդամի իրավասությանը վերապահված ոլորտին:

3. Հարցերը տրվում են Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով: Ընդդիմադիր և կառավարող խմբակցությունների երկուական հերթագրված պատգամավորներից հետո հարցերով հանդես են գալիս մյուս հերթագրված պատգամավորները:

4. Պատգամավորների հարցերի կապակցությամբ Ազգային ժողովը որոշումներ չի ընդունում:

Հոդված 122. Խմբակցությունների գրավոր հարցապնդումները

1. Խմբակցություններն ունեն Կառավարության անդամներին գրավոր հարցապնդումներով դիմելու իրավունք:

2. Խմբակցությունը նույն հերթական նստաշրջանի ընթացքում Կառավարության անդամներին հարցապնդումով կարող է դիմել ոչ ավելի, քան մեկ անգամ:

3. Խմբակցությունը Կառավարությանը գրավոր հարցապնդումով դիմելու իրավունքն իրականացնում է իր որոշմամբ:

4. Գրավոր հարցապնդումը Կառավարություն է ուղարկվում Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

5. Հարցապնդումը ստանալուց ոչ ուշ, քան երեսուն օրվա ընթացքում վարչապետի համձնարարությամբ՝ Կառավարության համապատասխան անդամը հարցապնդման գրավոր պատասխանն ուղարկում է Ազգային ժողովի նախագահին:

6. Հարցապնդման պատասխանը տեղադրում է Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

7. Հարցապնդումների պատասխանները ներկայացվում և խմբակցության առաջարկությամբ՝ քննարկվում են հերթական նիստերի յուրաքանչյուր չորեքշաբթի օրվա երրորդ հիմնական նիստում: Յուրաքանչյուր շաբաթվա հերթական նիստերում կարող է ներկայացվել և քննարկվել մեկ հարցապնդման պատասխան:

8. Հերթական նիստերի գումարումից առնվազն մեկ շաբաթ առաջ ստացված հարցապնդման պատասխանը ներկայացվում, ինչպես նաև կարող է խմբակցության առաջարկությամբ՝ քննարկվել այդ նիստերի, իսկ նշված ժամկետից ուշ ստացվածները՝ հաջորդ հերթական նիստերի ընթացքում: Խմբակցության առաջարկը կարող է Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվել մինչև հարցապնդումն Ազգային ժողովի նիստում ներկայացվելը:

9. Եթե նույն շաբաթվա հերթական նիստերում լրանում է մեկից ավելի հարցապնդման պատասխանների ներկայացման ժամկետը, ապա ներկայացվում է այն հարցապնդման պատասխանը, որն ավելի շուտ է ուղարկվել Կառավարություն: Եթե հարցապնդումներն ուղարկվել են նույն օրը, ապա դրանց պատասխանների ներկայացման առաջնահերթությունը որոշվում է ըստ խմբակցությունների թվաքանակի՝ փոքրից մեծ:

10. Հարցապնդման պատասխանն Ազգային ժողովի նիստում ներկայացնում են Կառավարության ոչ ավելի, քան երկու անդամ, որոնք ելույթ են ունենում ամբիոնից՝ մինչև հինգական թույլի ընթացքում: Եթե խմբակցությունը չի առաջարկել հարցապնդումը քննարկել, ապա Կառավարության անդամների ելույթներից հետո հարցի քննարկումը համարվում է ավարտված:

11. Հարցապնդման քննարկումն անցկացվում է 90 թույլ տևողությամբ սահմանափակմամբ, հետևյալ ընթացակարգով՝

1) հարցապնդման պատասխանը ներկայացնող Կառավարության անդամների կարող են հարցեր տրվել.

2) ելույթով հանդես է գալիս հարցապնդումը ներկայացնող խմբակցության ներկայացուցիչը, որին կարող են հարցեր տրվել.

3) եզրափակիչ ելույթներով հանդես են գալիս հարցապնդման պատասխանը ներկայացնող Կառավարության անդամներ, այնուհետև՝ խմբակցության ներկայացուցիչը:

12. Հարցապնդման քննարկման արդյունքով խմբակցության ներկայացուցիչը կարող է իր եզրափակիչ ելույթում՝

1) առաջարկել ընդունել Կառավարության առանձին անդամի հետագա պաշտոնավարման հարցը վարչապետի քննարկմանն առաջարկելու մասին Ազգային ժողովի որոշում, որը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման, կամ

2) հայտարարել, որ խմբակցությունը նախատեսում է Սահմանադրության 113-րդ հոդվածի 2-րդ մասին համապատասխան՝ վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին առաջարկ ներկայացնել: Եթե հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Կանոնակարգի 161-րդ հոդվածով սահմանված կարգով Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվում է վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ, ապա ներկայացվելուց ոչ շուտ, քան քառասունութ, և ոչ ուշ, քան հիսուն ժամ հետո նախագիծը քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, իսկ այդ ժամկետներում հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում:

13. Հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում, որևէ խմբակցությունը չի կարող է միևնույն հարցապնդումով Կառավարությանը կրկին դիմել:

14. Ազգային ժողովի նախագահը Կառավարության առանձին անդամի հետագա պաշտոնավարման հարցը վարչապետի քննարկմանն առաջարկելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ստորագրում և 24 ժամվա ընթացքում ուղարկում է վարչապետին, որը գրավոր պատասխանն Ազգային ժողովի նախագահին է ուղարկում տասնօրյա ժամկետում, եթե այդ որոշմամբ այլ ժամկետ սահմանված չէ:

Հոդված 123.Մշտական հանձնաժողովների խորհրդարանական վերահսկողությունը

1. Մշտական հանձնաժողովներն իրենց լիազորությունների շրջանակում իրավասու են իրականացնել խորհրդարանական վերահսկողություն:

2. Խորհրդարանական վերահսկողության առարկա կարող են լինել հետևյալ հարցերը՝

1) պետական բյուջեի կատարման, ինչպես նաև օտարերկրյա պետություններից և միջազգային կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների և վարկերի օգտագործման ընթացքը.

2) օրենքի արդյունավետությունը և դրան խոչընդոտող գործոնները:

3. Իրավասու հանձնաժողովը խորհրդարանական վերահսկողություն իրականացնելիս կարող է Կանոնակարգի 16-րդ հոդվածով սահմանված կարգով հարցմամբ պահանջել՝

1) խորհրդարանական վերահսկողության հարցին առնչվող անհրաժեշտ տեղեկություններ.

2) իրականացնել խորհրդարանական վերահսկողության հարցին առնչվող փորձագիտական հետազոտություններ և ստանալ դրանց արդյունքում կազմված եզրակացությունները:

3. Խորհրդարանական վերահսկողության հարցի քննարկման առնչությամբ հանձնաժողովը կարող է իր որոշմամբ հանձնաժողով իրավիրել իրավասու պաշտոնատար անձանց, որոնք պարտավոր են ներկայանալ հանձնաժողովի նիստին և պատասխանել հարցերին:

4. Հանձնաժողովի անդամները հանձնաժողովի հարցմամբ պահանջված տեղեկություններին առնչվող նյութերին կամ փաստաթղթերին կարող են ծանոթանալ նաև դրանց գտնվելու վայրում:

5. Պետական, ծառայողական, առևտրային կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք պարունակող տեղեկությունները հանձնաժողովին են տրամադրվում, իսկ հանձնաժողովի անդամներն այդպիսի տեղեկությունների կարող են ծանոթանալ օրենքով սահմանված կարգով:

Հոդված 124. Հասարակական հետաքրքրություն ներկայացնող հրատապ թեմայով քննարկումների անցկացման կարգը

1. Հերթական նստաշրջանի՝ նիստերի շաբաթվա ընթացքում գումարվող նիստերից մեկում պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի պահանջով կարող են անցկացվել հասարակական հետաքրքրություն ներկայացնող հրատապ թեմայով քննարկումներ:

2. Հասարակական հետաքրքրություն ներկայացնող հրատապ թեմայով քննարկման անցկացման մասին պատգամավորների պահանջը ներկայացվում է գրավոր դիմումով, որտեղ նշվում են՝

1) քննարկման թեման և ժամկետը.

2) պահանջը ներկայացրած պատգամավորների ներկայացուցչի անունը, ազգանունը:

3. Եթե դիմումը սույն հոդվածի պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում և երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Ազգային ժողովի նախագահը վերադարձնում է դիմումը՝ նշելով պատճառների մասին:

2) համապատասխանում է, ապա հարցը սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված կարգով քննարկվում է Ազգային ժողովի նիստում: Հերթական նիստերի յուրաքանչյուր երեքշաբթի օրվա երրորդ հիմնական նիստում կարող է անցկացվել մեկ քննարկում:

4. Քննարկումը կարող է առաջիկա հերթական նիստերում անցկացվել, եթե դիմումն Ազգային ժողովի նախագահին է ներկայացվել այդ նիստերից առնվազն մեկ շաբաթ առաջ: Եթե այդ ժամկետում ներկայացվել է մեկից ավելի դիմում, ապա առաջիկա հերթական նիստերում անցկացվում է այն քննարկումը, որի դիմումն ավելի շուտ է ներկայացվել:

5. Քննարկումն անցկացվում է ընդհանուր կարգով՝ 90 րոպե տևողությամբ: Հիմնական զեկուցմամբ հանդես է գալիս պահանջը ներկայացրած պատգամավորների ներկայացուցիչը:

6. Հիմնական զեկուցողը կարող է իր եզրափակիչ ելույթում առաջարկել ընդունել Ազգային ժողովի ուղերձ կամ հայտարարություն, որը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման: Եթե ուղերձ կամ հայտարարություն չի ընդունվում կամ այդպիսի առաջարկ չի արվում, ապա հարցի քննարկումն համարվում է ավարտված:

Հոդված 125. Պատգամավորների հայտարարությունները

1. Հերթական նիստերի յուրաքանչյուր երեքշաբթի օրվա վերջին հիմնական նիստում պատգամավորները կարող են հանդես գալ հայտարարություններով: Հերթագրված, սակայն դահլիճից բացակայող պատգամավորը զրկվում է տվյալ նիստում հայտարարությամբ հանդես գալու իրավունքից:

2. Նիստն ավարտվում է հերթագրված վերջին պատգամավորի հայտարարությունից հետո:

3. Հայտարարության համար հերթագրման, ինչպես նաև հայտարարությամբ հանդես գալու կարգը սահմանվում է Աշխատակարգով:

Հոդված 126. Խորհրդարանական լսումները

1. Մշտական և ժամանակավոր հանձնաժողովներն իրենց վերապահված ոլորտներին վերաբերող հարցերով, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նախագահը կարող են հրավիրել Խորհրդարանական լսումներ:

2. Լսումները հրավիրվում են Ազգային ժողովի նախագահի, ինչպես նաև մշտական կամ ժամանակավոր հանձնաժողովի որոշմամբ:

3. Լսումների հրավիրման, ինչպես նաև լսումների արդյունքների ամփոփման կարգը սահմանվում են Աշխատակարգով:

ԳԼՈՒԽ 26

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԵՐԻ, ԶԵԿՈՒՅՑՆԵՐԻ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 127. Պետական մարմինների զեկույցների, հաղորդումների, հաշվետվությունների ներկայացման, շրջանառության մեջ դնելու և քննարկման ընդհանուր կարգը

1. Սահմանադրությամբ կամ օրենքով նախատեսված պետական մարմինների ծրագրերը, զեկույցները, հաղորդումները, հաշվետվություններն Ազգային ժողովի քննարկմանն ներկայացվում և շրջանառության մեջ են դրվում Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված հարցն Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվելուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, Խորհրդի սահմանած օրը քննարկվում է Ազգային ժողովի հերթական նիստերում:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված հարցերն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում են հետևյալ ընդհանուր ընթացակարգով՝

1) մինչև 30 րոպե տևողությամբ հիմնական զեկույցմամբ հանդես է գալիս հարցն Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացնելու իրավասություն ունեցող պաշտոնատար անձը, որից հետո նրան կարող են տրվել հարցեր.

2) հարակից զեկույցում չի լինում, եթե Կանոնակարգով կամ Ազգային ժողովի որոշմամբ այլ բան նախատեսված չէ.

3) մտքերի փոխանակություն.

4) մինչև տասնհինգական րոպե տևողությամբ եզրափակիչ ելույթներով՝ նույն հաջորդականությամբ հանդես են գալիս հարակից և հիմնական զեկույցողները:

4. Սույն հոդվածով սահմանված ընթացակարգը կարող է փոխվել Ազգային ժողովի նախագահի կամ իրավասու մշտական հանձնաժողովի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի որոշմամբ: Առաջարկը քվեարկության է դրվում հարցի քննարկման սկզբում՝ առանց քննարկման:

Հոդված 128. Կառավարության ծրագրի կատարման ընթացքի և արդյունքների մասին տարեկան զեկույցի ներկայացումը և քննարկումը

1. Կառավարությունը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև մարտի 1-ը, Ազգային ժողով է ներկայացնում նախորդ տարում իր ծրագրի կատարման ընթացքի և արդյունքների մասին զեկույց:

2. Ազգային ժողովի նիստում զեկույցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) զեկույցը ներկայացնելու համար վարչապետին հատկացվում է մինչև մեկ ժամ.

2) հարակից զեկուցմամբ կարող են հանդես գալ բոլոր մշտական հանձնաժողովների մեկական ներկայացուցիչները, ինչպես նաև վարչապետի ներկայացմամբ՝ Կառավարության մինչև երեք անդամ:

3) եզրափակիչ ելույթի համար վարչապետին հատկացվում է մինչև 30 րոպե:

Հոդված 129. Գլխավոր դատախազի հաղորդման ներկայացումը և քննարկումը

1. Գլխավոր դատախազը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև ապրիլի 1-ը, Ազգային ժողով է ներկայացնում հաղորդում Հայաստանի Հանրապետության դատախազության նախորդ տարվա գործունեության մասին:

2. Ազգային ժողովի նիստում հաղորդումը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով՝ գլխավոր դատախազի ներկայացմամբ:

Հոդված 130. Մարդու իրավունքների պաշտպանի գործունեության, մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության վիճակի մասին տարեկան հաղորդման ներկայացումը և քննարկումը

1. Մարդու իրավունքների պաշտպանը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև ապրիլի 1-ը տարեկան հաղորդում է ներկայացնում Ազգային ժողով իր գործունեության, մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության վիճակի մասին:

2. Ազգային ժողովի նիստում հաղորդումը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով՝ Մարդու իրավունքների պաշտպանի ներկայացմամբ:

Հոդված 131. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդման ներկայացումը և քննարկումը

1. Հաշվեքննիչ պալատը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև ապրիլի 1-ը, Ազգային ժողով է ներկայացնում նախորդ տարվա իր գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդում:

2. Ազգային ժողովի նիստում հաղորդումը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի ներկայացմամբ:

Հոդված 132. Հաշվեքննիչ պալատի ընթացիկ եզրակացությունների ներկայացումը և քննարկումը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ընթացիկ եզրակացություններն Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացնում օրենքով սահմանված դեպքերում և ժամկետներում:

3. Ազգային ժողովի նիստում եզրակացությունը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով՝ Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի ներկայացմամբ:

Հոդված 133. Կենտրոնական բանկի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդման ներկայացումը և քննարկումը

1. Կենտրոնական բանկի գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումն Ազգային ժողով է ներկայացվում «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

2. Ազգային ժողովի նիստում հաղորդումը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով՝ Կենտրոնական բանկի նախագահի ներկայացմամբ: Կառավարության ներկայացուցիչն իրավունքի ունի իրավասու մշտական հանձնաժողովի ներկայացուցչից հետո հանդես գալու հարակից զեկուցմամբ:

Հոդված 134. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի գործունեության վերաբերյալ հաղորդման ներկայացումը և քննարկումը

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև ապրիլի 1-ը, ինչպես նաև Ազգային ժողովի ընտրություններից հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, Ազգային ժողով է ներկայացնում իր գործունեության վերաբերյալ հաղորդում:

2. Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվելուց հետո՝ հաղորդումը քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

3. Ազգային ժողովի նիստում հաղորդումը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ներկայացմամբ:

Հոդված 135. Տեղեկատվության ազատության վիճակի մասին Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի տարեկան հաղորդման ներկայացումը և քննարկումը

1. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև ապրիլի 1-ը, Ազգային ժողով է ներկայացնում իր գործունեության, հեռուստատեսությունում և ռադիոյում տեղեկատվության ազատության վիճակի մասին տարեկան հաղորդում:

2. Ազգային ժողովի նիստում հաղորդումը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով՝ Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի նախագահի ներկայացմամբ:

**ՊԱՇՏՈՆՈՒՄ ԸՆՏՐԵԼՈՒ, ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ, ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ
ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԱՂԱՐՄԱՆ, ԴԱՂԱՐԵՑՄԱՆ, ՀԵՏ ԿԱՆՉԵԼՈՒ,
ԱՆԿԱՏԱՀՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՏՆԵԼՈՒ ԵՎ ՊԱՇՏՈՆԱՆԿ ԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀԱՐՑԵՐԸ**

ԳԼՈՒԽ 27

ՊԱՇՏՈՆՈՒՄ ԸՆՏՐԵԼՈՒ ԵՎ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

Հոդված 136. Պաշտոնում թեկնածուի առաջադրման պահանջների ապահովումը

1. Ազգային ժողովի կողմից ընտրվող կամ նշանակվող պաշտոնում թեկնածուներն առաջադրվում են Սահմանադրությամբ, Կանոնակարգով և այլ օրենքով, ինչպես նաև Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

2. Պաշտոնում թեկնածու առաջադրելիս՝

1) վերջին վեց կամ վերջին չորս տարում միայն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսանալու և վերջին վեց կամ վերջին չորս տարում Հայաստանի Հանրապետությունում մշտապես բնակվելու մասին տեղեկանքները տրամադրվում են Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 80-րդ հոդվածի 2-րդ մասին համապատասխան.

2) հայերենին տիրապետելու հանգամանքը հավաստվում է Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 80-րդ հոդվածի 3-րդ մասին համապատասխան:

3. Եթե թեկնածուն զբաղեցնում է ընտրվող կամ նշանակվող պաշտոնի համար Սահմանադրությամբ կամ օրենքով սահմանված պահանջներին համապատասխանող պաշտոն, ապա այդ պահանջներին վերաբերվող փաստաթղթերը կարող են չներկայացվել:

4. Պաշտոնում թեկնածուների առաջադրման փաստաթղթերը գրանցում, նրանց անձնական գործերը նախապատրաստում և Կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում Ազգային ժողովի նախագահին կամ իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահին է ներկայացնում Աշխատակազմը, որը՝

1) իրավասու անձի պահանջով տրամադրում է թեկնածուի առաջադրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը.

2) մինչև թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալը՝ իրավասու անձին տեղեկացնում է Կանոնակարգի պահանջներին թեկնածուի առաջադրման

փաստաթղթերի անհամապատասխանության մասին՝ առաջարկելով ուղղել դրանցում առկա ձևական սխալները, իսկ փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չլինելու դեպքում՝ համալրել այդ ցանկը.

3) թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո Ազգային ժողովի նախագահին, ինչպես նաև Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահին է տրամադրում թեկնածուի անձնական գործը:

Հոդված 137. Պաշտոնում ընտրելու կամ նշանակելու մասին հարցերի քննարկման ընդհանուր ընթացակարգը

1. Պաշտոնում ընտրելու կամ նշանակելու մասին հարցերն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում են հետևյալ ընդհանուր ընթացակարգով՝

1) մինչև տասական թույլ տևողությամբ ելույթներով՝ ըստ թեկնածուների ազգանվան այբբենական հաջորդականության հանդես են գալիս թեկնածուներին ներկայացնելու իրավասություն ունեցող անձինք.

2) մինչև քսանական թույլ տևողությամբ ելույթներով հանդես են գալիս թեկնածուները.

3) թեկնածուին ներկայացնող անձը և թեկնածուն ելույթ են ունենում հաջորդաբար.

4) ելույթից հետո թեկնածուին ներկայացնող անձին և թեկնածուին հարցեր են տրվում.

5) մտքերի փոխանակություն.

6) մինչև տասական թույլ տևողությամբ եզրափակիչ ելույթներով նույն հաջորդականությամբ հանդես են գալիս թեկնածուները:

2. Թեկնածուն կարող է ինքնաբացարկ հայտնել մինչև եզրափակիչ ելույթների ավարտը:

3. Պաշտոնում ընտրելու կամ նշանակելու մասին հարցերը կարող են Ազգային ժողովի արտահերթ նստաշրջանում կամ նիստում քննարկվել թեկնածուների առաջադրման համար սահմանված ժամկետի լրանալուց հետո:

Հոդված 138. Ազգային ժողովի նախագահի ընտրությունը

1. Ազգային ժողովի նախագահի ընտրությունն անցկացվում է Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում, ինչպես նաև նրա պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում:

2. Ազգային ժողովի կազմից՝ Ազգային ժողովի նախագահի մեկական թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունեն խմբակցությունները:

3. Ազգային ժողովի նախագահի թեկնածուներն առաջադրվում են՝

1) Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում՝ Ազգային ժողովի նախագահի ընտրության հարցի քննարկման սկզբում.

2) Ազգային ժողովի նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Ազգային ժողովի նախագահի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում նրա ընտրության հարցը քննարկվում է թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

5. Հարցի քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) թեկնածուներին ներկայացնելու համար հատկացվում է մինչև տասական րոպե.

2) թեկնածուների ելույթների համար հատկացվում է մինչև 30 րոպե.

3) թեկնածուների եզրափակիչ ելույթների համար հատկացվում է մինչև տասնհինգական րոպե:

6. Ազգային ժողովի նախագահն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

7. Եթե քվեարկությանը մասնակցել է երկուսից ավելի թեկնածու, և նրանցից ոչ մեկը չի ընտրվել, ապա անցկացվում է ընտրության երկրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել առաջին փուլում առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները: Հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 141-րդ հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված ընթացակարգով:

8. Եթե Ազգային ժողովի նախագահ չի ընտրվում, ապա սույն հոդվածով սահմանված կարգով անցկացվում է Ազգային ժողովի նախագահի նոր ընտրություն:

Հոդված 139. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալների ընտրությունները

1. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալների ընտրություններն անցկացվում են Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում, ինչպես նաև նրանց պաշտոնները թափուր մնալու դեպքում:

2. Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալների պաշտոնները միաժամանակ թափուր մնալու այլ դեպքերում թեկնածուների առաջադրումը, քննարկումը և քվեարկությունն իրականացվում են առանձին-առանձին:

3. Ազգային ժողովի կազմից՝ Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի մեկական թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունեն խմբակցությունները: Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներից մեկի թեկնածուն կարող է առաջադրել միայն ընդդիմադիր խմբակցությունը՝ իր կազմում ընդգրկված պատգամավորների թվից:

4. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի թեկնածուներն առաջադրվում են՝

1) Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում՝ Ազգային ժողովի նախագահի յուրաքանչյուր տեղակալի ընտրության հարցի քննարկման սկզբում:

2) Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

5. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում նրա ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ առաջիկա հերթական նիստերում:

6. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

7. Եթե քվեարկությանը մասնակցել է երկուսից ավելի թեկնածու, և նրանցից ոչ մեկը չի ընտրվել, ապա անցկացվում է ընտրության երկրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել առաջին փուլում առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները: Հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 141-րդ հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված կարգով:

8. Եթե Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալ չի ընտրվում, ապա սույն հոդվածով սահմանված կարգով անցկացվում է Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի նոր ընտրություն:

Հոդված 140. Մշտական հանձնաժողովների նախագահների և նրանց տեղակալների ընտրությունը

1. Մշտական հանձնաժողովների նախագահների և նրանց տեղակալների ընտրություններն անցկացվում են Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում, ինչպես նաև նրանց պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում:

2. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի կամ նրա տեղակալի թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունի սույն հոդվածի 3-ից 5-րդ մասերով նախատեսված կարգով որոշված խմբակցությունը: Թեկնածուների առաջադրման իրավունքը պահպանվում է մինչև Ազգային ժողովի լիազորությունների ավարտը:

3. Մշտական հանձնաժողովների նախագահների և նրանց տեղակալների պաշտոններում պատգամավորների կազմից թեկնածուների առաջադրման իրավունքը խմբակցությունների միջև բաշխվում է Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանի բացման օրը՝ ըստ յուրաքանչյուր պաշտոնի համար ստացված գործակցի, որը հաշվարկվում է $Գխ = Ախ / (Պխ + 1)$ բանաձևով, որտեղ՝

1) Գխ -ն խմբակցության գործակիցն է,

2) Ախ -ն խմբակցության անդամների ընդհանուր թիվն է,

3) Պխ -ն հերթական պաշտոնի համար խմբակցության գործակիցը հաշվելիս թեկնածու առաջադրելու իրավունքով խմբակցությանը վերապահված մշտական հանձնաժողովների նախագահների և նրանց տեղակալների պաշտոնների ընդհանուր թիվն է: Գործակիցների հաշվարկի սկզբում Պխ-ն հավասար է զրոյի:

4. Խմբակցությունների գործակիցները հաշվարկվում են փուլերով՝ յուրաքանչյուր փուլում ամենամեծ գործակիցն ունեցող խմբակցությանը վերապահելով մշտական հանձնաժողովների նախագահներից կամ նրանց տեղակալներից մեկի թեկնածուին առաջադրելու իրավունքը: Հավասար՝ ամենամեծ գործակիցների դեպքում մշտական հանձնաժողովի նախագահի կամ նրա տեղակալի հերթական պաշտոնում թեկնածու առաջադրելու իրավունքը որոշվում է հավասար գործակիցներ ունեցող խմբակցությունների փոխհամաձայնությամբ, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ վիճակահանությամբ: Գործակիցների հաշվարկը կրկնվում է մինչև մշտական հանձնաժողովների նախագահների և նրանց տեղակալների՝ վերջին պաշտոնում թեկնածու առաջադրելու իրավունքը որոշելը:

5. Մշտական հանձնաժողովների նախագահների և նրանց տեղակալների պաշտոններում թեկնածուների առաջադրման իրավունքը որոշելուց հետո

խմբակցությունները կարող են փոխհամաձայնությամբ փոխարինել կամ միմյանց զիջել մշտական հանձնաժողովի նախագահի կամ նրա տեղակալի պաշտոնում իրենց կողմից թեկնածու առաջադրելու իրավունքը:

6. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի թեկնածուներն առաջադրվում են՝

1) Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանում՝ յուրաքանչյուր մշտական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության հարցի քննարկման սկզբում.

2) մշտական հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

7. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում նրա ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուի առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

8. Մշտական հանձնաժողովի նախագահն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ:

9. Եթե մշտական հանձնաժողովի նախագահը չի ընտրվում, ապա իրավասու խմբակցությունը քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար առաջադրում է նոր թեկնածու:

10. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալն ընտրվում է իրավասու խմբակցության ղեկավարի կամ քարտուղարի առաջադրմամբ՝ հանձնաժողովի որոշմամբ: Եթե մշտական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի ընտրության ժամանակ խմբակցությունը թեկնածու չի առաջադրում, ապա տվյալ պաշտոնում թեկնածու առաջադրելու իրավունքն անցնում է սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված կարգով խմբակցությունների գործակիցների հաշվարկի սկզբում ամենամեծ գործակիցն ունեցող խմբակցությանը:

Հոդված 141. Հանրապետության նախագահի ընտրությունը

1. Հանրապետության նախագահի հերթական ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան քառասուն, և ոչ ուշ, քան երեսուն օր առաջ, իսկ արտահերթ ընտրությունը՝ Հանրապետության նախագահի պաշտոնանկության, լիազորությունների կատարման անհնարինության, հրաժարականի կամ մահվան դեպքերում

Հանրապետության նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց ոչ շուտ, քան քսանհինգ, և ոչ ուշ, քան երեսունհինգ օր հետո:

2. Հերթական ընտրության դեպքում Հանրապետության նախագահի թեկնածուները կարող են առաջադրվել Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան հիսուն օր, և ոչ ուշ, քան քառասուն օր առաջ, իսկ արտահերթ ընտրության դեպքում Հանրապետության նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում:

3. Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունի պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդը:

4. Հանրապետության նախագահի թեկնածուն առաջադրվում է պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ քառորդի գրավոր դիմումով, որտեղ նշվում են Հանրապետության նախագահի թեկնածուի, ինչպես նաև նրան ներկայացնելու իրավասություն ունեցող պատգամավորների ներկայացուցչի անունները, ազգանունները: Դիմումին կցվում են Սահմանադրությամբ սահմանված պահանջների ապահովումը հավաստող փաստաթղթերը: Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում Ազգային ժողովի նախագահը հանդես է գալիս Հանրապետության նախագահի թեկնածուների, ինչպես նաև ընտրության անցկացման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ սույն հոդվածի 1-ից 3-րդ մասերի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում դիմումը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է պատգամավորների ներկայացուցչին՝ նշելով պատճառների մասին:

5. Հանրապետության նախագահի ընտրության հարցը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետների ապահովման դեպքում՝ քննարկվում է թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, իսկ այդ ժամկետներում Ազգային ժողովի հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում:

6. Հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) թեկնածուներին ներկայացնելու համար հատկացվում է մինչև տասնհինգական րոպե.

2) թեկնածուների ելույթների համար հատկացվում է մինչև մեկ ժամ.

3) թեկնածուների եզրափակիչ ելույթների համար հատկացվում է մինչև երեսունական թույլ:

7. Հանրապետության նախագահ է ընտրվում այն թեկնածուն, որը գաղտնի քվեարկությամբ ստացել է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք քառորդը:

8. Եթե Հանրապետության նախագահ չի ընտրվում, ապա անցկացվում է ընտրության երկրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել առաջին փուլին մասնակցած բոլոր թեկնածուները: Հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) մինչև տասնհինգական թույլ տևողությամբ ելույթով հանդես են գալիս Հանրապետության նախագահի թեկնածուները:

2) մտքերի փոխանակության ընթացքում՝ մինչև տասական թույլ տևողությամբ ելույթներով կարող են հանդես գալ միայն խմբակցությունների ներկայացուցիչները:

3) թեկնածուների եզրափակիչ ելույթների համար հատկացվում է մինչև տասական թույլ:

9. Երկրորդ փուլում Հանրապետության նախագահ է ընտրվում այն թեկնածուն, որը գաղտնի քվեարկությամբ ստացել է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդը: Եթե Հանրապետության նախագահ չի ընտրվում, ապա անցկացվում է ընտրության երրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել երկրորդ փուլում առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները: Հարցը քննարկվում է սույն հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված կարգով:

10. Երրորդ փուլում Հանրապետության նախագահ է ընտրվում այն թեկնածուն, որը գաղտնի քվեարկությամբ ստանում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությունը: Եթե Հանրապետության նախագահ չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ հնգօրյա ժամկետում, կարող են առաջադրվել Հանրապետության նախագահի նոր թեկնածուներ, իսկ տասնօրյա ժամկետում անցկացվում է Հանրապետության նախագահի նոր ընտրություն:

11. Հանրապետության նախագահին ընտրվում է յոթ տարի ժամկետով:

12. Հանրապետության նախագահը պաշտոնը ստանձնում է Ազգային ժողովի հատուկ նիստում՝ Կանոնակարգի 50-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

Հոդված 142. Վարչապետի ընտրությունը

1. Վարչապետի հրաժարական ներկայացնելու կամ վարչապետի պաշտոնը թափուր մնալու այլ դեպքերում Կառավարության հրաժարականն ընդունվելուց հետո՝ յոթնօրյա ժամկետում, խմբակցություններն իրավունք ունեն

1) առաջադրելու վարչապետի մեկական թեկնածու, կամ
2) քաղաքական կոալիցիա կազմել այլ խմբակցության հետ և առաջադրելու վարչապետի մեկ թեկնածու:

2. Վարչապետի թեկնածուն առաջադրվում է խմբակցության, իսկ քաղաքական կոալիցիայի դեպքում՝ կոալիցիայի կազմում ընդգրկված բոլոր խմբակցությունների որոշմամբ: Որոշման մեջ նշվում են վարչապետի թեկնածուի և նրան ներկայացնելու իրավասություն ունեցող պատգամավորների ներկայացուցչի անունները, ազգանունները: Որոշմանը կցվում են Սահմանադրությամբ և օրենքով սահմանված պահանջների ապահովումը հավաստող փաստաթղթերը:

3. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հանդես է գալիս վարչապետի թեկնածուների, ինչպես նաև ընտրության անցկացման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ սույն Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում՝ գրությունը և դրանց կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է խմբակցությանը՝ նշելով պատճառների մասին:

4. Վարչապետի ընտրության հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 141-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված կարգով, թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

5. Վարչապետն ընտրվում է անվանական քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

6. Վարչապետ չընտրվելու դեպքում քվեարկությունից յոթ օր հետո անցկացվում է վարչապետի նոր ընտրություն, որին մասնակցելու իրավունք ունեն պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ երրորդի առաջադրած վարչապետի թեկնածուները:

7. Պատգամավորների առնվազն մեկ երրորդը վարչապետի թեկնածուին առաջադրում է գրավոր դիմումով, որտեղ նշվում են վարչապետի թեկնածուի, ինչպես նաև նրան ներկայացնելու իրավասություն ունեցող պատգամավորի

անունները, ազգանունները: Դիմումին կցվում են Սահմանադրությամբ և օրենքով սահմանված պահանջների ապահովումը հավաստող փաստաթղթերը:

8. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հանդես է գալիս վարչապետի թեկնածուների, ինչպես նաև ընտրության անցկացման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում ստորագրաթերթը և դրանց կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է պատգամավորների ներկայացուցչին՝ նշելով պատճառների մասին:

9. Վարչապետի ընտրության հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 141-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված կարգով, թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում: Եթե անվանական քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ծայների մեծամասնությամբ վարչապետ չի ընտրվում, ապա Ազգային ժողովն արձակվում է իրավունքի ուժով:

10. Հանրապետության նախագահն անհապաղ վարչապետ է նշանակում Ազգային ժողովի կողմից ընտրված թեկնածուին:

Հոդված 143. Սահմանադրական դատարանի դատավորների ընտրությունը

1. Սահմանադրական դատարանի դատավորի ընտրությունն անցկացվում է Սահմանադրական դատարանի դատավորի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում:

2. Ազգային ժողովը Սահմանադրական դատարանի ինը դատավորից երեքին ընտրում է Հանրապետության նախագահի, երեքին՝ Կառավարության, երեքին՝ դատավորների ընդհանուր ժողովի առաջարկությամբ:

3. Սահմանադրական դատարանի դատավորների թափուր տեղերի համար առաջադրումները կատարում են հաջորդաբար Հանրապետության նախագահը, դատավորների ընդհանուր ժողովը և Կառավարությունը՝ Սահմանադրական դատարանի դատավորի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Սահմանադրական դատարանի դատավորի թեկնածուն առաջադրվում է Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված գրավոր դիմումով, որտեղ նշվում են սահմանադրական դատարանի դատավորի թեկնածուի և նրան ներկայացնելու իրավասություն ունեցող անձի անունները, ազգանունները: Դիմումին կցվում են Սահմանադրությամբ և օրենքով սահմանված պահանջների ապահովումը հավաստող փաստաթղթերը:

5. Թեկնածուի առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հանդես է գալիս Սահմանադրական դատարանի դատավորի թեկնածուի, ինչպես նաև ընտրության անցկացման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է թեկնածուին առաջադրող մարմնին՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Սահմանադրական դատարանի դատավորի ընտրության հարցը քննարկվում է թեկնածուի առաջադրումից հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, Կանոնակարգի 138-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված կարգով:

7. Սահմանադրական դատարանի դատավորն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, տասներկու տարի ժամկետով:

8. Եթե Սահմանադրական դատարանի դատավորը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, իրավասու մարմինը առաջադրում է նոր թեկնածու:

Հոդված 144. Վճռաբեկ դատարանի նախագահի ընտրությունը

1. Վճռաբեկ դատարանի նախագահի ընտրությունն անցկացվում է նրա պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում:

2. Ազգային ժողովը Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ընտրում է Բարձրագույն դատական խորհրդի առաջարկությամբ՝ Վճռաբեկ դատարանի կազմից:

3. Բարձրագույն դատական խորհուրդը թեկնածուին առաջարկում է Վճռաբեկ դատարանի նախագահի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Թեկնածուի առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հանդես է գալիս Վճռաբեկ դատարանի նախագահի թեկնածուի, ինչպես նաև ընտրության անցկացման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահին՝ նշելով պատճառների մասին:

5. Վճռաբեկ դատարանի նախագահի ընտրության հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 138-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված կարգով, թեկնածուի առաջադրումից հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում: Թեկնածուին ներկայացնում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահը:

6. Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ, վեց տարի ժամկետով:

7. Եթե Վճռաբեկ դատարանի նախագահը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար Բարձրագույն դատական խորհուրդը ներկայացնում է Վճռաբեկ դատարանի նախագահի նոր թեկնածու:

Հոդված 145. Վճռաբեկ դատարանի դատավորների թեկնածուների ընտրությունը

1. Վճռաբեկ դատարանի դատավորի թեկնածուի ընտրությունն անցկացվում է Վճռաբեկ դատարանի դատավորի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում:

2. Ազգային ժողովը Վճռաբեկ դատարանի դատավորների թեկնածուներին ընտրում է՝ դատավորի յուրաքանչյուր տեղի համար Բարձրագույն դատական խորհրդի ներկայացրած երեք թեկնածուների թվից:

3. Բարձրագույն դատական խորհուրդը թեկնածուներին ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգրքով սահմանված կարգով, Վճռաբեկ դատարանի դատավորի պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հանդես է գալիս Վճռաբեկ դատարանի դատավորի թեկնածուների, ինչպես նաև ընտրության անցկացման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահին՝ նշելով պատճառների մասին:

5. Վճռաբեկ դատարանի դատավորի թեկնածուի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուների առաջադրումից հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում: Հանրապետության

նախագահին առաջարկվող՝ Վճռաբեկ դատարանի դատավորի թեկնածուն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով:

6. Եթե թեկնածուներից ոչ մեկը չի ընտրվում, ապա անցկացվում է ընտրության երկրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել առաջին փուլում առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները: Հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 141-րդ հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված կարգով:

7. Եթե Վճռաբեկ դատարանի դատավորի թեկնածուն չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, Բարձրագույն դատական խորհուրդն առաջադրում է նոր թեկնածուներ:

8. Ազգային ժողովի նախագահը Վճռաբեկ դատարանի դատավորի թեկնածու առաջարկելու մասին Ազգային ժողովի որոշումը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկում է Հանրապետության նախագահին, որն ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում.

1) նշանակում է Վճռաբեկ դատարանի դատավորին, կամ՝

2) Ազգային ժողովի որոշումն իր առարկություններով վերադարձնում է Ազգային ժողով:

9. Ազգային ժողովի վերադարձված որոշումը քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, ընդհանուր կարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝

1) մինչև 20 րոպե տևողությամբ ելույթով հանդես է գալիս Հանրապետության նախագահը, որից հետո նրան հարցեր են տրվում.

2) մտքերի փոխանակության ընթացքում՝ մինչև տասական րոպե տևողությամբ ելույթով կարող են հանդես գալ միայն խմբակցությունների ներկայացուցիչները.

3) մինչև 10 րոպե եզրափակիչ ելույթով կարող է հանդես գալ Հանրապետության նախագահը կամ նրա ներկայացուցիչը.

4) եզրափակիչ ելույթներից հետո քվեարկության է դրվում Հանրապետության նախագահի առարկությունն ընդունելու մասին հարցը՝

10. Եթե Ազգային ժողովը չի ընդունում Հանրապետության նախագահի առարկությունը, ապա Հանրապետության նախագահն ստորագրում է Վճռաբեկ դատարանի դատավորին նշանակելու մասին հրամանագիրը կամ դիմում է

Սահմանադրական դատարան: Եթե Հանրապետության նախագահը չի կատարում սույն մասով սահմանված պահանջները, ապա Ազգային ժողովի առաջարկած թեկնածուին Վճռաբեկ դատարանի դատավոր նշանակելու մասին Հանրապետության նախագահի հրամանագիրն ուժի մեջ է մտնում իրավունքի ուժով:

11. Եթե Ազգային ժողովն ընդունում է Հանրապետության նախագահի առարկությունը, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, Բարձրագույն դատական խորհուրդն առաջադրում է նոր թեկնածուներ:

Հոդված 146. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամների ընտրությունը

1. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի ընտրությունն անցկացվում է Ազգային ժողովի կողմից ընտրված Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան երեք ամիս առաջ, և ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի պաշտոնում մեկական թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունեն խմբակցությունները:

3. Թեկնածուները կարող են առաջադրվել Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան իննսուն օր առաջ, և ոչ ուշ, քան ութսուն օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի լիազորությունների ավարտից առնվազն հարյուր օր առաջ, ինչպես նաև նրա պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է Ազգային ժողովի նախագահին և խմբակցություններին:

5. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հանդես է գալիս Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի թեկնածուի, ինչպես նաև ընտրության անցկացման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է Բարձրագույն դատական խորհրդի նախագահին՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուների ներկայացման ժամկետը լրանալուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

7. Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, հինգ տարի ժամկետով: Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում Բարձրագույն դատական խորհրդի նորընտիր նախագահը իր պաշտոնը ստանձնում է Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի լիազորությունների ավարտման օրը:

8. Եթե քվեարկությանը մասնակցել է երկուսից ավելի թեկնածու, և նրանցից ոչ մեկը չի ընտրվել, ապա անցկացվում է ընտրության երկրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել առաջին փուլում առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները: Հարցը քննարկվում է Կանոնակարգի 141-րդ հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված կարգով:

9. Եթե Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար խմբակցությունները կարող են ներկայացնել Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի նոր թեկնածու:

Հոդված 147. Գլխավոր դատախազի ընտրությունը

1. Գլխավոր դատախազի ընտրությունն անցկացվում է գլխավոր դատախազի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան երեք ամիս առաջ, և ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

2. Ազգային ժողովին գլխավոր դատախազի թեկնածու է առաջարկվում Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի որոշմամբ՝ խմբակցությունների առաջադրած մեկական թեկնածուների թվից:

3. Թեկնածուները կարող են առաջադրվել գլխավոր դատախազի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան իննսուն օր առաջ, և ոչ ուշ, քան ութսուն օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Գլխավոր դատախազի լիազորությունների ավարտից առնվազն հարյուր օր առաջ, ինչպես նաև նրա պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովին և խմբակցություններին:

5. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանդես է գալիս գլխավոր դատախազի թեկնածուների, ինչպես նաև Ազգային ժողովին թեկնածու առաջարկելու մասին հարցի քննարկման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է խմբակցությանը՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, իրավասու մշտական հանձնաժողովն Ազգային ժողովին է առաջարկում գլխավոր դատախազի թեկնածու: Եթե այդ ժամկետում թեկնածու չի առաջարկվում, ապա դրանից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնում կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

7. Ազգային ժողովին գլխավոր դատախազի թեկնածու առաջարկելու մասին հարցը քննարկվում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի նիստում: Հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահն Ազգային ժողովի նախագահին է ուղարկում հանձնաժողովի նիստի արձանագրության քաղվածքը:

8. Գլխավոր դատախազի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուի առաջական օրվան հաջորդող Ազգային ժողովի հերթական նիստերում:

9. Գլխավոր դատախազն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով: Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում նորընտիր գլխավոր դատախազն իր պաշտոնը ստանձնում է գլխավոր դատախազի լիազորությունների ավարտման օրը:

10. Եթե գլխավոր դատախազը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնում կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

Հոդված 148. Մարդու իրավունքների պաշտպանի ընտրությունը

1. Մարդու իրավունքների պաշտպանի ընտրությունն անցկացվում է Մարդու իրավունքների պաշտպանի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան երեք ամիս առաջ, և ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

2. Ազգային ժողովին Մարդու իրավունքների պաշտպանի թեկնածու է առաջարկվում Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի որոշմամբ՝ խմբակցությունների առաջադրած մեկական թեկնածուների թվից:

3. Թեկնածուները կարող են առաջադրվել Մարդու իրավունքների պաշտպանի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան իննսուն օր առաջ, և ոչ ուշ, քան ութսուն օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Մարդու իրավունքների պաշտպանի լիազորությունների ավարտից առնվազն հարյուր օր առաջ, ինչպես նաև նրա պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովին և խմբակցություններին:

5. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանդես է գալիս Մարդու իրավունքների պաշտպանի թեկնածուների, ինչպես նաև Ազգային ժողովին թեկնածու առաջարկելու մասին հարցի քննարկման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է խմբակցությանը՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, իրավասու մշտական հանձնաժողովն Ազգային ժողովին է առաջարկում Մարդու իրավունքների պաշտպանի մեկ թեկնածու: Եթե այդ ժամկետում թեկնածու չի առաջարկվում, ապա դրանից հետո՝ տասնօրյա

ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

7. Ազգային ժողովին Մարդու իրավունքների պաշտպանի թեկնածու առաջարկելու մասին հարցը քննարկվում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի նիստում: Հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահին Ազգային ժողովի նախագահին է ուղարկում հանձնաժողովի նիստի արձանագրության քաղվածքը:

8. Մարդու իրավունքների պաշտպանի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուի առաջական օրվան հաջորդող Ազգային ժողովի հերթական նիստերում:

9. Մարդու իրավունքների պաշտպանն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով: Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում նորընտիր Մարդու իրավունքների պաշտպանը իր պաշտոնը ստանձնում է Մարդու իրավունքների պաշտպանի լիազորությունների ավարտման օրը:

10. Եթե Մարդու իրավունքների պաշտպանը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

Հոդված 149. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի և մյուս անդամների ընտրությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի ընտրությունն անցկացվում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան երեք ամիս առաջ, և ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

2. Ազգային ժողովին Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի թեկնածու է առաջարկվում Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի որոշմամբ՝ խմբակցությունների առաջադրած մեկական թեկնածուների թվից:

3. Թեկնածուները կարող են առաջադրվել Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան իննսուն օր առաջ, և ոչ ուշ, քան ութսուն օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի լիազորությունների ավարտից առնվազն հարյուր օր առաջ, ինչպես նաև համապատասխան պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովին և խմբակցություններին:

5. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանդես է գալիս Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի թեկնածուների, ինչպես նաև Ազգային ժողովին թեկնածու առաջարկելու մասին հարցի քննարկման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է խմբակցությանը՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, իրավասու մշտական հանձնաժողովն Ազգային ժողովին է առաջարկում Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի մեկ թեկնածու: Եթե այդ ժամկետում թեկնածու չի առաջարկվում, ապա դրանից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

7. Ազգային ժողովին Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի թեկնածու առաջարկելու մասին հարցը քննարկվում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի նիստում: Հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահին Ազգային ժողովի նախագահին է ուղարկում հանձնաժողովի նիստի արձանագրության քաղվածքը:

8. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուի առաջական օրվան հաջորդող Ազգային ժողովի հերթական նիստերում:

9. Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի նախագահը և մյուս անդամներն ընտրվում են գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով: Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում Հաշվեքննիչ պալատի նորընտիր նախագահը կամ անդամը իր պաշտոնը ստանձնում է Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կամ անդամի լիազորությունների ավարտման օրը:

10. Եթե Հաշվեքննիչ պալատի նախագահ կամ անդամը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

Հոդված 150. Կենտրոնական բանկի նախագահի և խորհրդի մյուս անդամների ընտրությունը

1. Կենտրոնական բանկի նախագահի կամ խորհրդի անդամի ընտրությունն անցկացվում է Կենտրոնական բանկի նախագահի կամ խորհրդի անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան երեք ամիս առաջ, և ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

2. Ազգային ժողովին Կենտրոնական բանկի նախագահի, նրա երկու տեղակալների և խորհրդի մյուս անդամների թեկնածուներ է առաջարկվում Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի որոշմամբ՝ խմբակցությունների առաջադրած մեկական թեկնածուների թվից:

3. Թեկնածուները կարող են առաջադրվել Կենտրոնական բանկի նախագահի կամ խորհրդի անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան իննսուն օր առաջ, և ոչ ուշ, քան ութսուն օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Կենտրոնական բանկի նախագահի, նրա տեղակալի կամ խորհրդի այլ անդամի լիազորությունների ավարտից առնվազն հարյուր օր առաջ, ինչպես նաև համապատասխան պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովին և խմբակցություններին:

5. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանդես է գալիս Կենտրոնական բանկի նախագահի, նրա տեղակալի կամ խորհրդի այլ անդամի թեկնածուների, ինչպես նաև Ազգային ժողովին թեկնածու առաջարկելու մասին հարցի քննարկման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանող գրությունները և դրանց կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է խմբակցությանը՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, իրավասու մշտական հանձնաժողովն Ազգային ժողովին է առաջարկում Կենտրոնական բանկի նախագահի, նրա տեղակալի կամ խորհրդի այլ անդամի մեկ թեկնածու: Եթե այդ ժամկետում թեկնածու չի առաջարկվում, ապա դրանից հետո՝ տաս օրվա ընթացքում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

7. Ազգային ժողովին Կենտրոնական բանկի նախագահի, նրա տեղակալի կամ խորհրդի այլ անդամի թեկնածու առաջարկելու մասին հարցը քննարկվում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի նիստում: Հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահն Ազգային ժողովի նախագահին է ուղարկում հանձնաժողովի նիստի արձանագրության քաղվածքը:

8. Կենտրոնական բանկի նախագահի, նրա տեղակալի կամ խորհրդի այլ անդամի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուի առաջական օրվա հաջորդող Ազգային ժողովի հերթական նիստերում:

9. Կենտրոնական բանկի նախագահն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով:

10. Կենտրոնական բանկի նախագահի տեղակալները և խորհրդի մյուս անդամներն ընտրվում են գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ, վեց տարի ժամկետով:

11. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում Կենտրոնական բանկի նախագահը, նրա տեղակալը կամ խորհրդի այլ անդամն իր

պաշտոնը ստանձնում է համապատասխան պաշտոնատար անձի լիազորությունների ավարտման օրը:

12. Եթե Կենտրոնական բանկի նախագահը, նրա տեղակալը կամ խորհրդի այլ անդամը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

Հոդված 151. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և մյուս անդամների ընտրությունները

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի ընտրությունն անցկացվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի՝

- 1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան երեք ամիս առաջ, և ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ.
- 2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

2. Ազգային ժողովին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի թեկնածու է առաջարկվում Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի որոշմամբ՝ խմբակցությունների առաջադրած մեկական թեկնածուների թվից:

3. Թեկնածուները կարող են առաջադրվել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի՝

- 1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան իննսուն օր առաջ, և ոչ ուշ, քան ութսուն օր առաջ.
- 2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի լիազորությունների ավարտից առնվազն հարյուր օր առաջ, ինչպես նաև համապատասխան պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովին և խմբակցություններին:

5. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանդես է գալիս Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի թեկնածուների, ինչպես նաև Ազգային ժողովին թեկնածու առաջարկելու մասին հարցի քննարկման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում

գրությունը և դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է խմբակցությանը՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, իրավասու մշտական հանձնաժողովն Ազգային ժողովին է առաջարկում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի մեկ թեկնածու: Եթե այդ ժամկետում թեկնածու չի առաջարկվում, ապա դրանից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

7. Ազգային ժողովին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի թեկնածու առաջարկելու մասին հարցը քննարկվում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի նիստում: Հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահն Ազգային ժողովի նախագահին է ուղարկում հանձնաժողովի նիստի արձանագրության քաղվածքը:

8. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածու առաջարկվելուց հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

9. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ անդամն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով: Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նորընտիր նախագահը կամ անդամն իր պաշտոնը ստանձնում է համապատասխանաբար Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ անդամի լիազորությունների ավարտման օրը:

10. Եթե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ անդամը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

Հոդված 152. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամների ընտրությունը

1. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի ընտրությունն անցկացվում է Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան երեք ամիս առաջ, և ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

2. Ազգային ժողովին Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի թեկնածու է առաջարկվում Ազգային ժողովի իրավասու մշտական հանձնաժողովի որոշմամբ՝ խմբակցությունների առաջադրած մեկական թեկնածուների թվից:

3. Թեկնածուները կարող են առաջադրվել Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի՝

1) լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան իննսուն օր առաջ, և ոչ ուշ, քան ութսուն օր առաջ.

2) պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների ավարտից առնվազն հարյուր օր առաջ, ինչպես նաև համապատասխան պաշտոնը թափուր մնալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Աշխատակազմն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովին և խմբակցություններին:

5. Թեկնածուների առաջադրման ժամկետը լրանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանդես է գալիս Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի թեկնածուների, ինչպես նաև Ազգային ժողովին թեկնածու առաջարկելու մասին հարցի քննարկման օրվա և ժամի մասին հայտարարությամբ, իսկ Սահմանադրության կամ օրենքի պահանջներին չհամապատասխանող գրությունները և դրանց կից ներկայացված փաստաթղթերը վերադարձնում է խմբակցությանը՝ նշելով պատճառների մասին:

6. Թեկնածուների ներկայացման ժամկետը լրանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, իրավասու մշտական հանձնաժողովն Ազգային ժողովին է առաջարկում Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի մեկ թեկնածու: Եթե այդ ժամկետում թեկնածու չի առաջարկվում, ապա դրանից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

7. Ազգային ժողովին Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի թեկնածու առաջարկելու մասին հարցը քննարկվում է իրավասու մշտական հանձնաժողովի նիստում: Հարցի քննարկման ավարտից հետո՝ 24 ժամվա

ընթացքում, իրավասու մշտական հանձնաժողովի նախագահին Ազգային ժողովի նախագահին է ուղարկում հանձնաժողովի նիստի արձանագրության քաղվածքը:

8. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի ընտրության հարցը քննարկվում է ընդհանուր ընթացակարգով, թեկնածուի առաջական օրվան հաջորդող Ազգային ժողովի հերթական նիստերում:

9. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամն ընտրվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, վեց տարի ժամկետով: Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում նորընտիր Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամը իր պաշտոնը ստանձնում է Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների ավարտման օրը:

10. Եթե Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամը չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, թափուր մնացած պաշտոնի համար կարող են առաջադրվել նոր թեկնածուներ:

Հոդված 153. Ինքնավար մարմինների անդամների նշանակումը

1. Օրենքով ստեղծված ինքնավար մարմինների անդամները նշանակվում են օրենքով և Ազգային ժողովի որոշմամբ՝ սահմանված կարգով, գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

ԳԼՈՒԽ 28

ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԱԴԱՐՄԱՆ, ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ, ՀԵՏ ԿԱՆԶԵԼՈՒ, ԱՆՎԱՏԱՀՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՏՆԵԼՈՒ ԵՎ ՊԱՇՏՈՆԱՆԿ ԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

Հոդված 154. Պաշտոնատար անձանց լիազորությունների դադարման ընդհանուր կարգը

1. Վարչապետից և վճռաբեկ դատարանի դատավորներից բացի, Ազգային ժողովի կողմից ընտրված կամ նշանակված մյուս պաշտոնատար անձինք հրաժարականի մասին իրենց գրավոր դիմումը պաշտոնապես ներկայացնում են Ազգային ժողովի նախագահին, ով այդ մասին հանդես է գալիս հայտարարությամբ:

2. Եթե հրաժարականի հրապարակումից հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում, համապատասխան պաշտոնատար անձը գրավոր դիմումով՝

1) հետ է վերցնում հրաժարականի մասին իր դիմումը, ապա Ազգային ժողովի նախագահն այդ մասին հանդես է գալիս հայտարարությամբ.

2) հետ չի վերցնում հրաժարականի մասին իր դիմումը, ապա նրա լիազորությունների դադարման մասին կազմվում է արձանագրություն, որն ստորագրում և հրապարակում է Ազգային ժողովի նախագահը: Արձանագրության հրապարակման պահից հրաժարականն համարվում է ընդունված:

3. Սահմանադրությամբ կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում Ազգային ժողովի կողմից ընտրված կամ նշանակված պաշտոնատար անձի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման փաստն արձանագրում է Ազգային ժողովի նախագահն՝ այդ մասին պաշտոնապես տեղեկացվելուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում:

4. Ազգային ժողովի կողմից ընտրված կամ նշանակված պաշտոնատար անձի լիազորությունները համարվում են վաղաժամկետ դադարած՝ Ազգային ժողովի նախագահի կողմից փաստն արձանագրվելու և այդ մասին հայտարարությամբ հանդես գալու պահից:

Հոդված 155. Ազգային ժողովի նախագահի, նրա տեղակալների լիազորությունների դադարումը

1. Ազգային ժողովի նախագահի կամ նրա տեղակալի լիազորությունները դադարում են, եթե՝

1) դադարել կամ դադարեցվել են նրա պատգամավորական լիազորությունները.

2) նա հրաժարական է տվել.

3) նա դուրս է եկել կամ հեռացվել խմբակցությունից, եթե պաշտոնում ընտրվել է միայն այդ խմբակցության առաջադրմամբ:

2. Ազգային ժողովի նախագահի՝ ընդդիմադիր խմբակցությունների կազմում ընդգրկված պատգամավորների թվից ընտրված տեղակալի լիազորությունները դադարում են նաև այն դեպքում, երբ նրա խմբակցությունը դադարում է համարվել ընդդիմադիր:

Հոդված 156. Ազգային ժողովի նախագահին հետ կանչելու կարգը

1. Ազգային ժողովի նախագահին հետ կանչելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:

2. Հարցն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է հետևյալ կարգով՝

1) մինչև 20 թույլ տևողությամբ ելույթով հանդես է գալիս հիմնական զեկուցողը.

2) մինչև 20 թույլ տևողությամբ ելույթով կարող է հանդես գալ Ազգային ժողովի նախագահը.

3) ելույթից հետո հիմնական զեկուցողին և Ազգային ժողովի նախագահին հարցեր են տրվում.

4) մտքերի փոխանակություն.

5) մինչև տասնհինգական թույլ տևողությամբ եզրափակիչ ելույթներով նույն հաջորդականությամբ կարող են հանդես գալ հիմնական զեկուցողը և Ազգային ժողովի նախագահը:

3. Ազգային ժողովի նախագահին հետ կանչելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

Հոդված 157. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալին հետ կանչելու կարգը

1. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալին հետ կանչելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:

2. Հարցն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է Կանոնակարգի 156-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ընթացակարգով:

3. Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալին հետ կանչելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

Հոդված 158. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի և նրա տեղակալի լիազորությունների դադարումը

1. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի կամ նրա տեղակալի լիազորությունները դադարում են, եթե՝

1) դադարել կամ դադարեցվել են նրա պատգամավորական լիազորությունները.

2) նա հրաժարական է տվել.

3) նա դուրս է եկել կամ հեռացվել խմբակցությունից:

Հոդված 159. Մշտական հանձնաժողովի նախագահին հետ կանչելու կարգը

1. Մշտական հանձնաժողովի նախագահին հետ կանչելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:
2. Հարցն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է Կանոնակարգի 156-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ընթացակարգով:
3. Մշտական հանձնաժողովի նախագահին հետ կանչելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ:

Հոդված 160. Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու կարգը

1. Հանրապետության նախագահը կարող է պաշտոնանկ արվել պետական դավաճանության, այլ ծանր հանցագործության կամ Սահմանադրության կոպիտ խախտման համար:
2. Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:
3. Հարցն Ազգային ժողովում քննարկվում է Կանոնակարգի 156-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ընթացակարգով: Եզրափակիչ ելույթում, հիմնական զեկուցողի առաջարկով, Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու հիմքերի առկայության մասին եզրակացություն ստանալու համար, Ազգային ժողովը, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ, դիմում է Սահմանադրական դատարան, և հարցի քննարկումն ընդմիջվում է մինչև Սահմանադրական դատարանի եզրակացության ստանալը: Եթե Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին Ազգային ժողովի որոշումը չի ընդունվում, ապա նախագիծը հանվում է շրջանառությունից:
4. Եթե Սահմանադրական դատարանի եզրակացությամբ Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու հիմքերը բացակայում են, ապա Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու մասին հարցի քննարկումը համարվում է ավարտված, Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը հանվում է շրջանառությունից, և նույն հիմքերով Հանրապետության Նախագահին պաշտոնանկ անելու մասին նախագիծ Ազգային ժողովի քննարկմանը չի կարող ներկայացվել:
5. Եթե Սահմանադրական դատարանի եզրակացությամբ Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու հիմքերն առկա են, ապա եզրակացությունը ստանալուց հետո հարցի քննարկումը`

1) վերսկսվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, կամ
2) կարող է վերսկսվել այդ հարցով նախաձեռնված Ազգային ժողովի արտահերթ նստաշրջանում կամ նիստում:

6. Քննարկումը վերսկսվելու դեպքում մինչև տասական թույլ տևողությամբ ելույթներով կարող են հանդես գալ խմբակցությունների ներկայացուցիչները և Հանրապետության նախագահը, որից հետո անցկացվում է քվեարկություն:

7. Սահմանադրական դատարանի եզրակացության հիման վրա Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երկու երրորդով:

8. Ազգային ժողովի նախագահը Հանրապետության նախագահին պաշտոնանկ անելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ստորագրում և հրապարակում է անհապաղ:

Հոդված 161. Վարչապետին անվստահություն հայտնելու կարգը

1. Վարչապետին անվստահություն կարելի է հայտնել նրա նշանակումից ոչ շուտ, քան մեկ տարի հետո:

2. Արտակարգ կամ ռազմական դրության ժամանակ վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ չի կարող ներկայացվել կամ քննարկվել:

3. Վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ կարող է ներկայացնել պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ երրորդը միայն այն դեպքում, եթե որոշման նախագիծը միաժամանակ առաջարկվում է նոր վարչապետի թեկնածու:

4. Վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը ներկայացվում է Կանոնակարգով և Աշխատակարգով սահմանված կարգով:

5. Ազգային ժողովի նախագահին ներկայացվելուց ոչ շուտ, քան քառասունութ, և ոչ ուշ, քան հիսուն ժամ հետո վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին հարցը քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, իսկ այդ ժամկետներում հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում:

6. Հարցն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է ընդհանուր կարգով: , հետևյալ տարբերությամբ՝

1) մինչև 20 րոպե տևողությամբ ելույթով կարող է հանդես գալ հիմնական զեկուցողը՝ ներկայացնելով վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին նախագիծը և նոր վարչապետի թեկնածուին.

2) մինչև մեկ ժամ տևողությամբ ելույթով հանդես է գալիս վարչապետը.

3) մինչև մեկ ժամ տևողությամբ ելույթով հանդես է գալիս նոր վարչապետի թեկնածուն.

4) ելույթից հետո հիմնական զեկուցողին, վարչապետին և նոր վարչապետի թեկնածուին կարող են տրվել հարցեր.

5) մտքերի փոխանակություն.

6) մինչև 15 րոպե տևողությամբ եզրափակիչ ելույթով կարող է հանդես գալ հիմնական զեկուցողը.

7) վարչապետին և նոր վարչապետի թեկնածուին եզրափակիչ ելույթների համար հատկացվում է մինչև երեսունական րոպե:

7. Վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը քվեարկության է դրվում այն ներկայացվելուց ոչ շուտ, քան քառասունութ, և ոչ ուշ, քան յոթանասուներկու ժամ հետո: Որոշումն ընդունվում է անվանական քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

8. Եթե վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին հարցի քննարկման ընթացքում արտակարգ կամ ռազմական դրություն է հայտարարվում, ապա հարցի քննարկումն ընդհատվում է, և վերսկսվում է արտակարգ կամ ռազմական դրությունն ավարտվելուց ոչ շուտ, քան քառասունութ, և ոչ ուշ, քան հիսուն ժամ հետո՝ Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում, իսկ այդ ժամկետներում հերթական նիստեր չանցկացվելու դեպքում՝ իրավունքի ուժով գումարվող Ազգային ժողովի հատուկ նիստում: Վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծը քվեարկության է դրվում հարցի քննարկումը վերսկսելուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում:

9. Եթե վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին որոշումը՝

1) ընդունվում է, ապա համարվում է, որ վարչապետը հրաժարական է ներկայացրել և նոր վարչապետն ընտրվել է.

2) չի ընդունվում, ապա նման նախագիծ կարող է ներկայացվել ոչ շուտ, քան վեց ամիս հետո:

10. Ազգային ժողովի նախագահը վարչապետին անվստահություն հայտնելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ստորագրում և հրապարակում է անհապաղ:

Հոդված 162. Գլխավոր դատախազին պաշտոնանկ անելու կարգը

1. «Դատախազության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 52-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերում գլխավոր դատախազին պաշտոնանկ անելու մասին Ազգային ժողովի որոշման նախագիծ ներկայացնելու իրավունք ունի խմբակցությունը:

2. Հարցն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է Կանոնակարգի 156-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ընթացակարգով:

3. Գլխավոր դատախազին պաշտոնանկ անելու մասին Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով:

Հոդված 163. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի եզրակացությամբ Ազգային ժողովի կողմից ընտրված պաշտոնատար անձանց լիազորությունների դադարեցման կարգը

1. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի եզրակացությամբ կարող են դադարեցվել Ազգային ժողովի կողմից ընտրված հետևյալ պաշտոնատար անձանց լիազորությունները`

1) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամինը` Սահմանադրության 195-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերի պայմաններից որևէ մեկը խախտելու դեպքում.

2) Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամինը` Սահմանադրության 197-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերի պայմաններից որևէ մեկը խախտելու դեպքում.

3) Հաշվեքննիչ պալատի անդամինը` Սահմանադրության 199-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերի պայմաններից որևէ մեկը խախտելու դեպքում.

4) Կենտրոնական բանկի խորհրդի անդամինը` Սահմանադրության 201-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերի պայմաններից որևէ մեկը խախտելու դեպքում:

2. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովը Սահմանադրության պայմաններից որևէ մեկը խախտելու վերաբերյալ եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացնում «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

3. Եզրակացությունը ստանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահին ապահովում է դրա տրամադրումը պատգամավորներին, իսկ եզրակացությունում նշված պաշտոնատար անձի լիազորությունների դադարեցման մասին հարցը քննարկվում է Ազգային ժողովի առաջիկա հերթական նիստերում:

4. Եզրակացությունում նշված պաշտոնատար անձն առնվազն մեկ շաբաթ առաջ գրավոր տեղեկացվում է Ազգային ժողովի նիստում հարցի քննարկման մասին: Նրա բացակայության դեպքում հարցի քննարկումը հետաձգվում է երկու անգամ՝ երկուական շաբաթով, որից հետո այն քննարկվում է հաջորդ հերթական նիստերում՝ անկախ նրա ներկայությունից:

5. Եզրակացությունում նշված պաշտոնատար անձնի լիազորությունների դադարեցման մասին հարցն Ազգային ժողովի նիստում քննարկվում է Կանոնակարգի 156-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ընթացակարգով, հետևյալ տարբերությամբ՝ որպես հիմնական զեկուցող հանդես է գալիս Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի նախագահը, որից հետո ելույթ կարող է ունենալ և հարցերին պատասխանել եզրակացությունում նշված պաշտոնատար անձը:

6. Հարցի քննարկման ավարտին քվեարկության է դրվում Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի եզրակացության հիման վրա՝ եզրակացությունում նշված պաշտոնատար անձի լիազորությունների դադարեցման մասին հարցը: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի, Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամի, Կենտրոնական բանկի նախագահի, Հաշվեքննիչ պալատի անդամի լիազորությունները դադարեցնելու վերաբերյալ Ազգային ժողովի որոշումն ընդունվում է գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երեք հինգերորդով, իսկ Կենտրոնական բանկի խորհրդի մյուս անդամների լիազորությունները դադարեցնելու վերաբերյալ որոշումը՝ գաղտնի քվեարկությամբ, պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

ԲԱԺԻՆ VII

ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՂԱՂԱՐՈՒՄԸ ԵՎ ՂԱՂԱՐԵՑՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 29

ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՂԱՂԱՐՈՒՄԸ

Հոդված 164. Պատգամավորի լիազորությունների դադարման կարգը

1. Պատգամավորի լիազորությունները դադարում են, եթե՝

- 1) ավարտվել է Ազգային ժողովի լիազորությունների ժամկետը.
 - 2) նա կորցրել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը.
 - 3) նա ծեռք է բերել այլ պետության քաղաքացիություն.
 - 4) նրան ազատագրկման դատապարտելու վերաբերյալ դատավճիռն օրինական ուժի մեջ է մտնել.
 - 5) նրան անգործունակ, անհայտ բացակայող կամ մահացած ճանաչելու վերաբերյալ դատարանի վճիռն օրինական ուժի մեջ է մտել.
 - 6) նրա ընտրության գրանցումը չեղյալ հայտարարելու մասին սահմանադրական դատարանի որոշումն ուժի մեջ է մտել.
 - 7) նա տվել է հրաժարական:
2. Պատգամավորն իր հրաժարականը ներկայացնում է Կանոնակարգի 169-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:
3. Սույն հոդվածի 2-ից 6-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում՝ Աշխատակարգով սահմանված կարգով համապատասխան փաստաթղթերի հիման վրա, կազմվում է պատգամավորի լիազորությունների դադարման մասին արձանագրություն, որն ստորագրում է Ազգային ժողովի նախագահը և մեկ շաբաթվա ընթացքում ուղարկում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 165. Պատգամավորի հրաժարական տալու կարգը

1. Պատգամավորը հրաժարականի մասին իր գրավոր դիմումը պաշտոնապես ներկայացնում է Ազգային ժողովի նախագահին, ով այդ մասին հանդես է գալիս հայտարարությամբ:
2. Եթե հրաժարականի հրապարակումից հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում, պատգամավորը գրավոր դիմումով՝
 - 1) հետ է վերցնում հրաժարականի մասին իր դիմումը, ապա Ազգային ժողովի նախագահն այդ մասին հանդես է գալիս հայտարարությամբ.
 - 2) հետ չի վերցնում հրաժարականի մասին իր դիմումը, ապա նրա լիազորությունների դադարման մասին կազմվում է արձանագրություն, որն ստորագրում և հրապարակում է Ազգային ժողովի նախագահը: Արձանագրության հրապարակման պահից հրաժարականն համարվում է ընդունված:

ԳԼՈՒԽ 30

ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԱԴԱՐԵՑՈՒՄԸ

Հոդված 166. Մեկ օրացուցային կիսամյակի ընթացքում քվեարկությունների առնվազն կեսից անհարգելի բացակայելու դեպքում պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելը

1. Յուրաքանչյուր օրացուցային կիսամյակի ընթացքում քվեարկությունների առնվազն կեսից անհարգելի բացակայելու դեպքում պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով սույն հոդվածով սահմանված կարգով Սահմանադրական դատարան է դիմում Խորհուրդը, ինչպես նաև կարող են դիմել պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ հինգերորդը:

2. Պատգամավորի մասնակցությունը քվեարկություններին Աշխատակարգով սահմանված կարգով հաշվառում է Աշխատակազմը:

3. Քվեարկությունից պատգամավորի բացակայությունը համարվում է հարգելի, եթե՝

1) նրա գործունակությունը վերականգնվելուց հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում, Աշխատակազմի ղեկավարին ներկայացվում է անաշխատունակության թերթիկ.

2) Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով նախատեսված՝ հարգելի պատճառով նրա բացակայելուց հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում, Աշխատակազմի ղեկավարին ներկայացվում է համապատասխան փաստաթուղթ.

3) նա Ազգային ժողովի կողմից ուղարկվել է գործուղման.

4) նա ձերբակալվել է, կամ նրա նկատմամբ որպես խափանման միջոց կիրառվել է կալանքը, և նա չի դատապարտվել ազատազրկման, կամ նրա նկատմամբ կայացվել է քրեական հետապնդումը դադարեցնելու որոշում.

5) նա զբաղեցնում է պատգամավորի կարգավիճակով պայմանավորված պաշտոն, և բացակայությունը պայմանավորված է իր պաշտոնական պարտականությունների կատարմամբ.

6) շահերի բախում առաջանալու դեպքում նա Աշխատակարգով սահմանված կարգով հանդես է եկել տվյալ քվեարկությանը մասնակցելուց հրաժարվելու մասին հայտարարությամբ.

7) խմբակցության ղեկավարը կամ քարտուղարը քվեարկությունից առաջ Ազգային ժողովի նիստում հանդես է եկել տվյալ քվեարկությանը մասնակցելուց՝ խմբակցության հրաժարվելու մասին հայտարարությամբ: Խմբակցությունը կարող է քվեարկություններին մասնակցելուց հրաժարվել Ազգային ժողովի տվյալ գումարման միայն մեկ նստաշրջանում.

8) նա գրկվել է Ազգային ժողովի նիստերի դահլիճում ներկա գտնվելու իրավունքից:

4. Եթե տեղեկանքի համաձայն առկա է պատգամավոր, որը նախորդ օրացուցային կիսամյակի ընթացքում քվեարկությունների առնվազն կեսից անհարգելի բացակայել է, ապա Ազգային ժողովի նախագահը տեղեկանքը ստանալուց հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում, հրավիրում է Խորհրդի նիստ՝ պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին հարցով, և անհապաղ գրավոր տեղեկացնում է պատգամավորին:

5. Պատգամավորի բացակայության դեպքում հարցի քննարկումը հետաձգվում է մեկ շաբաթով և վերսկսվում է սահմանված ժամկետը լրանալու օրվան հաջորդող օրը հրավիրված Խորհրդի նիստում՝ անկախ նրա ներկայությունից:

6. Յուրաքանչյուր պատգամավորի բացակայությունների վերաբերյալ հարցը քննարկվում է առանձին: Հարցի քննարկման ընթացքում պատգամավորը կամ նրա լիազորած այլ պատգամավորը կարող է ելույթ ունենալ, պատասխանել հարցերին, հանդես գալ եզրափակիչ ելույթով:

7. Եթե հարցի քննարկումը սկսվելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, Խորհուրդը պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին որոշում՝

1) ընդունում է, ապա Ազգային ժողովի նախագահն այն 24 ժամվա ընթացքում ուղարկվում է Սահմանադրական դատարան՝ նշելով Սահմանադրական դատարանում հարցի քննության ընթացքում որպես ներկայացուցիչ հանդես գալու իրավունք ունեցող պատգամավորի անունը, ազգանունը.

2) չի ընդունում, ապա Սահմանադրության 169-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետին համապատասխան՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ հինգերորդը կարող է ոչ ուշ, քան մեկ ամսվա ընթացքում պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Հոդված 167. Սահմանադրության 95-րդ հոդվածի պայմանները խախտելու դեպքում պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելը

1. Սահմանադրության 95-րդ հոդվածի պահանջները խախտելու դեպքում սույն հոդվածով սահմանված կարգով Սահմանադրական դատարան է դիմում

Խորհուրդը, ինչպես նաև կարող են դիմել պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ հինգերորդը, եթե՝

1) Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովն Ազգային ժողով է ներկայացրել պատգամավորի կողմից Սահմանադրության 95-րդ հոդվածի պահանջները խախտելու վերաբերյալ եզրակացություն.

2) Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով նախատեսված դեպքում՝ ապօրինի ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու համար պատգամավորի նկատմամբ նշանակվել է տուգանք.

3) ապօրինի ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու համար պատգամավորը ենթարկել է վարչական պատասխանատվության:

2. Ապօրինի ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու համար պատգամավորի նկատմամբ տուգանք նշանակելու վերաբերյալ դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում, իրավասու դատարանը դատավճռի պատճենը ուղարկում է Ազգային ժողովի նախագահին:

3. Ապօրինի ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու համար պատգամավորին վարչական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ որոշումն ընդունելուց հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում իրավասու մարմինը որոշման պատճենն ուղարկում է Ազգային ժողովի նախագահին:

4. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված փաստաթուղթը ստանալուց հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում, Ազգային ժողովի նախագահը հրավիրում է Խորհրդի նիստ՝ փաստաթղթում նշված պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու համար, և այդ մասին անհապաղ գրավոր տեղեկացնում է պատգամավորին:

5. Պատգամավորի բացակայության դեպքում հարցի քննարկումը հետաձգվում է մեկ շաբաթով և վերսկսվում է սահմանված ժամկետը լրանալու օրվան հաջորդող օրը հրավիրված Խորհրդի նիստում՝ անկախ նրա ներկայությունից:

6. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի եզրակացությունը Խորհրդի նիստում ներկայացնում է հանձնաժողովի նախագահը, իսկ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված մյուս հիմքերը՝ Ազգային ժողովի նախագահը: Հարցի քննարկման ընթացքում՝ համապատասխան փաստաթղթում

նշված պատգամավորը կամ նրա լիազորած այլ պատգամավորը կարող է ելույթ ունենալ, պատասխանել հարցերին, հանդես գալ եզրափակիչ ելույթով:

7. Հարցի քննարկման ավարտին քվեարկության է դրվում պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին հարցը:

8. Եթե հարցի քննարկումը սկսվելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում խորհուրդը պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու մասին որոշում՝

1) ընդունում է, ապա Ազգային ժողովի նախագահին այն 24 ժամվա ընթացքում, ուղարկվում է Սահմանադրական դատարան՝ նշելով Սահմանադրական դատարանում հարցի քննության ընթացքում որպես ներկայացուցիչ հանդես գալու իրավունք ունեցող պատգամավորի անունը, ազգանունը.

2) չի ընդունում, ապա Սահմանադրության 169-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետին համապատասխան՝ պատգամավորների ընդհանուր թվի առնվազն մեկ հինգերորդը կարող է ոչ ուշ, քան մեկ ամսվա ընթացքում պատգամավորի լիազորությունները դադարեցնելու հարցով դիմել Սահմանադրական դատարան:

ԲԱԺԻՆ VIII

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 31

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԵՎ ՆՐԱ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Հոդված 168. Ազգային ժողովի բյուջեն

1. Ազգային ժողովի առաջիկա տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտի (ծախսերի նախահաշվի նախագծի) կազմման աշխատանքները համակարգում է Ազգային ժողովի նախագահը:

2. Աշխատակազմը Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին օրենքով սահմանված կարգով առաջիկա տարվա բյուջետային գործընթացը սկսելու մասին վարչապետի որոշման սահմանված ժամկետում յուրաքանչյուր տարի կազմում ու Կառավարություն է ներկայացնում Ազգային ժողովի առաջիկա տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտը (այսուհետ՝ բյուջետային հայտը) առաջիկա տարվա պետական բյուջեի նախագծում ներառելու համար: Բյուջետային հայտը Կառավարության կողմից

ընդունվելու դեպքում անփոփոխ, իսկ առարկության դեպքում՝ փոփոխված ընդգրկվում է պետական բյուջեի նախագծում: Կառավարությունը բյուջետային հայտը պետական բյուջեի նախագծի հետ միասին ներկայացնում է Ազգային ժողով, նաև բյուջետային հայտի նկատմամբ իր փոփոխությունների հիմնավորումը:

3. Ազգային ժողովի բյուջետային միջոցները տնօրինում է Ազգային ժողովի նախագահը: Անհրաժեշտության դեպքում Ազգային ժողովի նախագահը կարող է կատարել պետական բյուջեի մասին օրենքով սահմանված՝ Ազգային ժողովի հատկացումների ընդհանուր գումարի 15 տոկոս չափաքանակը չգերազանցող ներքին վերաբաշխումներ՝ տնտեսագիտական դասակարգման հոդվածների միջև՝ դրանց մասին հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում գրավոր տեղյակ պահելով Կառավարությանը:

Հոդված 169. Աշխատակազմը

1. Ազգային ժողովի և նրա մարմինների լիազորությունների ու գործառույթների իրականացմանն ուղղված մասնագիտական սպասարկումը, ինչպես նաև նյութատեխնիկական ապահովումն իրականացնում է Աշխատակազմը, որն ստեղծվում է օրենքով սահմանված կարգով և գործում է օրենքների և իր կանոնադրության հիման վրա:

Հոդված 170. Պատգամավորի գործունեության ապահովումը

1. Պատգամավորների գործունեությունը և մասնագիտական սպասարկումն օրենքով սահմանված կարգով ապահովվում են Աշխատակազմը և նրա օգնականները:

Հոդված 171. Խմբակցությունների գործունեության ապահովումը

1. Աշխատակազմն Ազգային ժողովի նստավայրում խմբակցություններին ապահովում է նրանց աշխատանքային գործունեության համար անհրաժեշտ միջոցներով:

2. Խմբակցության գործունեության մասնագիտական սպասարկումն իրականացնում են խմբակցության գործավարը և փորձագետները, որոնք աշխատանքի են ընդունվում ժամկետային պայմանագրով՝ համապատասխան խմբակցության ղեկավարի ներկայացմամբ, կատարում են նրա հանձնարարությունները, ինչպես նաև նրա հանձնարարությամբ աջակցում են խմբակցության աշխատանքին:

3. Մինչև 14 անդամ ունեցող խմբակցությունն ունենում են Աշխատակազմի հաստիքացուցակով սահմանված մեկ գործավար և երեք փորձագետ, իսկ 14-ից ավելի անդամ ունեցողները՝ մեկ գործավար և չորս փորձագետ:

Հոդված 172. Հանձնաժողովների գործունեության ապահովումը

1. Աշխատակազմը Ազգային ժողովի հանձնաժողովներին ապահովում է նրանց գործունեության համար անհրաժեշտ միջոցներով:

2. Մշտական հանձնաժողովի գործունեության մասնագիտական սպասարկումն իրականացնում է հանձնաժողովի քարտուղարությունը, որը Աշխատակազմի առանձնացված ստորաբաժանում է, գործում է մշտական հանձնաժողովի աշխատակարգով և Աշխատակազմի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով՝ մշտական հանձնաժողովի նախագահի ղեկավարությամբ:

3. Մշտական հանձնաժողովներից յուրաքանչյուրն ունի Աշխատակազմի հաստիքացուցակով սահմանված մեկ գործավար (օգնական) և առնվազն երեք փորձագետ (մասնագետ): Մշտական հանձնաժողովի գործավարը (օգնականը) աշխատանքի է ընդունվում և ազատվում աշխատանքից համապատասխան հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ, իսկ փորձագետները (մասնագետները)՝ Ազգային ժողովի աշխատակազմում պետական ծառայության մասին օրենսդրությանը համապատասխան:

4. Մշտական հանձնաժողովի փորձագետների թիվը կարող է ավելացվել հանձնաժողովի նախագահի առաջարկությամբ՝ Խորհրդի որոշմամբ:

5. Վերակազմակերպված կամ անվանափոխված մշտական հանձնաժողովների փորձագետների (մասնագետների) իրավական վիճակը որոշվում է «Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի աշխատակազմում պետական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

6. Ժամանակավոր հանձնաժողովի գործունեության մասնագիտական սպասարկումն իրականացնում են հանձնաժողովի փորձագետները (մասնագետները), որոնք աշխատանքի են ընդունվում պայմանագրային կարգով՝ հանձնաժողովի գործունեության ժամկետով: Նրանց կազմն ու թվաքանակը հաստատում է Խորհուրդը՝ համապատասխան հանձնաժողովի ներկայացմամբ, եթե հանձնաժողովի ստեղծման մասին որոշմամբ այլ բան նախատեսված չէ:

7. Քննիչ հանձնաժողովի գործունեության մասնագիտական սպասարկումն իրականացնում են քննիչ հանձնաժողովի անդամների վճարովի հիմունքներով աշխատող օգնականները կամ Աշխատակազմի համապատասխան մասնագետները:

8. Մինչև պատգամավորական էթիկայի հարցերով ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելը պատգամավորական էթիկայի հարցերով դիմումներն ուսումնասիրում և երկշաբաթյա ժամկետում խմբակցություններին եզրակացություն է ներկայացնում Աշխատակազմի իրավասու փորձագետը (մասնագետը), որը հանձնաժողով ստեղծվելուց հետո իրականացնում է հանձնաժողովի գործունեության մասնագիտական սպասարկումը: Աշխատակազմի իրավասու փորձագետը (մասնագետը) աշխատանքի է ընդունվում և ազատվում աշխատանքից Ազգային ժողովի աշխատակազմում պետական ծառայության մասին օրենսդրությանը համապատասխան:

Հոդված 173. Բյուջետային գրասենյակը

1. Սահմանադրության 111-րդ հոդվածի 1-ին մասով Ազգային ժողովին վերապահված վերահսկողական լիազորությունների, ինչպես նաև Կանոնակարգի 20-րդ գլխով, 116-րդ և 117-րդ հոդվածներով սահմանված դրույթների արդյունավետ իրականացմանը նպաստելու և պատգամավորներին, մշտական հանձնաժողովներին, խմբակցություններին մասնագիտական աջակցություն ու տեղեկատվություն տրամադրելու համար Աշխատակարգով սահմանված կարգով կազմավորվում է Բյուջետային գրասենյակ, որն օժտված է գործառույթների անկախությամբ:

2. Բյուջետային գրասենյակի գործառույթները և դրանց իրականացման կարգը սահմանվում են Աշխատակարգով:

3. Բյուջետային գրասենյակը գործում է Կանոնակարգին և Աշխատակարգին, ինչպես նաև իր աշխատակարգին համապատասխան, որը իրավասու մշտական հանձնաժողովի առաջարկությամբ հաստատում է խորհուրդը:

4. Բյուջետային գրասենյակի գործունեության ընդհանուր համակարգումը և մշտադիտարկումը իրականացնում է իրավասու մշտական հանձնաժողովը:

5. Բյուջետային գրասենյակը կազմված է համակարգող փորձագետից և այլ փորձագետներից:

6. Բյուջետային գրասենյակի փորձագետներն աշխատանքի են ընդունվում մրցույթով, խորհրդի սահմանված կարգով՝ հինգ տարի ժամկետով Աշխատակազմի հետ կնքված աշխատանքային պայմանագրով, որի գործողությունը կարող է նույն ժամկետով երկարաձգվել իրավասու հանձնաժողովի առաջարկությամբ՝ Ազգային ժողովի նախագահի համաձայնությամբ: Փորձագետի պաշտոնի նկարագիրը հանդիսանում է աշխատանքային պայմանագրի բաղկացուցիչ մասը:

7. Բյուջետային գրասենյակի փորձագետների հաստիքները ներառվում են Աշխատակազմի հաստիքացուցակում, իսկ անձնական գործերը վարում է Աշխատակազմը:

8. Փորձագետների աշխատանքային ստաժը հանդիսանում է Աշխատակազմում պետական ծառայության բարձրագույն պաշտոնների 2-րդ ենթախմբում պաշտոն զբաղեցնողի ստաժ:

9. Բյուջետային գրասենյակի համակարգող փորձագետը վարձատրվում է տվյալ տարվա պետական բյուջեի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց բազային աշխատավարձի յոթնապատիկի չափով, իսկ մյուս փորձագետները՝ վեցապատիկի չափով:

10. Բյուջետային գրասենյակի փորձագետներին ներկայացվող պահանջները, ինչպես նաև նրանց ընտրության (նշանակման) կարգը սահմանում է Ազգային ժողովի նախագահը:

11. Բյուջետային գրասենյակի փորձագետների պաշտոնների նկարագրերը՝ իրավասու մշտական հանձնաժողովի առաջարկությամբ հաստատում է Ազգային ժողովի նախագահը:

12. Բյուջետային գրասենյակի աշխատանքային նյութատեխնիկական ապահովումն իրականացնում է Աշխատակազմը:

Հոդված 174. Ազգային ժողովի և նրա մարմինների գործավարությունը

1. Ազգային ժողովի և նրա մարմինների գործավարությունը տարվում է Աշխատակարգով սահմանված կարգին համապատասխան:

2. Ազգային ժողովի գործավարության կազմակերպումը, Ազգային ժողովում շրջանառության մեջ դրված հարցերի ռեեստրի, ինչպես նաև Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքի վարումն իրականացնում է Աշխատակազմը:

ԲԱԺԻՆ IX

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 32

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 175. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում Ազգային ժողովի հաջորդ գումարման առաջին նստաշրջանի բացման օրվանից, բացառությամբ՝ Սահմանադրության 108-րդ հոդվածին, 113-րդ հոդվածի 2-րդ մասին, 115-րդ, 117-120-րդ, 122-րդ հոդվածներին և 5-8-րդ, 12-15-րդ գլուխներին առնչվող դրույթների, որոնք ուժի մեջ են մտնում նորընտիր Հանրապետության նախագահի կողմից իր պաշտոնի ստանձնման օրը: Մինչ այդ շարունակում են գործել 2005 թվականի փոփոխություններով Սահմանադրության համաձայն՝ «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի փետրվարի 20-ի ՀՕ-308 օրենքով սահմանված համապատասխան դրույթները:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի փետրվարի 20-ի ՀՕ-308 օրենքը, բացառությամբ՝

1) սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված այն դրույթների, որոնք շարունակում են գործել մինչև նորընտիր Հանրապետության նախագահի կողմից իր պաշտոնի ստանձնման օրը:

2) 1-ին հավելվածի 3-րդ և 4-րդ գլուխների, ինչպես նաև 2-րդ հավելվածի 2-րդ գլխի, որոնք շարունակում են գործել մինչև Բյուջետային գրասենյակի գործունեությանն առնչվող համապատասխան ակտերի ընդունումը:

ԳԼՈՒԽ 33

ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 176. Հանրապետության նախագահի առաջին ընտրությունը

1. Սույն օրենքի 141-րդ հոդվածով սահմանված կարգով Հանրապետության նախագահի առաջին ընտրությունն անցկացվում է Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան քառասուն, և ոչ ուշ, քան երեսուն օր առաջ:

2. Հանրապետության նախագահի թեկնածուները կարող են առաջադրվել Հանրապետության նախագահի լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան հիսուն օր, և ոչ ուշ, քան քառասուն օր առաջ: Հանրապետության նախագահի ընտրության երրորդ փուլում Հանրապետության նախագահ է ընտրվում առավել ծայներ ստացած թեկնածուն: